ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ

(ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ)

ಡಾ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ
ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳು,
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.

ಡಾ. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಶ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು,
ಮಾನವಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಭಾಗ,
ಸರ್ಕಾರಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ಹಾಸನ.

ಪ್ರಕಟಣೆ
ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ.
2020

Saamskrutika Kannada - ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ

A Kannada Text Book for Kannada Mothertongue (Who knows to read and write kannada) Students of Visvesvaraya Technological University, Belagavi, Karnataka.

Chief Editor : Vice Chancellor
Visvesvaraya Technological University,
Belagavi - 590018

Edited by : Dr. H.C. Boralingiah
Former Vice Chancellor,
Kannada University, Hampi.

Dr. L . Thimmesha
Assistant Professor, Dept of Humanities,
Government Engineering College Hassan Karnataka

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : 2020

ಪುಟಗಳು : 150

ಬೆಲೆ : ರೂ.

ಹಕ್ಕುಗಳು – @ : **ಕುಲಸಚಿವರು,**
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
"ಜ್ಞಾನ ಸಂಗಮ",
ಬೆಳಗಾವಿ – 590018.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಪ್ರಸಾರಾಂಗ,
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
"ಜ್ಞಾನ ಸಂಗಮ",
ಬೆಳಗಾವಿ – 590018.

ಫೋನ್ : 0831 – 2498155

ಇಮೇಲ್ : vtuprasaranga@gmail.com

ಮುದ್ರಣ :

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ (ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ)

1.	**ಡಾ. ಕರಿಸಿದ್ಧಪ್ಪ,** ಕುಲಪತಿಗಳು, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ.	ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
2.	**ಡಾ. ಚಿದಾನಂದ ಗೌಡ,** ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.	ಸದಸ್ಯರು
3.	**ಡಾ. ಹಿ.ಚಿ.ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ,** ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ.	ಸದಸ್ಯರು
4.	**ಡಾ. ಪಿ. ಪಾಂಡುರಂಗ ಬಾಬು,** ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಕುಲಸಚಿವರು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.	ಸದಸ್ಯರು
5.	**ಕೆ.ಎಲ್.ಇ. ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,** ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಕುಲಪತಿಗಳ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರು.	ಸದಸ್ಯರು
6.	**ಡೀಮ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ** ಕುಲಪತಿಗಳ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರು.	ಸದಸ್ಯರು
7.	**ಖಾಸಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ** ಕುಲಪತಿಗಳ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರು.	ಸದಸ್ಯರು
8.	**ಡಾ. ಕೆ. ಮುರಳೀಧರ,** ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.	ಸದಸ್ಯರು
9.	**ಡಾ. ಆನಂದ ಎಸ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ,** ಕುಲಸಚಿವರು, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ.	ಸದಸ್ಯರು – ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ (ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ)

1. **ಡಾ. ಹೆಚ್.ಎಸ್. ದಯಾನಂದ,** ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಬಿ.ಓ.ಎಸ್, ಹ್ಯೂಮ್ಯಾನಿಟಿಸ್ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಮೈಸೂರು.
2. **ಪ್ರೊ. ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಕೆ ನಾಗೇಶ್,** ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
3. **ಡಾ. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಶ,** ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಹಾಸನ ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರು, ಬಿ.ಓ.ಎಸ್, ಹ್ಯೂಮ್ಯಾನಿಟಿಸ್ ಬೋರ್ಡ್.
4. **ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ,** ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಲಹೆಗಾರರು, ವಿತಾವಿ, ಬೆಳಗಾವಿ.
5. **ಡಾ. ಮಹಾಂತೇಶ ನಾ. ಬಿರ್ಜೆ,** ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ವಿತಾವಿ, ಬೆಳಗಾವಿ.

ಮುನ್ನುಡಿ

ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲ ಗುರಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಸಂಶೋಧನೆ, ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ ಕಲಿಯಲು ಬಂದ ಹೊರನಾಡಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪರಿಚಯ, ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯದಂತೆ ವಿತಾವಿ ಕಛೇರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚರಣೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಾಡಿನ ಕಲಾವಿದರನ್ನು, ಚಿಂತಕರನ್ನು ಮತ್ತು ನುಡಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಪ್ರಾಜ್ಞರನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವ ಚಿಂತನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಇದರ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮಾನ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಘನ ಸರ್ಕಾರವು ಡಾ. ಹಿ.ಚಿ.ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿನ ಸಮಿತಿಯು ನೀಡಿದ ವರದಿ ಅನ್ವಯ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ದಿನಾಂಕಃ 29–07–2017 ರ ಸಭೆಯ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ/ಖಾಸಗಿ/ಡೀಮ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡೇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು "ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಗೆ (ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ) ಸರ್ಕಾರ ನನ್ನನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ವೃತ್ತಿಪರ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ (ತಾಂತ್ರಿಕ) ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡೇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಈ ಮುಂಚಿನ ಮಾದರಿಯಂತೆಯೆ ಈ ವರ್ಷದಿಂದ **"ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ"** ಮತ್ತು **"ಬಳಕೆ ಕನ್ನಡ"** ಎಂಬ ಎರಡು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹಾಗೂ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಚಿದಾನಂದಗೌಡ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ.ಹಿ.ಚಿ.ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರುಗಳಾದ ಡಾ.ಪಿ.ಪಾಡುರಂಗಬಾಬು, ಡಾ. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಶ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ ಇವರುಗಳ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಸದರಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

"ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ" ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆಗೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಾಡು ನುಡಿಯ ಪರಿಚಯ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳು ಹಾಗೆಯೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ವಿತಾವಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೆ ಆಗಮಿಸುವ ಹೊರ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನ್ನಡದ ಜ್ಞಾನದ ಅಗತ್ಯತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ **"ಬಳಕೆ ಕನ್ನಡ"** ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ

ಭಾಷೆಯ ಪರಿಚಯದ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ, ಉಚ್ಚಾರಣೆ, ಸಂಭಾಷಣೆಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳು, ವ್ಯಾಕರಣದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೈಪಿಡಿಯಾಗಿ ನೆರವಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಎರಡು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ವಿತಾವಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಉಪಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿತಾವಿಯ ಮಾನವಿಕ ವಿದ್ಯಾ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಹೆಚ್. ಎಸ್.ದಯಾನಂದ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಮೈಸೂರು, ವಿತಾವಿಯ ಮಾನವಿಕ ವಿದ್ಯಾ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಡಾ. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಶ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಸರ್ಕಾರಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಹಾಸನ, ಪ್ರೊ. ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಕೆ ನಾಗೇಶ, ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, ಡಾ. ಮಹಾಂತೇಶ ನಾ ಬಿರ್ಜೆ, ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೆಳಗಾವಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಲಹೆಗಾರರು, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೆಳಗಾವಿ ಇವರುಗಳು ತುಂಬ ತಾಳ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು, ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು, ವ್ಯವಹರಿಸಲು, ಕನ್ನಡದೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಲು, ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಸಾಧಿಸಲು ನೆರವಾಗುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡಿವೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದರ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪಾತ್ರವು ಮಹತ್ತರವಾದುದು. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಸ್ ಜಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಟಿ ಎಸ್ ನಾಗಾಭರಣ ರವರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಡಾ. ಕೆ ಮುರಳಿಧರ ಇವರುಗಳು ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಎರಡು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ವಿತಾವಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮುದ್ರಕರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಗಾರರ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವೆನಿಸುವುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಹಾರ್ದಿಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, 2020

ಡಾ. ಕರಿಸಿದ್ಧಪ್ಪ
ಕುಲಪತಿಗಳು
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
"ಜ್ಞಾನಸಂಗಮ" ಬೆಳಗಾವಿ–590018

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಶಯ ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ, ಜನಭಾಷೆಯೂ ಹೌದು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆಡಳಿತದ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜರೂರಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವಿನ್ನು ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾಡಿನ ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಕಲಿತಾಗ ಅದು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕನ್ನಡದ ಬಗೆಗಿನ ಉದಾಸೀನತೆ ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ಸೆಮಿಸ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿತ್ತಾದರೂ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು! ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಈ ಹಿಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳ ಸಕಾಲಿಕ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಎರಡು ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ **'ಕನ್ನಡ ಮನಸು'** ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡೇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ **'ಕನ್ನಡ ಕಲಿ'** ಎಂಬ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಆರೋಗ್ಯ, ಕೃಷಿ ಮುಂತಾದ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವತಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಪರೀಕ್ಷಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದಿಷ್ಟು ಆಸ್ಥೆ ತೋರಿದರಾದರೂ ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಗ ಬಡವಾಯಿತು.

ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮುಂದಡಿ ಇಟ್ಟಿತು. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕುಲಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ವರದಿ ನೀಡಲು ಆದೇಶಿಸಲಾಯಿತು. ಸದರಿ ವರದಿಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತು ರಚಿಸಿದ ಪಠ್ಯ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಗಳು ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ **'ಬಳಕೆ ಕನ್ನಡ' (ಕನ್ನಡೇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ)**, **'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ' (ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ)** ಎಂಬ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ.

ಈ ಪಠ್ಯಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದೇ ಆದರೂ ಆಯಾ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇದೀಗ ಬೆಲೆ ಬಂದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಎಲ್. ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಜಿ. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಅವರ ಸತತ ಕಣ್ಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಎಲ್ಲಾ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕೋರ್ಸ್ ಗಳಿಗೆ ಈಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿ **ಡಾ. ಕರಿಸಿದ್ಧಪ್ಪ** ಅವರು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪರ ಕಾಳಜಿಯು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣೀಭೂತರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇವರ ಕನ್ನಡ ಪರ ಕಾಳಜಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, 2020

ಟಿ.ಎಸ್.ನಾಗಾಭರಣ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು,

ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಮೆಡಿಕಲ್, ಕಾನೂನು, ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಮುಂತಾದ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಕನ್ನಡ ಬೋಧನೆಗೆ ಕ್ರಮವಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನಿರಂತರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ವರದಿ ಮಾಡಲು ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ದಿನಾಂಕ 10–06–2015ರಂದು ರಚಿಸಿತು. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕುಲಸಚಿವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಸದರಿ ಸಮಿತಿಯು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ನಡೆಸಿ, ಕೂಲಂಕಷ ಅಧ್ಯಯನದ ನಂತರ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿತು.

ಸದರಿ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ಸರ್ಕಾರವು ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪದವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತಲ್ಲದೆ, ಆಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಅದರ ಅನುಸಾರ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಿಗದಿತ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಕಡ್ಡಾಯ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಖಾಸಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಡೀಮ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಕೂಡ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ರೂಪಿಸಿದ ಪಠ್ಯದ ಅನುಸಾರ ಕನ್ನಡದ ಕಡ್ಡಾಯ ಬೋಧನೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ರಮ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆ.

ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ **'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ'** ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡೇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ **'ಬಳಕೆ ಕನ್ನಡ'** ಎಂಬ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಬೋಧನೆಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, 2020

ಡಾ. ಕೆ. ಮುರಳೀಧರ
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ತನ್ನ ಆರಂಭದ ಕಾಲದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತದವರೆಗೆ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕಲಿಕೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕೋರ್ಸನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾನ್ಯ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಕರಿಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ಶಾಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ **'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ'** ಎಂಬ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪರವಾಗಿ ರಚಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ' ಎಂಬ ಈ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಾವ್ಯ, ಕಥೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳನ್ನು ಪದವಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪದವಿ ನಂತರದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿಖರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಎದುರಾಗುವ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಕಂಡುಬರುವ ಭಾಷಾ ದೋಷಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಆಡುಮಾತಿನ ಮತ್ತು ಬರಹದ ನಡುವೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸಹ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಪದಕೋಶವನ್ನು ಸಹ ಅಳವಡಿಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಬಳಕೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಪಠ್ಯ ರೂಪಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ರಚಿಸಿದ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳು ಆದ ಡಾ. ಕರಿಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಅವರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಾದ ಡಾ. ಚಿದಾನಂದ ಗೌಡ, ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಡಾ. ಹಿ.ಚಿ.ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ, ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಡಾ. ಪಿ. ಪಾಂಡುರಂಗ ಬಾಬು, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಕುಲಸಚಿವರು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, ಕೆ.ಎಲ್.ಇ. ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಕುಲಪತಿಗಳ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರು, ಡೀಮ್ಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರು, ಖಾಸಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರು, ಡಾ. ಕೆ. ಮುರಳೀದರ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು, ಡಾ. ಆನಂದ ಎಸ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಕುಲಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೆಳಗಾವಿ ಇವರುಗಳು

ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ.

'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ' ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದರ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪಾತ್ರವು ಮಹತ್ತರವಾದುದು. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಸ್ ಜಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಟಿ ಎಸ್ ನಾಗಾಭರಣ ರವರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಡಾ. ಕೆ ಮುರಳೀಧರ ಇವರುಗಳು ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ.ಹೆಚ್.ಎಸ್.ದಯಾನಂದ, ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ಮೈಸೂರು, ಸದಸ್ಯರಾದ ಪ್ರೊ. ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಕೆ ನಾಗೇಶ, ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, ಹಾಗೂ ಡಾ. ಮಹಾಂತೇಶ ನಾ ಬಿರ್ಜೆ, ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಇವರೆಲ್ಲರು ನೀಡಿದ ಅಗತ್ಯ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಆಭಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಟ್ಟು ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಕರಿಸಿದ್ಧಪ್ಪರವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಉಪನ್ಯಾಸಕರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ನಂದ ಟಿ ಎನ್ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮಹಾರಾಜ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಮೈಸೂರು, ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಚ್. ಎಚ್, ಹೊಯ್ಸಳ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಹಾಸನ, ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಎಚ್ ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ಹೊಸದುರ್ಗ, ಶ್ರೀ ರವಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಚಿಂದೆನಹಳ್ಳಿ ಗಡಿ, ಶ್ರೀ ಸುಂದರೇಶ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ಹಿರಿಸಾವೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಮನು ಕೆ ಬಿ ಬಾಹುಬಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಇವರುಗಳು ಪಠ್ಯ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದು ಇವರೆಲ್ಲರುಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಡಾ. ಆನಂದ ಎಸ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಡಾ. ಮಹಾಂತೇಶ ನಾ. ಬಿರ್ಜೆ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಲ್ಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, 2020

ಡಾ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ
ಡಾ. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಶ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ

(ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ)

(ಕನ್ನಡಿಗರಿಗಾಗಿ – for Kannadigas - Common to all branches)

[As per Outcome Based Education (OBE) and Choice Based Credit System (CBCS) scheme]

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ಪದವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆಗೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಕನ್ನಡವನ್ನು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಾಡು ನುಡಿಯ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.
- ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.
- ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಕನ್ನಡದ ಪದಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.

ಪರಿವಿಡಿ

ಭಾಗ – ಒಂದು ಲೇಖನಗಳು

ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳು

೧. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ : ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ

೨. ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ : ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆ – ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ

೩. ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ – ಡಾ. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಶ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ *

ಭಾಗ – ಎರಡು

ಕಾವ್ಯ ಭಾಗ (ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವ)

೪. ವಚನಗಳು : ಬಸವಣ್ಣ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು, ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ, ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ, ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ.

೫. ಕೀರ್ತನೆಗಳು : ಅದರಿಂದೇನು ಫಲ ಇದರಿಂದೇನು ಫಲ – ಪುರಂದರದಾಸ
ತಲ್ಲಣಿಸದಿರು ಕಂಡ್ಯ ತಾಳು ಮನವೆ – ಕನಕದಾಸ

೬. ತತ್ವಪದಗಳು : ಸಾವಿರ ಕೊಡಗಳ ಸುಟ್ಟು – ಶಿಶುನಾಳ ಷರೀಫ
ಶಿವಯೋಗಿ – ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿ

೭. ಜನಪದ ಗೀತೆ : ಬೀಸುವ ಪದ, ಬಡವರಿಗೆ ಸಾವ ಕೊಡಬೇಡ

ಭಾಗ – ಮೂರು

ಕಾವ್ಯ ಭಾಗ (ಆಧುನಿಕ)

೮. ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ : ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.

೯. ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾ : ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

೧೦. ಹೊಸಬಾಳಿನ ಗೀತೆ : ಕುವೆಂಪು

೧೧. ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಗದ : ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ

೧೨. ಮಬ್ಬಿನಿಂದ ಮಬ್ಬಿಗೆ : ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

೧೩. ಆ ಮರ ಈ ಮರ : ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ

೧೪. ಚೋಮನ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಡು : ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ

ಭಾಗ – ನಾಲ್ಕು

ತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯ, ಕಥೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ

೧೫. ಡಾ. ಸರ್ ಎಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ – ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಐತಿಹ್ಯ : ಎ ಎನ್ ಮೂರ್ತಿರಾವ್

೧೬. ಯುಗಾದಿ : ವಸುಧೇಂದ್ರ

೧೭. ಮೆಗಾನೆ ಎಂಬ ಗಿರಿಜನ ಪರ್ವತ : ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ

ಭಾಗ – ಐದು

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

೧೮. ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯ ವಿಜ್ಞಾನ : ಕರೀಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ

೧೯. 'ಕ' ಮತ್ತು 'ಬ' ಬರಹ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಟೈಪಿಂಗ್*

೨೦. ಕನ್ನಡ – ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಬ್ದಕೋಶ*

೨೧. ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದಕೋಶ : ತಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳು*

* **(ಅಧ್ಯಾಯ 3, 19, 20 ಮತ್ತು 21 ಇವುಗಳು** ವಿತಾವಿ ಯದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತ **" ಆಡಳಿತ ಕನ್ನಡ "** ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಆಯ್ದ ಲೇಖನಗಳು – **ಡಾ. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಶ** ಮತ್ತು **ಪ್ರೊ.. ವಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.**

ಭಾಗ : ಒಂದು

ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳು

ಭಾಗ : ಒಂದು

ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳು

---

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

– ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅರ್ಥ

"ಪರಿಸರ, ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜೀವನದ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗ ಪಡೆಯುವ ಪರಿಪಕ್ವತೆ"ಯೆಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ಥೂಲವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿವಾಚಕವಾಗಿದ್ದಂತೆ ದೇಶವಾಚಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು – ನಾಡಿನ ಜನರ ಒಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅದರ ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭರತ ಖಂಡಕ್ಕೆಲ್ಲ ಇರುವುದು ಒಂದು ಮಹೋನ್ನತವಾದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಈ ವಿಶಾಲವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೇದಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಾರತೀಯವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ರೂಪದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಡವರು, ಕರಾವಳಿಯವರು, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರು, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರು – ಇವರೆಲ್ಲರ ವೇಷಭೂಷಣಗಳು, ಮತಾಚಾರಗಳು, ಹಬ್ಬಗಳು, ಆಟಪಾಠಗಳು, ಊಟ ತಿಂಡಿಗಳು, ಆಡುಮಾತಿನ ರೀತಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ ನಿಜ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಆಂತರಂಗಿಕವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಉಳಿದ ನಡೆ ನುಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಅದರ ವಿವಿಧ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ನಾಡಿನ ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಶಿಲ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಕಲೆಗಳನ್ನೂ ಜನತೆಯ ವಿವಿಧ ವಿನೋದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ತ ರಂಗಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಒಟ್ಟು ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಂಡಯ್ಯ ಕವಿ, ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ್ಯವೆಂಬ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಹೀಗಿದೆ :

ಪಲವುಂ ನಾಲಗೆಯುಳ್ಳವಂ ಬಗೆವೊಡೆಂದುಂ
ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಕಾರನಾ
ನೆಲನಂ ಮತ್ತಿನ ಮಾನಿಸರ್ ಪೊಗಳಲೇನಂ
ಬಲ್ಲರೆಂಬೊಂದು ಬ
ಲ್ಲುಲಿಯಂ ನೆಟ್ಟನೆತಾಳ್ದು ಕನ್ನಡಮೆನಿಪ್ಪಾನಾಡು
ಚೆಲಾಯ್ತು ಮೆ
ಲ್ಲೆಲರಿಂ ಪೂತ ಕೊಳಂಗಳಿಂ ಕೆರೆಗಳಿಂ ಕಾಲೂರ್ಗಳಿಂ
ಕೆಯ್ಗಳಿಂ ॥

(ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಲವು ನಾಲಗೆಯ ಆದಿಶೇಷನೂ ಬಣ್ಣಿಸಲಾರ, ಅಂದ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರದವರು ಏನೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ತಂಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ ಅರಳಿದ ಹೂಗಳಿಂದಲೂ ಸರೋವರಗಳಿಂದಲೂ ಕೆರೆಗಳಿಂದಲೂ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಲಗಳಿಂದಲೂ ಚೆಲುವಾಗಿತ್ತು.)

ಇಂಥ ಚೆಲುವ ಕನ್ನಡನಾಡು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಮಹೋನ್ನತವಾದುದು.

ಸನಾತನ ತತ್ವ

ಸನಾತನವಾದ ಮಹಾವೃಕ್ಷದಂತೆ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ. ರಾಜ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಬಂದುಹೋದವು. ನಾಡಿನೊಳಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಕಾಳಗಗಳಲ್ಲದೆ, ಹೊರಗಿನಿಂದ ಹಲವಾರು ದಾಳಿಗಳೂ ಒದಗಿದುವು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಾದವು. ಏನಾದರೂ ಜನತೆಯ ಮನೋಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಣ್ಣೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಚಿಗುರು ತಳೆಯುವ ಮರದಂತೆ ತನ್ನ ಅಂತಸ್ಸತ್ವದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸದೃಢವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಸಮನ್ವಯ ಗುಣ

ಆದರೆ ಎಲ್ಲದರಿಂದ ಅಲಿಪ್ತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ವಭಾವ ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೊಸದು ಬಂದಾಗ ಅದರ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನೂ ತನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಔದಾರ್ಯ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಮತಗಳು, ಧರ್ಮಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯವೆ ಆಗಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬಾಳುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಣ.

ಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರಂಪರೆ. ಇದನ್ನು ಬೇಲೂರಿನ ಶಾಸನ ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ :

ಯಂ ಶೈವಾಸ್ಸಮುಪಾಸತೇ ಶಿವ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ
ವೇದಾನ್ತಿನೋ
ಬೌದ್ಧ ಬುದ್ಧ ಇತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪಟವ : ಕರ್ಮೇತಿ
ನೈಯೂಯಿಕಾ :
ಅರ್ಹಚ್ಚೇತಿಹ ಜೈನ ಶಾಸನ ಮತಿ: ಕರ್ಮೇತಿ
ಮಿಮೂಂಸಕಾ :
ಸೋ ಯಂ ಮೋ ವಿದಧಾತು ವಾಂಛಿತಫಲಂ ಶ್ರೀ ಕೇಶವೇ
ಶಸ್ಸದಾ ॥

(ಶೈವರು ಶಿವನೆಂದೂ, ವೇದಾಂತಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದೂ, ಬೌದ್ಧರು ಬುದ್ಧನೆಂದೂ, ಪ್ರಮಾಣಪಟುಗಳಾದ ನೈಯೂಯಿಕರು ಕರ್ತನೆಂದೂ ಜೈನರು ಅರ್ಹಂತನೆಂದೂ ಮೀಮಾಂಸಕರು ಕರ್ಮವೆಂದೂ ಯಾರನ್ನು ಉದ್ಯಾಪಿಸುವರೋ ಅವನೇ ಆದ – ಈ ಶ್ರೀಕೇಶವನೆಂಬ ಈತನು ಸದಾ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ).

ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಸಮಾನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿ

ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಡು ತೋರುತಬಂದ ಒಂದು ಉದಾತ್ತ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ನಾವು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಒಂದು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ದರ್ಶನ ಭೇದದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಶಂಕರ, ಮಾಧ್ವ ಹಾಗೂ ರಾಮಾನುಜೀಯದಂತಹ ಪಂಥಗಳೆ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ರೂಢವಾದ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಬಂದ ಜೈನ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಗಳೆ ಆಗಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ ಇಸ್ಲಾಂ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಮೊದಲಾದ ಇತರ ಮತಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ – ಮೇಲೆ ಬೆಂಬಲಿಗರನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಜಗಳಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯ. ಅವರವರ ಧರ್ಮ ಅವರವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಇತರರು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪರಸ್ಪರ ಪೋಷಣೆ ಸಹಾಯಗಳನ್ನೂ

ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದುಂಟು. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸರ್ವ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಮಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೋಷಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಈ ಔದಾರ್ಯ ಬಂದದ್ದು ಧರ್ಮದ ಸಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಅಂತರಂಗದ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಿರಸ ಹೆಡೆಯೂಡಿದೊಡನೇ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಒಡೆದ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. 24–8–1368ರಲ್ಲಾದ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಒಂದು ಘಟನೆ ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ವೈಷ್ಣವರು ಪ್ರಬ–ಲಗೊಂಡು ಜೈನರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡತೊಡಗಿದಾಗ ಜೈನ ಮುಖಂಡರು ದೊರೆ ಬುಕ್ಕರಾಯನಲ್ಲಿ ದೂರುಕೊಂಡೊಯ್ದರು. "ವೈಷ್ಣವ ದರ್ಶನಕ್ಕೂ ಜೈನ ದರ್ಶನಕ್ಕೂ ಭೇದವಿಲ್ಲೆಂದು ರಾಯನು ವೈಷ್ಣವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜೈನರ ಕೈವಿಡಿದುಕೊಟ್ಟು ಈ ಜೈನದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಮರ್ಯಾದೆಗಳು ಪಂಚಮಹಾ ವಾದ್ಯಗಳೂ ಕಲಶವೂ ಸಲ್ಲುವುದು. ಜೈನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಭಕ್ತರ ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಯಾದರೂ ವೈಷ್ಣವ ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದು. ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯದೊಳಗುಳ್ಳಂತಹ ಬಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ವೈಷ್ಣವರು ಶಾಸನವನ್ನಿಟ್ಟು ಪಾಲಿಸುವರು. ಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ವೈಷ್ಣವ ಸಮಯವು ಜೈನದರ್ಶನವ ರಕ್ಷಿ–ಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಾಗಿತ್ತು. ವೈಷ್ಣವರೂ ಜೈನರೂ ಒಂದು ಭೇದವಾಗಿ ಕಾಣಲಾಗದು", ಈ ಶಾಸನ ಇಂದಿಗೂ ಶ್ರವ–ಣಬೆಳಗೊಳದ ಭಂಡಾರ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿದೆ. (ಸಂಖ್ಯೆ 475344)

ಧರ್ಮದ ಆಚರಣೆ

ಧರ್ಮವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಸತ್ವ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ, ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಶಿಲ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳಿಗೂ ಧರ್ಮವೇ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗೂ ವಸ್ತು. ಧರ್ಮ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿತು; ಕಲೆಗಳು ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದವು. ಧರ್ಮದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೂಡ ಜನ ಬಹು ವಿಶಾಲವಾದ, ಸಾರವತ್ತಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣವಾದ, ಇದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪರಾತ್ಪರ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿದೆ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಸದ್ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಸದ್ಗತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅದೇ ದೇವರು. ದಾನ, ಪರೋಪಕಾರ ಶುಚಿಯಾದ ಶೀಲ, ಸೌಹಾರ್ದ, ಸತ್ಯವಂತಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಸದಾಚಾರಗಳು ಧರ್ಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅಲಿಖಿತ ಧರ್ಮಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಜನ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಊರೂರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದ ಬಾವಿ, ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟೆ, ಧರ್ಮಛತ್ರ, ಅರವಟಿಗೆ, ದೇವಸ್ಥಾನ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ರಾಜಮಹಾರಾಜರು ಮಾತ್ರ–ವಲ್ಲ, ಸೆಟ್ಟಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕಸಬುದಾರರು, ಸಾಮಾನ್ಯರು, ವೇಶ್ಯೆಯರು ಕೂಡ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೆ ಕಟ್ಟಿ–ಸಿದುದಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆಯವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಇಂತಹ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು, ದಾನವೆಂದು, ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದುದುಂಟು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಈ ದಾನಗಳ ವಿವರಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. – ಕೇವಲ ಭೂಮಿಕಾಣಿಕೆಗಳಿಗೆ ಈ ದಾನ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆಹಾರದಾನ, ವಸ್ತ್ರದಾನ, ಭೈಷಜ್ಯ (ಔಷಧಿ) ದಾನ, ಶಾಸ್ತ್ರದಾನ – ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ದಾನಗಳು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಔದಾರ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ – ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ. ದಾನದಿಂದ ಪುಣ್ಯಲಾಭವೆಂಬ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬುಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವೆರಡಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿರಕ್ತರನ್ನು ಸಾಕುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಜನ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು – ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಲೋಕದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸಿ ಧರ್ಮದ ತಿರುಳನ್ನು ಮನೆ ಮನೆಗೆ – ತಂದು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ನಿಸ್ಪೃಹವಾದ ತಮ್ಮ ಜೀವನದಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಒಂದು ಆದರ್ಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜೋಗಿ, ಜಂಗಮ, – ದಾಸಯ್ಯ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಸಲಹುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದು ಈ ದಾನ ಪರಂಪರೆ. 'ಹಸಿವಾದರೆ ಊರೊಳಗೆ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನಗಳುಂಟು. ತೃಷೆಯಾದರೆ ಕೆರೆಬಾವಿ ಹಳ್ಳಗಳುಂಟು. ಶಯನಕ್ಕೆ ಹಾಳು ದೇಗುಲಗಳುಂಟು' ಎಂಬ ಅಕ್ಕನ ವಚನ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಒಂದು – ಉದಾಹರಣೆ. ಹೀಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನ ವಸತಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಜನ ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಹಾತ್ಮರುಗಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ, ಲೋಕೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಮುಡಿಪಿಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ವೀರ ಜೀವನ

ಇಡೀ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಯುದ್ಧಗಳು. ರಾಜ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಸ ಮನೋವೃತ್ತಿ – ಈ ಎರಡೂ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಗಳು ರಾಜರಾಜರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ಯುದ್ಧ ಕೌಶಲ ಹಾಗೂ ಶೌರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವೀರರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದುದುಂಟು. ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಕೇಶಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ – ಧ್ರುವ ಧಾರವರ್ಷ, ಮೂರನೆಯ ಗೋವಿಂದ, ಚಾಲುಕ್ಯವಂಶದ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಇಂತಹ ಹಲವು ಹೆಸರು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿವೆ. ಗಂಗಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಮೀಯಿಸಿ ನೇಪಾಳದ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಮೇಯಿಸಿದೆವೆಂದು ನಮ್ಮ ಭೂಪತಿಗಳು ಹೇಳಿಕೊಂಡುದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ನೇಪಾಳ, ಬಂಗಾಳ, ಜೋಧ್‌ಪುರ, ಒರಿಸ್ಸಾ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ರಾಜವಂಶಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಹರಡಿದುದ್ದಕ್ಕೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಆಧಾರಗಳಿವೆ.

ಔದಾರ್ಯ

ಈ ಪರಾಕ್ರಮ ಅಸುರೀವೃತ್ತಿಯದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ದಿಗ್ವಿಜಯಿಗಳು ಧರ್ಮವಿಜಯಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಧರ್ಮಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಕ್ಷಮೆ ಅವರ ಗುಣಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಗೆದ್ದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯಾ ರಾಜರಿಗೆ ಪುನಃ ಒಪ್ಪಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರತ್ವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವುದು ಇವರ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸರಹದ್ದುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಇತರರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿ ಇವರಿಗೆ ಎಂದೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಔದಾರ್ಯ ಅತಿಯಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ತನ್ನದಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೂಡ ನೆರೆಹೊರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂಬ ಆರೋಪ ಕೂಡ ಇದೆ. ವಾದಗ್ರಸ್ತವಾದ ಈ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಸ್ತುತ.

ರಾಜರಿಗೆ ಅಥವಾ ಕೆಲವರು ಸೇನಾ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಪರಾಕ್ರಮ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಜೀವನದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಎಣಿಸುವ ಜನತೆ ಅವರ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಿತ್ತು. ವೀರಜೀವನ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡದ್ದು. ರಾಜರ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ದಂಡಾಳುಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿ ಹಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುವವರು ಮಾತ್ರ ವೀರರಲ್ಲ. ಕಾಳಗವೆನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಜನತೆಗೆ ಉಸಿರಾಟದಷ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿತ್ತು. ಊರೂರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಆ ವೀರ ಜೀವನದ ಸ್ಮಾರಕಗಳಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ನಿಂತಿವೆ. ತುರುಗೋಳು (ಗೋಗ್ರಹಣ) ಊರಳಿವು, ಪೆಣ್ಬುಯ್ಯಲ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಸತ್ತು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಯುವಕರಿಗೊಂದು ಅಭಿಮಾನದ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ದರೋಡೆಕೋರರು ಒಂದು ಊರ ದನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಪಹರಿಸುವುದು ತುರುಗೋಳು; ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಅವಮಾನಗೊಳಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಅಪಹರಿಸುವುದು ಪೆಣ್ಬುಯ್ಯಲ್; ಊರನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದು ಊರಳಿವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಹಿರಿಯರು ಶೂರನಾದವನಿಗೆ ವೀಳ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಊರಿನ ಮಾನರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆತ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಆತ ಸತ್ತರೆ ಅವನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಎಕ್ಕಟಿಗಲಿಯಾಗಿ ಶತ್ರು ಸಮೂಹವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತಿತ್ತು? ತತ್ವನಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ, ಊರ ಅಭಿಮಾನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ತನ್ನ – ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪಣವಾಗಿಟ್ಟವನಿಗೆ ಸಾವಿನ ಅಥವಾ ಸೋಲಿನ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಗೆದ್ದು ಬಂದರೆ ಕೀರ್ತಿ, ಸತ್ತರೆ ಸ್ವರ್ಗ; (– ಸೋತು ಬದುಕುವ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ) ಎಂದಿದ್ದರೂ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವ ದೇಹ ಇದು. ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಂದರೆ ಶ್ರೇಯ. ಆದುದರಿಂದ ಮರಣಕ್ಕಾಗಲಿ ರಣಕ್ಕಾಗಲಿ ಭಯಪಡುವುದೇಕೆ? ವೀರಗಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಉಕ್ತವಾದ ಈ ಬಗೆಯ ಆದರ್ಶ ವಾಕ್ಯಗಳು ಆ ವೀರರ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಉಗ್ಗಡಿಸುತ್ತವೆ. ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ರಾಜನಿಗಾಗಿ, ಊರಿನ ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ತೋರುವ ಈ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಯುದ್ಧವಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ.

ಬಲಿದಾನ

ಅರಸನಿಗೆ ಗಂಡುಮಗುವಾದರೆ " ಸಿಡಿತಲೆ " ಕೊಟ್ಟು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದುಂಟು. ತನ್ನ ಒಡೆಯನೊಡನೆ ತಾನೂ ಸಾಯುವೆನೆಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ (ವೇಳಿವಾಳಿ) ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರೂ ಉಂಟು. ಇಂತಹವರಿಗೆ ವೇಳವಡಿಚರೆಂದು ಹೆಸರು. ಒಡೆಯನ ಹೆಣದ ಕೆಳಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಹುಗಿಸಿಕೊಂಡು "ಕೋಳ್ಗಂಟೆ" ಯಾದವರ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. ಗರುಡರೆಂದು ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಒಡೆಯನ ಮರಣವಾದೊಡನೆ ಬೆಂಕಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಆತ್ಮಬಲಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತಿಯ ಎದುರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ತುಚ್ಛವಾದದ್ದು. ಸಹಗಮನ ಮಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 'ಮಾಸ್ತಿ' (ಮಹಾಸತಿ)ಯರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಪರಂಪರೆ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ.

ವೀರ ಜೀವನವೆಂದರೆ ಆಯುಧವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೋರಾಡುವುದೆಂದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ. ಒಂದು ತತ್ತ್ವಕ್ಕಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನಿಗಾಗಿ, ಒಂದು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಹೆಣಗುವುದೂ ವೀರ ಜೀವನವೆ. ಇಂತಹ ಜನ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಇರುವಾಗ ನಾಯಕರು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲರು. ನಾಡಿನ ಬಿಡುಗಡೆಯ (ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ) ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲು ಸಂಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತ ಪದ್ಯಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಗಮನಾರ್ಹವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ದಕ್ಷಿಣದ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಉತ್ತರದ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿರುವ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗಿನ ಕನ್ನಡ ಜನಪದರು

ಪದನರಿದು ನುಡಿಯಲುಂ ನುಡಿ
ದುದನರಿದಾರಯಲುಮಾರ್ಪರಾ ನಾಡವರ್ಗಳ್
ಚದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕುರಿತೋ
ದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತಮತಿಗಳ್ ॥
ಕುರಿತವರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಂ
ಪೆರರುಂ ತಂತಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಳೆಲ್ಲರ್ ಜಾಣರ್
ಕಿರುವಕ್ಕಳುಮಾ ಮೂಗರು
ಮರಿಪಲ್ಕರಿವರ್ ವಿವೇಕಮಂ ಮಾತುಗಳಂ ॥
ಸುಭಟರ್ಕಳ್ ಕವಿಗಳ್ ಸು
ಪ್ರಭುಗಳ್ ಚೆಲ್ವರ್ಕಳಭಿಜನರ್ಕಳ್ ಗುಣಿಗಳ್
ಅಭಿಮಾನಿಗಳತ್ಯುಗ್ರರ್
ಗಭೀರಚಿತ್ತರ್ ವಿವೇಕಿಗಳ್ ನಾಡವರ್ಗಳ್ ॥

(ಹದವರಿತು ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ನುಡಿದುದನ್ನು ಅರಿತು ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನ ಚತುರರು. ಕಾವ್ಯಗಳ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಉದಾಹರಿಸುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಣರು. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳೂ ಮೂಗರೂ ಕೂಡ ವಿವೇಕದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲರು. ಇಷ್ಟು ವಿವೇಕಿಗಳಾದ ಆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲ. ಸುಭಟರು, ಕವಿಗಳು, ಸುಪ್ರಭುಗಳು, ಚೆಲುವರು, ಕೀರ್ತಿವಂತರು, ಗುಣಶಾಲಿಗಳು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳು, ಅತ್ಯುಗ್ರರು, ಅಷ್ಟೇ ಗಂಭೀರ ಸ್ವಭಾವದವರು).

ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪುನಃ ಪುನಃ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಾಲ್ಕು : ಸತ್ಯ, ಶೌರ್ಯ, ವೀರ – ಮತ್ತು ದಾನ. ಕರ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಪಂಪ ಹೇಳುವ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು : "ನೆನೆಯದಿರಣ್ಣ ಭಾರತದೊಳಿಂ ಪೆರರಾರುಮನೊಂದೆ ಚಿತ್ತದಿಂ ನೆನೆವೊಡೆ ಕರ್ಣನಂ ನೆನೆಯ ಕರ್ಣನೊಳಾರ್ದೊರೆ ಕರ್ಣನೇರು ಕರ್ಣನಕಡು ನನ್ನಿ ಕರ್ಣ–ನಳವಂಕದ ಕರ್ಣನ ಚಾಗಮೆಂದು ಕರ್ಣನ ಪಡೆ ಮಾತಿನೊಳ್ ಪುದಿದು ಕರ್ಣರಸಾಯನಮಲ್ತೆ ಭಾರತಂ" ಭಾರತ ವೀರರಲ್ಲಿ ಅವನು ಮೆಚ್ಚಿ ಹೇಳುವ ಗುಣಗಳು ಚಲ, ನನ್ನಿ, ಗಂಡು, ಸಾಹಸ, ಧರ್ಮ? ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅತ್ಯುನ್ನತಿ. ಇವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಇರುವುದು ಮಹೋನ್ನತ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕು. ಜೀವನದ ಸುಖವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಪರಲೋಕದ ಸಾಧನೆಯನ್ನೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಇದು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಬಾಳಿನ ಹದ. ಸಂಸಾರದ ಅಸಾರತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ, ವಿರಕ್ತರು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯನ್ನು ಐಹಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ವಿಮುಖರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಧಾರ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಮತತ್ವಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಜನ ಇನ್ನೂ ಪೌರುಷವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದರೆಂಬ ವಾದವೂ ಅಷ್ಟೇ ದುರ್ಬಲವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕುಸುರಿಗೆಲಸ, ನಯನಮನೋಹರವಾದ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪ, ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕೊರೆದಿಟ್ಟ ಸಂಸಾರದ ಚಿತ್ರಗಳು, ವಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಸೂತಿ, ಪಾತ್ರೆ ಪಡಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರ, ಆಭರಣಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ, ಜಾನಪದ ಮಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಲಾ ಪರಿಣತೆಯವರೆಗಿನ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯಗಳು, ಆಟಪಾಟಗಳು, ಕಲೆ, ಒಗಟು, ಗಾದೆ – ಇವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ರಸಿಕತೆಗೆ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಗೆ ನಿರಂತರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ.

ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ

"ಚಾಗದ ಭೋಗದಕ್ಕರದ ಗೇಯದ ಗೊಟ್ಟಿಯಲಂಪಿನಿಂಪುಗಳ್ಗೆ ಆಗರವಾದ ಮಾನಸರ್" ಎಂದು ಜೀವನ ರಸಿಕತೆಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೆ ನಮ್ಮ ಆದಿಕವಿ ಪಂಪ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ತ್ಯಾಗ ಭೋಗಗಳ ಸಮತೋಲನ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ತಾನು ಸುಖ ಪಡಬೇಕು; ಹಾಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನವರೆಲ್ಲ ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ತ್ಯಾಗ ಬೇಕೆಂಬುದು. ಗಾಯನ ಗೋಷ್ಠಿಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೆಮ್ಮದಿ ದೊರೆತಾಗಲೇ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರ

ಅಕ್ಕರದ ಸುಖ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪವೇಳಬಹುದು. ತಾನೇ ಓದಿ ತಿಳಿಯುವನೆಂಬುದು ಈಗಿನವರ ಮಾತು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಡೆದುಬಂದ ಪರಂಪರೆಯೆಂದರೆ ಒಬ್ಬನು ಓದಿ, ಹಲವರು ಕೇಳುವುದು. ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಕಾವ್ಯವನ್ನು 'ಬರೆದೆ'ನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. 'ಓದಿ' ಎಂದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಬಲ್ಲವರು 'ಹೇಳಿಸಿ'ದರು, ನಾನು 'ಹೇಳಿದೆನು' ಎಂದೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕವಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ 'ಸಕಲ ಜನ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ'ವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾನೆ. ಓದಿ ಹೇಳಿದವನಿಗೆ ಕೇಳಿದವನಿಗೆ ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು 'ಅಕ್ಕರ'ದ ಅಲಂಪು, ಕಾವ್ಯವಾಗಲೀ ಪುರಾಣವಾಗಲೀ ತತ್ವಬೋಧೆಯಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಇದು. ಹೀಗಾಗಿ ಓದದವರು ಕೂಡ ಈ ಎಲ್ಲದರ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು – ಗ್ರಹಿಸಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ, ರಾಜಶೇಖರ ವಿಳಾಸ, ಗದುಗಿನ ಭಾರತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ನಿರಕ್ಷರ ಪಂಡಿತರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕೆಲವೆಡೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ನಿಜಲಿಂಗ ಶತಕ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ, ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಶತಕಗಳು, ಸರ್ವಜ್ಞ ಪದಗಳು, ದಾಸರ, ಶರಣರ ಉಕ್ತಿಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸಬಲ್ಲವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೆ ಇನ್ನೂ – ಉಂಟು. ಮಹೋನ್ನತ ಸತ್ವಗಳಿಂದ ಹರಿದುಬಂದ ತಿಳಿವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ತರಗಳವರೆಗೆ ಸೋಸಿ

ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರವಾದದ್ದು ಹೀಗೆ. ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಉಳಿದುಬಂದದ್ದೂ ಹೀಗೆ. ಇಂದಿಗೂ ಗಮಕಿಗಳು, ಕೀರ್ತನಕಾರರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾರವನ್ನು ಜನತೆಯ ಬಳಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಹರಿಕಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಆಗಾಗ ನಡೆಯುವ ಜಾತ್ರೆ, ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಪೂಜೆ, ಭಜನೆ, ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನ, ಹಾಡು, ಕುಣಿತ, ಕೋಲಾಟ, ಮೇಲಾಟ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಮನೋರಂಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಧರ್ಮಜಾಗೃತಿ ಹಲವು ಜನರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ, ಲಲಿತಕಲೆ ಹಾಗೂ ಜೀವನೋಪಯುಕ್ತ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾಧ್ಯಮ ಇದು. ಊರೊಟ್ಟಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆ ವಹಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಊರಿನ 'ದೈವದವರು' ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರ ಇವೆರಡೂ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಹೊಸತು. ಅದು ಬೇರು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಅವಕಾಶ ಬೇಕು.

ಸಾಕಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಮಹೋನ್ನತಿಯೇನು, ಸುಸಂಸ್ಕೃತರ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು, ಜೀವನದ ಪರಮಾದರ್ಶ ಯಾವುದು ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಸೂತ್ರಗಳು, ವಚನಗಳು, ಪದಗಳು, ಗಾದೆಗಳು ಉಂಟು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಚಿತ್ರಣ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಥಾ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉದಾತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನ ಮನದ ಎದುರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಾಕಾರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಆದರ್ಶಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಭರತೇಶನ ಚಿತ್ರ ತುಂಬ ಸಮಗ್ರವೂ, ಮನೋಹರವೂ, ಆಗಿದೆ. ಭರತೇಶ ವೈಭವವೊಂದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಸಾರದ ವಿಶಾಲ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಪನ್ನನ ಲಕ್ಷಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕವಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ :

ಲೌಕಿಕ ಜಯವತರುಂಟು ಪಲಂಬರಾ ಲೌಕಿಕ ಪರಮಾರ್ಥವೆರಡಾ ।
ಭೂಕಾಂತರಲ್ಲಿ ಪಡೆವುದು ದುರ್ಲಭ ಸುವಿವೇಕ ಬೇಕದಕೆ ಚಕ್ರೇಶ ॥
ಭೋಗ ವಿಚಾರವು ಬೇಕು ನೃಪತಿಗಾತ್ಮ ಯೋಗ ವಿಚಾರವೂ ಬೇಕು ।
ರಾಗ ರಸಿಕನಾಗಬೇಕು ಭಾವಿಸೆ ವೀತರಾಗ ರಸಿಕನಾಗಬೇಕು ॥
ಶೃಂಗಾರ ಕೋವಿದನಾಗಬೇಕಾತ್ಮ ಸುಸಂಗ ಸಂಮುಖನಾಗಬೇಕು ।
ಸಂಗರ ಸಂಮುಖನಾಗಬೇಕಾತ್ಮ ಯೋಗಾಂಗ ಕೋವಿದನಾಗಬೇಕು ॥
ಇಹಲೋಕ ಸುಖವ ಭೋಗಿಸಬೇಕು ನೃಪತಿ ಯುತ್ಸಹನಾಗ ಬೇಕು ಧರ್ಮದೊಳು।
ಬಹುಕಾಂಕ್ಷೆಯೊಳು ಸಿಕ್ಕಿದಂತಿರಬೇಕು ನಿಸ್ಪೃಹನಾಗಬೇಕೆದೆಯೊಳಗೆ ॥
ಕೊಡಬೇಕು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವರಿಯಬೇಕು ನುಡಿಬೇಕು ಮೌನವೂ ಬೇಕು ।
ಬಡವರಂತಿರಬೇಕು ಪ್ರಭುವಂತಿರಬೇಕು ನಡೆಯಿದು ಜಾತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ॥
ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಹಿತನಂತೆ ವೈರಿ ಭೂಭುಜರಿಗೆ ಭುಜಗೇಂದ್ರನಂತೆ ।
ನಿಜಗುರುವಿಗೆ ಭೃತ್ಯನಂತೆ ಧಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನಿಜ ಬಂಧುವಾಗಿರಬೇಕು ॥
ಪರವೆಂಗಳಿಗೆ ಹೇಡಿ ಕದನಕ್ಕೆ ಕಡುಗಲಿ ಪರಮತಕ್ಕೊಡಂಬಡೆ ಮೂರ್ಖ ।
ಅರುಹನಾಗಮದೊಳ ರ್ತಿಗನಾತ್ಮ ಕಲೆಯೊಳು ಸರಸನಾಗಿರಬೇಕು ನೃಪತಿ ॥
ಹವಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿಂದ್ರಿಯ ವರ್ಗವನವಿಚಳನಾಗಿರಬೇಕು ॥
ಭುವನಕಿಂದಿನರಾಯ ಸ್ವರ್ಗಕೆ ನಾಳಿನ ದಿವಿಜೇಂದ್ರ ನೆನಿಸಿರಬೇಕು ॥

ಇಲ್ಲಿ 'ಜಾತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ' 'ನೃಪತಿ' ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಆದರ್ಶ ಅರಸನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾದರೂ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಹುದು. ಕನ್ನಡದ ಜನ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡುದು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಲೇಖಕರ ಕಿರು ಪರಿಚಯ

ಪ್ರೊ. ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯನವರು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ಸಂಶೋಧಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಗೌರಿ–ಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಂಪಸಂದ್ರದಲ್ಲಿ 1936ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಹಂಪನಾ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸರೆನಿಸಿದ ಕುವೆಂಪು, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ., ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ ಹಾಗೂ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ಗರಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದವರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದ – ಹಂಪನಾ ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 60ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೈನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆ ಅನುಪಮವಾದದ್ದು. ಇವರ ಸೇವೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಲ್ಲದೆ, ಕನ್ನಡದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಲೇಖನದ ಆಶಯ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆ, ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾದ ಹಂಪನಾ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ **"ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ"** ಈ ಲೇಖನವು ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೇಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಿವರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದನ್ನು ಹಲವಾರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮ, ಸಮದೃಷ್ಟಿ, ವೀರಗಲ್ಲು, ಸಿಡಿತಲೆಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಾಸ್ತಿ (ಮಹಾಸತಿ) ಈ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಕಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಕಾರ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಲೇಖಕರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ಆ ಮುಖಾಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. "ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ" ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
2. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಯಾವುವು?
3. ಅಂಡಯ್ಯ ಕವಿ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಸವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

4. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಲೂರಿನ ಶಾಸನವು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮಾನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದೆ?
5. ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಸಮದೃಷ್ಟಿ ಎಂದರೇನು ?
6. ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಆಳಿದ ರಾಜರುಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜವಂಶಗಳು ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿದಂತಹ ನಿಲುವುಗಳೇನು ವಿವರಿಸಿ.
7. ವೀರಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಸಿಡಿತಲೆಗಲ್ಲುಗಳಿಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?
8. ಮಹಾಸತಿ ಎಂದರೆ ಯಾರು?
9. ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಹಾಕವಿ ಪಂಪ ನೀಡಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?
10. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಕಾರ ಎಂದರೇನು?
11. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೇನು?
12. ಸನಾತನ ತತ್ವ ಎಂದರೇನು?

ಪೂರಕ ಓದು

1. "ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ : ಕರ್ನಾಟಕ" - ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
2. "ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ" - ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
3. " ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ" - ಎಂ ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ
4. "ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡಿ ಮಾಹಿತಿಕೋಶ" - ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ
5. "ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆ ಹಬ್ಬಗಳು" - ಎಸ್ ಆರ್ ಹಿರೇಮಠ
6. "ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಂಪರೆ" - ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ
7. "ನಮ್ಮ ನಾಡು ಕರ್ನಾಟಕ" - ಎಚ್ ಎಸ್ ಗೋಪಾಲ ರಾವ್
8. "ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಮ್ಮೆ ಸಾಲದು" - ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ
9. "ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ" - ಎಚ್ ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ
10. "ಸಂಸ್ಕೃತಿ : ಶ್ರಮ ಮತ್ತ ಸೃಜನಶೀಲತೆ" – ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ

2. ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ : ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆ

– ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಭಾರತದ ಯಾವ ಭಾಷಾಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ ಒದಗದಿದ್ದ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೇ ಒದಗಿಬಂತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಭಾಗದ ಆಡಳಿತವೇ ಮತ್ತೊಂದು ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿ ಸೋತೋ ಗೆದ್ದೋ ಎರಡುಕಡೆಗೂ ಹಿಂಸೆ, ಆತಂಕ, ದಾರಿದ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡ ದುರಂತದ ಕಥೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೀರ್ಘಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ನಾಡೆಂಬುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದಾಗಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಸಿಗುವ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ದಾಖಲೆಗಳ ಬಲದ ಮೇಲೆ ಕದಂಬರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಆಳಿದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗಂಗರು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಅಂದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಎರಡು ಹೋಳಾಗಿದ್ದದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಮುಂದೆ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಕಲ್ಯಾಣಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಕಲುಚುರ್ಯರು, ಹೊಯ್ಸಳರು ಮುಂತಾಗಿ ರಾಜರು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನೆಲ್ಲೆಗಳುಳ್ಳ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಿದರು. ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾ–ಟಕದ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವು ಒಂದು ರಾಜ ಮನೆತನದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದದ್ದು. ಬಳಿಕ ಮೈಸೂರು ಅರಸರು ನೆಲೆ – ನಿಂತ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಧೀನರಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನಂಥ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಮಿಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗ ಇತರರ ಆಡಳಿತಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತುಂಬ ಅವಮಾನವನ್ನೂ – ಹಿಂಸೆಯನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಏಕೀಕರಣದ ಆಲೋಚನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದುದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಈ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಕನ್ನಡದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ದೊರಕದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ಒತ್ತಾಯವೂ ಜೊತೆಗೆ ಅವಮಾನವೂ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಂತರಂಗದ ಒತ್ತಾಯ ಕೆಲಸ – ಮಾಡಿಸಿತು.

ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಭಾಷಾಪರವಾದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಾದರೆ ಆಡಳಿತವು ಸುಸೂತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು. ಸು. 1800ರಲ್ಲಿಯೇ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ಮನ್ರೋ ಎಂಬ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಕನ್ನಡದ ಏಕೀಕರಣದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದನು. ಮನ್ರೊ ತೆಲುಗು ಪ್ರದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿ ಮಹಾಜನಪ್ರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದನು. ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಗವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತ ಇತ್ತು. ಆ ಭಾಗ್ಯ ನಮಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿಯೂ ಬಂಗಾಳ ಒರಿಸ್ಸಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಒತ್ತಾಯಗಳು ಏಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಕನ್ನಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಏಕೀಕರಣದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಬೆಂಬಲ ದೊರಕಿತು. ರಾ.ಹ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ 1890ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಹಿತಿಗಳ ತಂಡವೇ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಮೈಸೂರು

ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಬಿಎಂಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಮಾಸ್ತಿ ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು. ಒಂದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಮ್ಮೇಳನವು 1907ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. 1908ರಲ್ಲಿ ಅಂಥದೇ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳು ಕಾಯಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಈ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಲು ಬಲ ಪಡೆದವು. ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯವೂ ಕೂಡ ಭಾಷಣ, ಲೇಖನ, ಸಮ್ಮೇಳನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾ–ಸಕ್ತರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯದವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾಯರು ರಚಿಸಿದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಗತವೈಭವ' ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಎಚ್ಚರವುಂಟಾಯಿತು. ಏಕೀಕರಣದ ಕಾರ್ಯದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣುವ ಹೆಸರೆಂದರೆ ಆಲೂರು ವೆಂಕ–ಟರಾಯರ ಹೆಸರು.

ಏಕೀಕರಣದ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ 1920ರಲ್ಲಿ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ನಿಂತರು.

ಕೆಲವು ಕಾಲ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಓಲಾಟದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ಸೇರಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಬಂತು. ಹೀಗಾಗಲು ಶ್ರೀರಂಗ, ಕೆ.ಆರ್. ಕಾರಂತ, ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ, ಚಂಗಲರಾಯ ರೆಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದವರು ಮುಖ್ಯರಾಗಿ ಕಾರಣರು.

1955ರಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀರಂಗರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು :–

"ಕರ್ನಾಟಕ ಒಂದಾಗಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬಯಸಿ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತಲಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅದು ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಕೃತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ತೋರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಇಂದು ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗುವ ಭಾಗ್ಯ ನನಗೆ ಒದಗಿಸಿತು." ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವು ನಡೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ ಸಾಧ್ಯವಾದುದಕ್ಕೆ ಈಗಿನ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕಾದುದು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಎಂದರೆ ಲೆಕ್ಕವೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಜನಾಂಗದ ಹೊಡೆದಾಟದಂತೆ ನೆರವೇರಿತು. 1890ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 1956ರಲ್ಲಿ ಸಾಧಿತವಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಅದು 70 ವರ್ಷಗಳ ಆಂದೋಲನ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯತನಕ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗ, ಅನಕೃ, ಶಿವಮೂರ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಿ ಇವರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಬೇಕು. ಇವರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದವರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಮೂವರು ತುಂಬ ಪರಿಣಾಮದಾಯಕವಾಗಿ ಬೆಳಸಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಶ್ರೀರಂಗರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಅನೇಕ ಆಯೋಗಗಳು ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾ ಆಯೋಗವು ನೀಡಿದ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ 16.1.1956ರಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಲ್ಲೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಸವಕಲ್ಯಾಣವು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಬೀದರ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ನನ್ನ ಮನವಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

ಬೀದರ್ ನಗರಕ್ಕೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯ ಸಮಿತಿಯು ಹೋದಾಗ ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವು ಕಾದಿತ್ತು. ಬೀದರ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನ್ನಡದ ಬೋರ್ಡು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಶಾಲೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಣಮಾಲೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮರಾಠಿಮಯ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. – ಹೊರಗೆ ಮರಾಠಿ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕನ್ನಡಮಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅದು ಕರಿಮಣ್ಣಾದ ನೆಲ; ನಡೆಯುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಮಣ್ಣು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಕುದುರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ನಾನು ಹೀಗೆ ಭಾಲ್ಕಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಭಾಷ– ಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನೆನಪಿದೆ.

ಹೈದರಾಬಾದು ಸಚಿವ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಡಾ. ಮೇಲುಕೋಟೆಯವರ ಸಹಾಯವು ನಮಗೆ ದೊರಕಿತು. ಕೆಲವರು ಕನ್ನಡ ಮೂಲದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾಯವೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಬೀದರಿನ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಗಳು, ಭೂಗೋಳದ ಭೂಪಟಗಳು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅನ್ನದಾನಯ್ಯ ಪುರಾಣಿಕರು ನೀಡಿದ ಸಹಾಯವು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಗೆ 1957–58ರಲ್ಲಿ ಬೀದರ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಾಯ್ತು. ಬಸವಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಆ ಊರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಆಂದೋಲನ ನಡೆಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ – ರೀತಿ ಕನ್ನಡ ಏಕೀಕರಣವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿದ ಸಂತೋಷ ಈಗಲೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಐವತ್ತು ವರ್ಷದ ಬಳಿಕ ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತಸದ ವಿಷಯ. – ನಾನು ಆಶಾವಾದಿ. ಈಗ ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡದ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಮೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಜನ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಲೇಖನ ಕೃಪೆ : ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ಅನುಭವಗಳು

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಪ್ರೊ. ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು 1913ರಲ್ಲಿ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಗಂಜಾಂ ಇವರ ಹುಟ್ಟೂರು. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರಿಗೆ ಈಗ 106 ವರ್ಷ. ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಿತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಇವರು 'ಇಗೋ ಕನ್ನಡ', 'ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಘಂಟು', 'ಎರವಲು ಪದಕೋಶ', 'ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು', 'ನಿಘಂಟು ರಚನಾ ಶಾಸ್ತ್ರ' ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖಕ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿರುವ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಇದ್ದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ' ಎಂಬ ಈ ಪುಟ್ಟ ಲೇಖನ 1956ರಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಏಕೀಕರಣಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಲೇಖನದ ಆಶಯ

ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಸ್ವತ: ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು ಶ್ರೀಯುತರು ಏಕೀಕರಣದ ಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ಮತ್ತು ಏಕೀಕರಣ ನಂತರದ ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಎರಡು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿರುವವರು ಹೀಗಾಗಿ ಇವರ ಈ ಲೇಖನವು ಏಕೀಕರಣ ಚಳವಳಿಯು ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಏಕೀಕರಣ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ, ಕವಿ ಲೇಖಕ ಶ್ರೀರಂಗ, ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತರಾಯರು ಮತ್ತು ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾಯರು ಇವರುಗಳ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೇಖನವು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಚಳವಳಿಯ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. "ಕರ್ನಾಟಕ ಗತವೈಭವ" ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಯಾರು?
2. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಆದಂತಹ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
3. ಸರ್. ಥಾಮಸ್ ಮನ್ರೋ ಯಾರು? ಇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
4. ಲೇಖಕ ಶ್ರೀರಂಗ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
5. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಜಿ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
6. 1955 ರಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರಾಗಿದ್ದರು?

ಪೂರಕ ಓದು

1. ಸಾಹಿತಿ, ಕವಿ, ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಯ ಲೇಖಕರಾದ ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾಯರ ಕೃತಿ "ಕರ್ನಾಟಕ ಗತವೈಭವ".
2. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿರುವ "ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ" ದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ.
3. "ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ದುಡಿದ ಮಹನೀಯರುಗಳು" ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಲೆ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.
4. "ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡಿಗ ಕರ್ನಾಟಕ" ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಕಟಣೆ

3. ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ

– ಡಾ. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಶ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವುಳ್ಳ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಪುರಾತನವಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಇದರ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 60 ದಶಲಕ್ಷ ಜನರು ಆಡುನುಡಿಯಾಗಿ ಬಳುಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಯೆಂಬ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಿಲಿಪಿಯಿಂದ ರೂಪಗೊಂಡ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಳಿಗೆ ಸಾವಿರದ ಐದುನೂರು ವರುಷಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯಿದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ಆರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪಶ್ಚಿಮ ಗಂಗ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಪಡೆಯಿತು. ಅದಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸಾವಿರಾರು ವರುಷಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಇದೆ. ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆಯವರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯನ್ನು 'ಲಿಪಿಗಳ ರಾಣಿ' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ

ಭಾರತ ದೇಶವು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಹಲವು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ದೇಶದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆ ಇದೆ. ಅದು ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನಸಮುದಾಯದ ಬದುಕಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾಗಿದೆ. 1950ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಇಂತಹ ಬಹು ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳ ಭಾರತವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 343ನೇ ಅನುಚ್ಛೇದದ ಅನುಸಾರ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೇ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತ ಬಹುಭಾಷೆಗಳ ದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಭಾಷೆಯು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿವೆ. ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾದ ಮತ್ತು ತೀರ್ಪಿನ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಭಾಷಾನೀತಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. 1974ರಲ್ಲಿ ಜ್ಯುಡಿಷಿಯಲ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಾದ ಮತ್ತು ತೀರ್ಪಿನ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ 1979ರಿಂದ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದುವರೆದು 1980ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪಿನ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅಂತಿಮ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದು ತನ್ನ ವಿಶಾಲವಾದ ಪದಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅಂದರೆ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನವೀನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ತರಲಾಯಿತು. ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತರುವುದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಮೊಬೈಲ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಸ್ಕ್ರೂಡ್ರೈವರ್, ಕಟಿಂಗ್ ಪ್ಲೈಯರ್, ಸ್ಪ್ಯಾನರ್ ಪದಗಳು ಕನ್ನಡದ ಪದಗಳಂತೆಯೇ ಪತ್ರಿಯೊಬ್ಬರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮುಂದುವರಿದು, ನೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಪದಗಳು ಪರಭಾಷೆಯದೆ ಆಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಟೆನ್ನಿಸ್, ಕ್ರಿಕೆಟ್, ವಾಲಿಬಾಲ್, ಹ್ಯಾಂಡ್ ಬಾಲ್, ಫುಟ್‌ಬಾಲ್, ಫೀಲ್ಡ್, ಪಿಚ್, ಕೋರ್ಟ್, ವಿಕೆಟ್, ಬ್ಯಾಟ್, ಬೌಲಿಂಗ್, ಫೀಲ್ಡಿಂಗ್, ಕ್ಯಾಚ್, ಟ್ರೋಫಿ, ಕಪ್, ಲೀಗ್, ಕ್ವಾರ್ಟರ್ ಫೈನಲ್, ಸೆಮಿಫೈನಲ್, ಟೂರ್ನಮೆಂಟ್, ಬೌಂಡರಿ, ಸಿಕ್ಸರ್, ಸೆಂಚುರಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಿಶ್ರಿತ ಕನ್ನಡ ಸಂಭಾಷಣೆ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಪದಕೋಶಕ್ಕೆ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ (ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿರುವ: ತಾಂತ್ರಿಕವಾದ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ) ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಕೋಶವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ವಾಕ್ಯಗಳು ಸರಳ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣ ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಕರಣವು ಭಾಷೆಯ ಸಮ್ಮತವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಕಾಗುಣಿತವು ಪದದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಜೋಡಣೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಹೇಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಬರೆಯುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ನಾಲ್ಕು ಕೌಶಲ (ಕೌಶಲ್ಯ)ಗಳು

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಅದರ ಬಳಕೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಕೌಶಲ (ಕೌಶಲ್ಯ) ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

1. ಆಲಿಸುವ ಅಥವಾ ಗ್ರಹಿಸುವ ಕೌಶಲ.
2. ಮಾತನಾಡುವ ಅಥವಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಪಡಿಸುವ ಕೌಶಲ.
3. ಓದುವ ಕೌಶಲ.
4. ಬರೆಯುವ ಕೌಶಲ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಕೌಶಲಗಳು ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು. ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಕೌಶಲಗಳು ಬರಹದ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗಳು ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಲಿಪಿಗಳು ಇಲ್ಲದ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಕೌಶಲಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತ ಕನ್ನಡವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಲು ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ

- ಸರಳವಾಗಿರಬೇಕು.
- ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು.
- ನಿರ್ಧಿಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ನಿಖರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು.
- ವಾಕ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥ, ಅನೇಕಾರ್ಥಗಳು, ವಿಡಂಬನೆ (ಅನುಕರಿಸುವುದು, ಆಡಂಬರ, ಅಣಕ, ಪರಿಹಾಸ್ಯ, ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಿಕೆ ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕಾರ) ಮತ್ತು ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿರಬಾರದು.
- ಸಮಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು.
- ಬಳಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರಬೇಕು.
- ಸಂಯುಕ್ತ ವಾಕ್ಯಗಳ ರಚನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟಿರಬಾರದು.
- ಭಾಷೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು.

ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

ಜನಸಮುದಾಯದ ಭಾಷೆಯು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಸೌಹಾರ್ದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಡಳಿತ ಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದಾಗ, ಅಂತಹ ಆಡಳಿತವು ಜನರಿಗೆ

- ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸರ್ಕಾರದ ವಿಚಾರಗಳು ನೇರವಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತವೆ.
- ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಂದನಶೀಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಪರಸ್ಪರ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ಜನರ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು 2ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಬಿ.ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್ ಮತ್ತು 3/4ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಬಿ.ಇ / ಬಿ.ಟೆಕ್ / ಬಿ.ಪ್ಲಾನ್‌ಗೆ 2018 ರ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ 2018-19 ಮತ್ತು 2019-20 ನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರುಗಳಾದ ಹಾಸನದ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಮಾನವಿಕ ವಿಭಾಗದ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ **ಡಾ. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಶ** ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಲಹೆಗಾರರು ಆದ **ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ** ರವರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದಂತಹ **"ಆಡಳಿತ ಕನ್ನಡ"** ಎಂಬ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಲೇಖನದ ಆಶಯ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನ "ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ" ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶವು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಹಲವಾರು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಬದುಕಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆಯೆ ಆಗಿದೆ. ನಾಡಿನ ಭಾಷೆ ಆ ನಾಡಿನ ಜನರ ಬದುಕಿನ ಉಸಿರಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾಡಭಾಷೆ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾದರೆ ಜನರ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಮನ್ವಯತೆ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷಿಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಡ ಭಾಷೆ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಮಾತೃಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
3. ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಎಂದರೇನು?
4. ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನು?
5. ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು?
6. ನಾಡ ಭಾಷೆಯೇ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು, ಏಕೆ? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು

1) ಕಛೇರಿ ಕೈಪಿಡಿ – ಡಾ. ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, 1974.
2) ಆಡಳಿತ ಪದಕೋಶ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
3) ಕಾನೂನು ಪದಕೋಶ (ಪರಿಷ್ಕೃತ) ಕನ್ನಡ – ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.
4) ಮಾತಾಡುವ ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, ಬೆಂಗಳೂರು.(2016)
5) ಡಿ. ಎನ್. ಶಂಕರ ಭಟ್, ಕನ್ನಡ ಬರಹವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸೋಣ?, 2005, ಭಾಷಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
6) ಡಿ.ಎನ್. ಶಂಕರ ಭಟ್, ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಯಗಳ ಒಳರಚನೆ, 2006, ಭಾಷಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು
7) ಆಡಳಿತ ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು–560001.ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
8) ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕೈಪಿಡಿ, ಸಂಗಮೇಶ್ ಸವದತ್ತಿ ಮಠ, ರೂಪರಶ್ಮಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಗುಲಬರ್ಗಾ, 1995.

ಭಾಗ : ಎರಡು

ಕಾವ್ಯ ಭಾಗ (ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವ)

ಭಾಗ : ಎರಡು

ಕಾವ್ಯ ಭಾಗ (ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವ)

4. ವಚನಗಳು

ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ

ಹರಿದ ಗೋಣಿಯಲೊಬ್ಬ ಕಳವೆಯ ತುಂಬಿದ.
ಇರುಳೆಲ್ಲ ನಡೆದನಾ ಸುಂಕಕ್ಕಂಜಿ:
ಕಳವೆಯೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಬರಿ ಗೋಣಿ ಉಳಿಯಿತ್ತು!
ಅಳಿಮನದವನ ಭಕ್ತಿ ಇಂತಾಯಿತ್ತು! ರಾಮನಾಥ.

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು

ಕಳ್ಳಗಂಜಿ ಕಾಡ ಹೊಕ್ಕಡೆ ಹುಲಿ ತಿಂಬುದ ಮಾಬುದೇ ?
ಹುಲಿಗಂಜಿ ಹುತ್ತವ ಹೊಕ್ಕಡೆ ಸರ್ಪ ತಿಂಬುದ ಮಾಬುದೇ ?
ಕಾಲಕ್ಕಂಜಿ ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಕರ್ಮ ತಿಂಬುದ ಮಾಬುದೇ ?
ಇಂತೀ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಬಾಯ ತುತ್ತಾದ
ವೇಷಡಂಬಕರ ನಾನೇನೆಂಬೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ !!

ಬಸವಣ್ಣ

ಕರಿ ಘನ ಅಂಕುಶ ಕಿರಿದೆನ್ನಬಹುದೆ ಬಾರದಯ್ಯಾ,
ಗಿರಿ ಘನ ವಜ್ರ ಕಿರಿದೆನ್ನಬಹುದೆ? ಬಾರದಯ್ಯ,
ತಮಂದ ಘನ ಜ್ಯೋತಿ ಕಿರಿದೆನ್ನಬಹುದೆ ಬಾರದಯ್ಯಾ,
ಮರಹು ಘನ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವ ಮನ ಕಿರಿದೆನ್ನಬಹುದೆ? ಬಾರದಯ್ಯ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ |||

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ

ಗೂಗೆ ಕಣ್ಣ ಕಾಣಲರಿಯದೆ ರವಿಯ ಬಯ್ವುದು,
ಕಾಗೆ ಕಣ್ಣ ಕಾಣಲರಿಯದೆ ಶಶಿಯ ಬಯ್ವುದು,
ಕುರುಡ ಕಣ್ಣ ಕಾಣಲರಿಯದೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಬಯ್ವನು,
ಇವರ ಮಾತೆಲ್ಲವೂ ಸಹಜವೇ,
ನರಕ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೊದಕುಳಿಗೊಳ್ಳುತ್ತ (ದು:ಖ, ನೋವು)

ಶಿವನಿಲ್ಲ,ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ,ಹುಸಿಯೆಂದಡೆ,
ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಬಿಡುವನೇ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ !!!

ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ

ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದಡೆ
ಗುರು ದರ್ಶನವಾದಡೂ ಮರೆಯಬೇಕು,
ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯಾದಡೂ ಮರೆಯಬೇಕು,
ಜಂಗಮ ಮುಂದೆ ನಿಂದಿ**ದ್ದ**ಡೂ ಹಂಗ ಹರಿಯಬೇಕು
ಕಾಯಕವೆ ಕೈಲಾಸವಾದ ಕಾರಣ
ಅಮರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತಾದಡು ಕಾಯಕದೊಳಗು.

ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ

ಅಂಗಕ್ಕೆ ಬಡತನವಲ್ಲದೆ ಮನಕ್ಕೆ ಬಡತನವುಂಟೇ?
ಬೆಟ್ಟ ಬಲ್ಲಿತ್ತೆಂದಡೆ,ಉಳಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಡತನವಿದ್ದಡೆ ಒಡೆಯದೆ?
ಘನ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಬಡತನವಿಲ್ಲ ,ಸತ್ಯರಿಗೆ ದುಷ್ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ,
ಎನಗೆ ಮಾರಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಅಮರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ
ಆರ ಹಂಗಿಲ್ಲ ಮಾರಯ್ಯ !!!

ವಚನಕಾರರ ಪರಿಚಯ:

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ಶರಣ ಚಳವಳಿ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವತೆಯನ್ನು ಸಾರಿದ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆ. ಆ ಚಳವಳಿಯ ಭಾಗವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇವತ್ತಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಗೊಡ್ಡು ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಬಂದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ಅರಿವು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾದದ್ದು. ಶರಣ ಚಳವಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂತ ಮಹಾ ಮಾನವತಾವಾದಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ನೂರಾರು ಕಾಯಕ ಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕ–ವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿದರು. ಅಪೂರ್ವ ಸಂದರ್ಭ ಅದಾಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಗೂ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದ ಆ ಚಳವಳಿಯ ಉತ್ಪನ್ನವು ಈ ವಚನಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಿತು. ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅರಿವಿನ ಬೆಳಗನ್ನು ತೋರಿತು. ವಚನ ಚಳ–ವಳಿಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷೀಕರಿಸಿದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖ ವಚನಕಾರರು ಇದ್ದರಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಈ ಆರು ಜನರ ಒಂದೊಂದು ವಚನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವಚನಗಳ ಆಶಯ:

1. **ಹರಿದ ಗೋಣಿಯಲೊಬ್ಬ ಕಳವೆಯ ತುಂಬಿದ :** ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ದೃಢತೆ ಇಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಳವಳ ಮತ್ತು ತೊಳಲಾಟ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ರೈತ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಬತ್ತವನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವಾಗ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ತೆರಬೇಕಾದ ಸುಂಕವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಸುಂಕ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗಿ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮೂರ್ಖತನವಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕರಣ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವನ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ ಎರಡು ಸಹ ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಅಂಶಗಳು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಿದರ್ಶನದ ಸಮೇತ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

   ಇಲ್ಲಿ ಹರಿದ ಗೋಣಿ ಅಂದರೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿಯದೆ ಅಜ್ಞಾನದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಸುಂಕಕ್ಕೆ ಅಂಜಿ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ನಡೆಯುವುದು ಅಂದರೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸದೆ ಇರುವುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಬರಿಯ ಗೋಣಿ ಉಳಿಯಿತ್ತು ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ದೇಹ ಉಳಿದಿತ್ತು ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು. ಅಳಿಮನದವನ ಭಕ್ತಿ ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಡೆ ದಿಟ್ಟ ಗುರಿ ಇಲ್ಲದ ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸಿನವನು, ಅವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೂ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ದೃಢತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜೇಡರ(ದೇವರ) ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

2. **ಕಳ್ಳಗಂಜಿ ಕಾಡ ಹೊಕ್ಕಡೆ ಹುಲಿ ತಿಂಬುದ ಮಾಬುದೇ ?:** ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಅವರು ಮನುಷ್ಯ ಹೇಗೆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಗದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಳಲುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.
   ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಕಾಡಿನ ಒಳಗೆ ಅಡಗಿದರೆ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗುತ್ತಾನೆ.. ಆ ಹುಲಿಗೆ ಹೆದರಿ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹಾವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.. ತನಗೆ ಬಂದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಪಲಾಯನವಾದದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ನಲುಗುತ್ತಾನೆ..

   ಕೊನೆಗೆ ಸಾವಿಗೆ ಅಂಜಿ ದೇವರ ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಭಕ್ತನಾದರೆ ತನ್ನ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ತನ್ನ ಕರ್ಮಗಳೇ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಾದವನನ್ನು ವೇಷಡಂಬಕ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾ, ಅಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಕರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

3. **ಕರಿ ಘನ ಅಂಕುಶ ಕಿರಿದೆನ್ನಬಹುದೆ :** ಇಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಬಲ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿರುವ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಇರುವ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಘಟನೆ,ಮತ್ತೊಂದು ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಭೌತಿಕ ತತ್ವ ಉಳ್ಳ ನಿದರ್ಶನ. ಆನೆ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದು ಮತ್ತು ಬಲಶಾಲಿ ಕೂಡ, ಆದರೆ ಅಂತ ಆನೆಯನ್ನು ಅದರ ಮಾವುತ ಒಂದು ಅಂಕುಶ ದಿಂದ(ಸಣ್ಣ ಸಲಾಕೆ)ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಪರ್ವತ ಕೂಡ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ,ಪುರಾಣದ ಪ್ರಕಾರ ಇಂದ್ರ ತನ್ನ ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಪರ್ವತವನ್ನು ನಾಶ

ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.ಇನ್ನು ಕತ್ತಲು ಬಹಳ ಘೋರವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬೆಳಕಿನ ಕಿಡಿ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಬಲ್ಲದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಸ್ತುವಿನ ಗಾತ್ರದ ಮೂಲಕ ಅದರ ದುರ್ಬಲತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮನುಷ್ಯನ ಸಹಜ ಗುಣವಾದ ಮರೆಯುವಿಕೆ ಘನವಲ್ಲ,ಬದಲಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನನ್ನು ನೆನೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದೇ ಘನ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

4. **ಗೂಗೆ ಕಣ್ಣ ಕಾಣಲರಿಯದೆ ರವಿಯ ಬಯ್ವುದು :** ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕತೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಹೇಗೆ ದೂಷಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗೂಬೆಗೆ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ್ದರಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತದೆ ,ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾಗೆಯು ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕುರುಡ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದ್ದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನೇ ಬಯ್ಯುತ್ತಾನೆ.ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಸಹಾಯಕನ ಸಹಜ ಮಾತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ನರಕವು ಹೊರಳಾಡುವಂತೆ ದೂಷಿಸುವುದು ಕೂಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
ಇಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ತನಗಿರುವ ಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಪರಿ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಇಂಥ ಕಷ್ಟಗಳು ತನಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರುವುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸದಾ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ದೂರುತ್ತಿರುವುದು. ತನಗಿರುವ ಅಗಾಧ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅನ್ಯರನ್ನು ದೂಷಿಸಿದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನರಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ತಮಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಶಿವನನ್ನು ತಲುಪಬಹುದು ಅಂದರೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಕಡೆ ನಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

5. **ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದಡೆ:** ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ ಗುರು,ಲಿಂಗ,ಜಂಗಮ ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕಿಂತ ಕಾಯಕವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವವನಿಗೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನೇನು ಕಾಣಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗುರು ಬಂದರೂ ಕೂಡ, ತನ್ನ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗಬಾರದು. ಶರಣರಿಗೆ ಗುರುವಿನ ದರ್ಶನ ಮಂಗಳಕರವಾದದ್ದು, ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಗಿಂತ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಮಾರಯ್ಯ.
ಅದೇ ರೀತಿ ,ಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಸಮಯ ಆದರೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಮೊದಲು ಮುಗಿಸುವುದು ಲೇಸು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದಾಗ ಜಂಗಮರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದು ಕೂಡ ತರವಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅವನ ಕಾಯಕ ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.
ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಮಾರಯ್ಯ ಕಾಯಕ ಯೋಗಿಯ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಆಯುವ ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಕೈಲಾಸವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾಯಕದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ದೇವರನ್ನು ಮತ್ತು ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ದೇವರನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.
ಈ ವಚನ ಶರಣರು ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ.

6. **ಅಂಗಕ್ಕೆ ಬಡತನವಲ್ಲದೆ ಮನಕ್ಕೆ ಬಡತನವುಂಟೇ? :** ಅತಿಯಾಸೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಟ್ಟ ಬೃಹತ್ತಾಗಿರಬಹುದು. ಉಳಿಯ ಮೊನೆಗೆ ಬಡತನವಿದ್ದೀತೆ?

   ಸತ್ಪಾತ್ರನನ್ನು ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳು ಕಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಘನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬಡತನವಿಲ್ಲ. ಮಾರಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಅಮಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನ್ನು ನಂಬಿರುವಾಗ ಅನ್ಯರ ಹಂಗು ನಮಗಿಲ್ಲ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದರೇನು?
2. ಕರ್ನಾಟಕದ (ಕನ್ನಡನಾಡಿನ) ಪ್ರಮುಖ ವಚನಕಾರರು ಯಾರು?
3. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿನ "ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ" ಎಂಬ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ.
4. ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ವಚನದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.
5. ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಮಾರ್ಗ ಯಾವುದು?
6. ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕತೆಗೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಂದಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ?
7. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸದ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಮಾರ್ಗಗಳು ಯಾವುವು?
8. ಮನುಷ್ಯ ಬಂದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಂದು ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ?
9. ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುಗಳ ಪ್ರಕಾರ "ಪಲಾಯನವಾದ" ಎಂದರೇನು?
10. "ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಗಳು ಮನುಷ್ಯನನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ" ಈ ಮಾತನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
11. ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯನವರ ವಚನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ?
12. ಗುರು, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಜಂಗಮ ಈ ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಯಾವುದು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು?
13. ಶಿವಶರಣ ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ ನವರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಏನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು?

14. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಚನದ ಆಶಯವೇನು?
15. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರು ಮನುಷ್ಯನ ಭಕ್ತಿ ಶುದ್ಧ ವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ?
16. ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಎರಡರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ ಯಾವ ರೀತಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ?
17. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಆಶಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

5. ಕೀರ್ತನೆಗಳು

ಅದರಿಂದೇನು ಫಲ ಇದರಿಂದೇನು ಫಲ

– ಪುರಂದರದಾಸ

ಅದರಿಂದೇನು ಫಲ ಇದರಿಂದೇನು ಫಲ ನಮ್ಮ
ಪುರಂದರವಿಠಲನ ನಾಮವ ನೆನೆಯದೆ ॥ಪ॥

ಹೃದಯದ ಮಲವನು ತೊಳೆಯಲಾರದೆ ವ್ಯರ್ಥ
ಉದಯಾಸ್ತಮಾನ ನೀರೊಳು ಮುಳುಗುವರು
ಅದಕಿಂತ ಸರ್ವದಾ ನೀರೊಳಗಿರುತಿಪ್ಪ
ಮುದಿಕಪ್ಪೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪೇನಯ್ಯ ೧

ಹಲವು ಕಾಲ ಕಲ್ಲು ನೀರೊಳಗಿದ್ದರೇನು
ಬಲು ನೆನೆದಮೃತಶಿಲೆಯಾಗುವುದೆ
ಕರದಲಿ ಜಪಮಾಲೆ ಮಣಿಗಳನೆಣಿಸುತ
ಪರನಿಂದೆ ಬಾಯಲಿ ಮಾಡುವರಯ್ಯ ೨

ಸ್ನಾನವ ಮಾಡುವರು ಆಸನ ಹಾಕುವರು
ಮೌನದಿ ಚಪ್ಪಾಳಿಟ್ಟು ಹಕ್ಕಿ ಬೆದರುವಂತೆ
ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚುವರು ಮೂಗನ್ನೆ ಹಿಡಿವರು
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನವ ನಿಲ್ಲಿಸಲರಿಯರು ವ್ಯರ್ಥ ೩

ನೇಮವನು ತಾಳುವರು ದಾನವ ಮಾಡುವರು
ಕಾಮಕ್ರೋಧ ಮದ ಮತ್ಸರ ಬಿಡದೆ ಇಂಥ
ನಾಯಿ ಕುನ್ನಿಗಳ ಕಂಡೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ
ಕಾಶಿಯಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಫಲವೇನಯ್ಯ ೪

ಮೂರು ಜೋಡಿ ವನಮಾಲೆಯು ಕೊರಳೊಳು

ಜೋಗಿಣಿಯ ಕವಡೆಯ ಸರದಂತೆ

ಮೂರಾರು ಪುರಾಣ ತಿರುವಿ ಹಾಕುವರು

ಮಾರಪಿತನ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಭಜಿಸದೆ ವ್ಯರ್ಥ ೫

ಹಸಿವಾಯಿತೇಳು ದೇವರ ತೊಳೆಯೆಂಬರು

ಹಸನಾಗಿ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸರು

ಹೊಸ ಹಾವಿನ ಬುಟ್ಟಿಯಂತೆ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು

ವಸುಧೆಯೊಳ್ಗಾರುಡಿಯಾಟವಾಡುವರು ೬

ಪರಧನ ಪರಸತಿ ಪರನಿಂದೆಗಳಿಗಳುಕುತ

ತೊರೆಯೊಳು ಮಿಂದರೆ ದುರಿತ ಪೋಗುವುದೆ

ಸರ್ವವ ತೊರೆದು ಹರಿಯ ಧ್ಯಾನಮಾಡಲು

ವರವ ಕೊಡುವ ನಮ್ಮ ಪುರಂದರವಿಠಲ ೭

ತಲ್ಲಣಿಸದಿರು ಕಂಡ್ಯ ತಾಳು ಮನವೆ

– ಕನಕದಾಸ

ತಲ್ಲಣಿಸದಿರು ಕಂಡ್ಯ ತಾಳು ಮನವೇ ॥ಪ॥

ಎಲ್ಲರನು ಸಲಹುವನು ಇದಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಅ

ಬೆಟ್ಟದಾ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ

ಕಟ್ಟೆಯನು ಕಟ್ಟಿ ನೀರೆರೆದವರು ಯಾರೊ

ಪುಟ್ಟಿಸಿದ ಸ್ವಾಮಿ ತಾ ಹೊಣೆಗಾರನಾಗಿರಲು

ಗಟ್ಯಾಗಿ ಸಲಹುವನು ಇದಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ೧

ಅಡವಿಯೊಳಗಾಡುವ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಆಹಾರವಿತ್ತವರು ಯಾರೊ

ಪಡೆದ ಜನನಿಯ ತೆರದಿ ಸ್ವಾಮಿ ಹೊಣೆಗೀಡಾಗಿ

ಬಿಡದೆ ರಕ್ಷಿಪನು ಇದಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ೨

ನವಿಲಿಗೆ ಚಿತ್ರ ಬರೆದವರು ಯಾರು

ಪವಳದ ಲತೆಗೆ ಕೆಂಪಿಟ್ಟವರು ಯಾರು

ಸವಿಮಾತಿನರಗಿಳಿಗೆ ಹಸುರು ಬರೆದವರು ಯಾರು

ಅವನೆ ಸಲಹುವನು ಇದಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ೩

ಕಲ್ಲಿನಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕೂಗುವ ಕಪ್ಪೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗಾಹಾರ ತಂದೀವರಾರು

ಬಲ್ಲಿದನು ಕಾಗಿನೆಲೆಯಾದಿಕೇಶವರಾಯ

ಎಲ್ಲರನು ಸಲಹುವನು ಇದಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ೪

ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ

ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ದೈವಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವ ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥಗಳು ಮೈದಾಳಿದ್ದನ್ನು – ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಉಪದೇಶಾಮೃತವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಯಿತು. ಹರಿಯೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಎಂಬ ಗಾಢನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಾಡಿದ ದಾಸರು – ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ ಡಾಂಭಿಕತೆ, ಆಸೆ, ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ನಿಂತದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಬಗೆಯ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ತಾಳ – ತಂಬೂರಿಗಳ ಜತೆಗೂಡಿ ಒಂದು ಸಂಗೀತ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೇ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿವೆ. ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಗಾಯನ ಗುಣದ ಮೂಲಕ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ತಲುಪಿವೆ. ನಮ್ಮ ದಾಸರು ಮತ್ತು ಕೀರ್ತನಕಾರರು ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿದ್ದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಪಯಣಿಗನಾಗಿ ತಾಳ ತಂಬೂರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನತೆಗೆ ಸುಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗದ ದಾರಿ ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಮುಖ ಕೀರ್ತನಕಾರರಲ್ಲಿ ಪುರಂದರದಾಸ ಮತ್ತು ಕನಕದಾಸ ಪ್ರಮುಖರು. ಅವರ ಒಂದೊಂದು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪುರಂದರದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಯ ಆಶಯ:

ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರು ನಮ್ಮ ಧ್ಯಾನ ಭಕ್ತಿ ಮಡಿ-ಮೈಲಿಗೆ ಮಡಿವಂತಿಕೆ ಪೂಜೆ-ಪುನಸ್ಕಾರಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ತೋರುವ ಡಾಂಭಿಕ ಭಕ್ತಿಯ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳನ್ನು ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಮಶವನ್ನು ತೊಳೆಯಲಾರದವನು ದೇವರ ಪೂಜೆಗೆಂದು ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಕಾರಣ ನಾವು ಸದಾ ನೀರಿನೊಳಗೆ ಇರುವ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಮೈಲಿಗೆಯೆಂದು ದೂರ ಇಡುತ್ತೇವೆ. ಹಲವು ಕಾಲ ಕಲ್ಲು

ನೀರೊಳಗಿದ್ದರೆ ನೆನೆದು ಅಮೃತಶಿಲೆ ಆಗುವುದೇ? ಅದೇ ರೀತಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತಾ ಪರರ ನಿಂದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತವಾಗುವುದೇ?, ಆದುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ದೇವರ ಮೇಲಿನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಾಂತಚಿತ್ತರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳು ಬೂಟಾಟಿಕೆ ಡಾಂಭಿಕ ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಡಿ-ಮೈಲಿಗೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಪುರಂದರದಾಸರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನಕ ದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಯ ಆಶಯ:

ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಕನಕದಾಸರು ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಳದಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿರುವ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಿಡ-ಮರಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ನೀರನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವುಗಳು ಬದುಕುವ ಮಾರ್ಗ ದೈವ ಸೃಷ್ಟಿ. ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಯಶೋಗಾಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಸಲಹುವಂತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಹ ಸಲಹುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಇರಲಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಕೀರ್ತನೆಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಪ್ರಮುಖ ಕೀರ್ತನೆಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಅಶಯ ಮತ್ತು ತಾತ್ಪರ್ಯ ಏನು?
4. ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದರೇನು?
5. ಪುರಂದರದಾಸರು ಬರೆದಿರುವ ಅದರಿಂದೇನು ಫಲ ಇದರಿಂದ ಏನು ಫಲ ಈ ಕೀರ್ತನೆಯ ಮೂಲ ಆಶಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.
6. ಪುರಂದರದಾಸರು ಮನ:ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ನೆಮ್ಮದಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು ಯಾವುವು?
7. ದೇವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕನಕದಾಸರು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ?

6. ತತ್ವಪದಗಳು

ಸಾವಿರ ಕೊಡಗಳ ಸುಟ್ಟು

– ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫ

ಕುಂಬಾರಕಿ ಈಕಿ ಕುಂಬಾರಕಿ ಈ
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವಾಕಿ

ಚಿನ್ನ ಎಂಬುವ ಮಣ್ಣನು ತರಸಿ
ತನು ಎಂಬುವ ನೀರನು ಹಣಿಸಿ
ಮನ ಎಂಬುವ ಹುದಲನು ಕಲಸಿ
ಗುಣ ಎಂಬುವ ಸೂಸನು ಹಾಕಿ

ಭಕ್ತಿ ಎಂಬುವ ತಿಗರಿಯ ಮಾಡಿ
ಧ್ಯಾನ ಎಂಬುವ ಬಡಗಿಯ ಊರಿ
ಮುನ್ನೂರರವತ್ತು ಸುತ್ತನು ತಿರುಗಿ
ಗಡಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಕಿ

ಆಚಾರ ಎಂಬುವ ಆವಿಗೆ ಮುಚ್ಚಿ
ಅರಿವು ಎಂಬುವ ಬೆಂಕಿಯ ಹಚ್ಚಿ
ಸಾವಿರ ಕೊಡಗಳ ಸುಟ್ಟು ಇಂದು
ಸಂತಿಗೆ ಒಯ್ದು ಮಾರುವಾಕಿ

ಮೂರು ಕಾಸಿಗೊಂದು ಕುಡಕಿಯ ಮಾರಿ
ಆರು ಕಾಸಿಗೊಂದು ಗಡಿಗೆಯ ಮಾರಿ
ವಸುಧೆಯೊಳು ಶಿಶುನಾಳಧೀಶನ ಮುಂದೆ
ಧ್ಯಾನದ ಮಗಿಯೊಂದು ಇಡುವಾಕಿ

ಶಿವಯೋಗಿ

– ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿ

ಅವರವರ ಭಕುತಿಗೆ ಅವರವರ ಭಾವಕ್ಕೆ
ಅವರವರ ತೆರನಾಗಿ ಇರುತಿಹನು ಶಿವಯೋಗಿ

ಇರುವೊಂದು ಕನ್ನಡಿಯ ನೂರಾರು ಜನ ಪಿಡಿಯೆ
ಸರಳವಾಗಿ ಅವರವರ ರೂಪು ಕಾಣುವಂತೆ
ಹರಿಯ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹರಿ, ಹರನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹರ
ನರರೇನು ಭಾವಿಸುವರದರಂತೆ ತೋರುವನು

ಮತಭೇದದವರು ಧರ್ಮತಿಯಿಂದ ಯತಿವರೆಗೆ
ಸ್ತುತಿನಿಂದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಿರುಗುವವು
ಯತಿವರನು ತಾ ತನ್ನ ಪಥದಲ್ಲಿ ಇರುವನು
ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಜನರ ಪಾಪಪುಣ್ಯ ಫಲ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಕುಲಛಲವ ಹಿಡಿದಿರುವ ಕಲಕು ಮನದವರಲ್ಲಿ
ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಶಿವ ಚಂದ್ರನು ಕಾಣುವ ಪರಿಯೆಂತು
ಕುಲಛಲವನತಿಗಳೆದ ತಿಳಿಯ ಮನದವರಲ್ಲಿ
ಸಲೆ ಮಹಂತಲಿಂಗ ಚಿತ್ಸೂರ್ಯ ಕಾಣುವನು

ತತ್ವಪದಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ:

ವಚನ ಮತ್ತು ಕೀರ್ತನೆಗಳ ನಂತರ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಕಾರವೆಂದರೆ ತತ್ವಪದಗಳು. ಆದರೆ ಇದು ಶರಣರು ಅಥವಾ ದಾಸರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ಸ್ತರದ ಅನುಭಾವಿಗಳು ರೂಪಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ. ಶರಣರು ಶಿವನ – ಭಕ್ತರು, ದಾಸರು ಹರಿಯ ಭಕ್ತರು. ಆದರೆ ಈ ತತ್ವಪದಕಾರರು ಅಂಥ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೈವಪಂಥಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದವರಲ್ಲ. – ಹಾಗೆಂದು ಅವರಿಗೆ ದೈವದ ಅಥವಾ ಗುರುವಿನ ಅಂಕಿತ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಅವರವರ ಭಾವಕ್ಕೆ ಅವರವರ ತೆರನಾಗಿ – ದೈವವನ್ನು ಕಂಡವರು ಇವರು. ಸಮಾಜದ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಲೇ ಮನುಷ್ಯನ ಪರಿಶುದ್ಧವಲ್ಲದ ಜೀವನವನ್ನು ವಿಡಂಬಿಸಿ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ದಾಸರಂತೆ ಇವರು ಕೂಡ ತಂಬೂರಿ ತಾಳಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುತ್ತಾ

ಊರೂರುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಧಾರೆ ಎರೆದರು. ಜಾತಿ–ಜಾತಿಗಳ, ಧರ್ಮ–ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಭಾವೈಕ್ಯದ ಸೇತುವೆಯಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಸಮಾಜದ ಸುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಾರೈಸಿದರು.

ತತ್ವಪದಗಳ ಮೂಲ ಆಶಯ:

ಬದುಕಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಜೀವನ ತತ್ವವನ್ನು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಹಾಡುಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಧಾರೆ ಎರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂತ ಶಿಶುನಾಳ ಷರೀಫ ಮತ್ತು ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿ ಅವರ ತತ್ವಪದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾ–ಗಿದೆ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ತತ್ವಪದಗಳು ಎಂದರೇನು?
2. ತತ್ವಪದಗಳು ಮತ್ತು ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.
3. ತತ್ವಪದಗಳು ಮತ್ತು ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
4. ಧರ್ಮ ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಭಾವೈಕ್ಯದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತತ್ವಪದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.
5. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತತ್ವಪದಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ?
6. ಸಂತ ಶಿಶುನಾಳ ಷರೀಫರ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
7. ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
8. ಸಾವಿರ ಕೊಡಗಳ ಸುಟ್ಟು ಈ ತತ್ವಪದದ ಮೂಲ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ?
9. ಶಿವಯೋಗಿ ಈ ತತ್ವಪದದಲ್ಲಿ 'ಭಕ್ತಿ' ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಯಾವ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
10. ತತ್ವಪದಗಳ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು / ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

7. ಜನಪದ ಗೀತೆ

ಬೀಸುವ ಪದ

ಕುಟ್ಟು ಬೀಸುವ ಹಾಡು ಯಾವಾಕಿ ಕಲಿಸ್ಯಾಳ।
ಕೃಷ್ಣನ ತಂಗಿ ಸುಭದ್ರಿ। ಕಲಿಸ್ಯಾಳ ।
ಕೃಷ್ಣನ ಮ್ಯಾಲ ಪದಗೋಳ ॥

ಸುಮ್ಮನೆ ಬೀಸಿದರ ಬೀಳದು ಈ ಕಲ್ಲು ।
ನಾಗಸೊರದಂತೆ ದನಿಯೆತ್ತಿ। ಹಾಡಿದರ ।
ಗಮ್ಮನೆ ಬೀಳುವದು ಈ ಕಲ್ಲು ॥

ಪದ ಬಂದರ್ಹೇಳು ಬಾರದಿದ್ದರ ಶರಣಾಗು ।
ಪದವುಂಟು ನನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ। ತಾಮ್ರದ ।
ತಾಯ್ತುಂಟು ನನ್ನ ತೋಳಲ್ಲಿ ॥

ಅಕ್ಕಿ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲೆ ಸಕ್ಕರೆ ಒಡೆಗಲ್ಲೆ
ಶೆಟ್ಟಿ ತಮ್ಮಯ್ಯ ಅರಮನೆ। ರಾಗಿಕಲ್ಲೆ ।
ಹಟ್ಟಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ದನಿದೋರೆ ॥

ರಾಗಿ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲೆ ರಾಜಾನ ಒಡೆಗಲ್ಲೆ ।
ರಾಯ ಅಣ್ಣಯ್ನ ಅರಮನೆ। ರಾಗಿ ಕಲ್ಲೆ ।
ರಾಜಬೀದಿಗೆ ದನಿದೋರೆ ॥

ಕಲ್ಲವ್ವ ಮಾತಾಯಿ ಮೆಲ್ಲವ್ವ ರಾಜನವ ।
ಜಲ್ಲಜಲ್ಲಾನೆ ಉದುರವ್ವ। ನಾ ನಿನಗೆ ।
ಬೆಲ್ಲದಾರತಿಯ ಬೆಳಗೇನು ॥

ನಿದ್ದಿ ಗಣ್ಣಿಲಿ ಕಂಡ ಸುದ್ದ ಗುರುವಿನ ಪಾದ ।
ಎದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ನಿರಬಯಲ। ಗುರುರಾಯ ।

ರುದ್ದರನ ಮಯಿಮೆ ತಿಳಿಯಾವ ॥

ಶರಣರ ನೆನೆದರ ಸರಿಗೀಯ ಇಟ್ಟಂಗ ।
ಹವಳ ಮಲ್ಲಿಗಿ ಮುಡಿದಂಗ । ಕಲ್ಯಾಣ ।
ಶರಣರ ನೆನೆಯೊ ನನ ಮನವೆ ॥

ಕರುಣ ಬಂದರ ಕಾಯೊ ಮರಣ ಬಂದರ ಒಯ್ಯೊ ।
ಕರುಣಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಬಸವಣ್ಣ । ಕಾಸಿಲಿಂಗ ।
ಕಡೆತನ ಕಾಯೊ ಅಭಿಮಾನ ॥

ಕೊಟ್ಟು ಕುದಿಯಲು ಬೇಡ ಇಟ್ಟು ಹಂಗಿಸಬೇಡ
ಎಷ್ಟುಂಡರೆಂದು ಅನಬೇಡ–ಈ ಮೂರು
ಮುಟ್ಟಾವು ಶಿವನ ಸದರೀಗಿ

ಬಡವರಿಗೆ ಸಾವ ಕೊಡಬೇಡ

ಮೂಡಲ ಮುತ್ತಯ್ಯ ನೋಡಯ್ಯ ಬಡತಾನ
ಮೂಡ್ಲಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಮೆಳೆಯುದ್ದ–ಬೆಳೆದರೆ
ಮಾಡುವೆ ನಿನಗೆ ಹರಿಸೇವೆ.

ಬಂಗಾರ ಬಳಿಯಿದ್ರೆ ಬೈಬೇಡ ಬಡವರಿಗೆ
ಬಂಗಾರ ನಿನಗೆ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ–ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ
ಬಿಸಿಲು ಹೊರಳುವುದು ತಡವಲ್ಲಾ.

ಬಡತಾನ ಬಂದಾರ ಬಡಿಬ್ಯಾಡ ಬಾಲರನ
ಆಡ್ಯಾಡಿ ಬಂದು ತೊಡಿಮ್ಯಾಲ–ಆಡಿದರೆ
ಬಡತನವೆಲ್ಲ ಬಯಲಾಗಿ.

ಬಡವೆಯ ಮಕ್ಕಳು ನಡೆದರೆ ಸಂತೋಷ
ಹುಡಿಯಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ–ತಾಯಿಗೆ
ಬಡತನದ ಜಾನ ಮರೆಯಿತು.

ಬಡತನ ನನಗಿರಲಿ ಬಾಳ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿ
ಮ್ಯಾಗ ಗುರುವಿನ ದಯವಿರಲಿ–ನನ ಗುರುವೆ
ಬಡತನ ಚಿಂತಿ ನನಗಿರಲಿ.

ಬಡವರು ಸತ್ತರೆ ಸುಡಲಿಕೆ ಸೌದಿಲ್ಲ
ಒಡಲ ಕಿಚ್ಚಿನಲಿ ಹೆಣ ಬೆಂದೊ–ದೇವರೇ
ಬಡವರಿಗೆ ಸಾವ ಕೊಡಬೇಡ.

ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ:

'ಕುರಿತೋದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತ ಮತಿಗಳ್' ಎಂದು ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರ ೯ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ – ಹೇಳಿದ. ಅಂದರೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಶತಶತಮಾನಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ವತ್ತಾದ ಜಾನಪದ ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಮೌಖಿಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದು ಲಿಖಿತ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮೌಖಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೋ ಅದೇ ಜಾನಪದ. ಕನ್ನಡದ ಜಾನಪದ ಪರಂಪರೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡದು. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಿವೆ. ಕಥನ ಕಾವ್ಯಗಳಿವೆ, ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾದ ಗೀತೆಗಳಿವೆ. ಗಾದೆ, ಒಗಟು, ಒಡಪುಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸದಾ ದುಡಿಮೆಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ನಮಗೆ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೀಸುವ ಪದ ಜನಪದ ಗೀತೆಯ ಆಶಯ:

ಬೀಸುವಾಗ, ಕುಟ್ಟುವಾಗ, ನಾಟಿ ಮಾಡುವಾಗ, ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವಾಗ, ಪಯಣ ಮಾಡುವಾಗ ಕಟ್ಟಿದ ಈ ಹಾಡುಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾ–ಗಿವೆ. ಪ್ರೇಮ, ಕಾಮ, ದೈವ, ಭಕ್ತಿ, ದುಡಿಮೆ, ಕಷ್ಟ–ಸುಖ, ಸಂಕಟ, ಬಡತನ, ಸ್ನೇಹ ಮುಂತಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಂಡಿರುವ ಜನಪದ – ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಡೀ ಬದುಕನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನ ಬೆಳಗಿನ ರಾಗಿಕಲ್ಲಿನ ಬೀಸುವ ಸದ್ದಿನೊಡನೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಲ್ಲಿನ ಶ್ರುತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಇಂಪು ದನಿ ಸೇರಿಸಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮಗೆ ಅನ್ನ ನೀಡುವ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯನ್ನು, ಕರುಣಿಸುವ ದೈವವನ್ನು, ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಜ್ಞಾನ ನೀಡುವ ಗುರುವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕಾಯಕವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಸ್ತುತಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಬಡವರಿಗೆ ಸಾವ ಕೊಡಬೇಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಯ ಆಶಯ:

ಬಡತನವೆಂಬುದು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಮತ್ತು ದೈವದ ಒಲುಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನೀಸುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬಡವರಿಗೆ ಬಡತನವೆಂಬ ಸಾವನ್ನ ಕೊಡಬೇಡ ಎಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ತ್ರಿಪದಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದರೇನು?
2. ಜನಪದ ಮತ್ತು ಜಾನಪದಗಳಿಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?
3. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?
4. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನಾವರಣ ಹೇಗೆ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ?
5. ಜನಪದ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾತೂ ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲ; ಪರಮಸಾರ್ಥಕ ಈ ಮಾತನ್ನು ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಿವರಿಸಿ.
6. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗಿಂತ ಅದರ ಸೂಚನೆಗೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಏಕೆ?
7. ಬೀಸುವ ಪದ ಈ ಗೀತೆಯ ಆಶಯವೇನು?
8. ಕೊಟ್ಟು ಕುದಿಯಲು ಬೇಡ ಇಟ್ಟು ಹಂಗಿಸಬೇಡ ಈ ಮಾತನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.
9. ಬಡವರಿಗೆ ಸಾವ ಕೊಡಬೇಡ ಈ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
10. ಬಡವರು ಸತ್ತರೆ ಸುಡಲಿಕ್ಕೆ ಸೌದಿಲ್ಲ ಈ ಮಾತನ್ನು ಗೀತೆಯ ವಿವರಗಳೊದಿಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

ಭಾಗ : ಮೂರು

ಕಾವ್ಯ ಭಾಗ (ಆಧುನಿಕ)

ಭಾಗ : ಮೂರು

ಕಾವ್ಯ ಭಾಗ (ಆಧುನಿಕ)

8. ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ

– ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.

೧. ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ ದಾರಿ

ಗೌರವಿಸು ಜೀವನವ, ಗೌರವಿಸು ಚೇತನವ ।
ಆರದೋ ಜಗವೆಂದು ಭೇದವೆಣಿಸದಿರು ॥
ಹೋರುವುದೆ ಜೀವನಸಮೃದ್ಧಿಗೋಸುಗ ನಿನಗೆ ।
ದಾರಿಯಾತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ – ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

೨. ನಗುತ ಬಾಳು

. ನಗುವು ಸಹಜದ ಧರ್ಮ; ನಗಿಸುವುದು ಪರಧರ್ಮ
ನಗುತ ಕೇಳುತ ನಗುವುದತಿಶಯದ ಧರ್ಮ ॥
ನಗುವ ನಗಿಸುವ ನಗಿಸಿ ನಗುತ ಬಾಳುವ ವರವ ।
ಮಿಗೆ ನೀನು ಬೇಡಿಕೊಳೊ – ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

೩. ಮಾನವನ ಯತ್ನ

ಹೊತ್ತು ಕಣಕಣದಿ ಮಣ್ಣನು ಗೆದ್ದಲಿರುವೆಗಳು ।
ಮೆತ್ತುತೆಡೆಬಿಡದೆ ದುಡಿದಾಗಿಸಿದ ಗೂಡು ॥
ಹುತ್ತವಾಗುವುದು ವಿಷಸರ್ಪಕ್ಕೆ; ಮಾನವನ ।
ಯತ್ನಗಳ ಕಥೆಯಿಷ್ಟೇ – ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

೪. ಜೀವನ ತತ್ವ

ಹುಲ್ಲಾಗು ಬೆಟ್ಟದಡಿ, ಮನೆಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಾಗು।
ಕಲ್ಲಾಗು ಕಷ್ಟಗಳ ಮಳೆಯ ವಿಧಿ ಸುರಿಯೆ॥
ಬೆಲ್ಲಸಕ್ಕರೆಯಾಗು ದೀನದುರ್ಬಲರಿಂಗೆ।
ಎಲ್ಲರೊಳಗೊಂದಾಗು – ಮಂಕುತಿಮ್ಮ॥

6. ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯ

ಹೊಸಚಿಗುರು ಹಳೆ ಬೇರು ಕೂಡಿರಲು ಮರಸೊಬಗು।
ಹೊಸಯುಕ್ತಿ ಹಳೆತತ್ತ್ವದೊಡಗೂಡೆ ಧರ್ಮ॥
ಋಷಿವಾಕ್ಯದೊಡನೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲೆ ಮೇಳವಿಸೆ।
ಜಸವು ಜನಜೀವನಕೆ – ಮಂಕುತಿಮ್ಮ॥

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಡಿ.ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ೧೮೮೭ರಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಳಬಾಗಿಲಿನ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಕವಿ–ಲೇಖಕರಾಗಿ, ಪತ್ರಕರ್ತರಾಗಿ, ಸಂಘಟನಕಾರರಾಗಿ, ದಾರ್ಶನಿಕರಾಗಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಡಿವಿಜಿ ಹತ್ತಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ತತ್ವ ಚಿಂತನೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಮುಂತಾಗಿ ಅವರು ಕೃಷಿ ಮಾಡದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಲ್ಲ. ವಸಂತ ಕುಸುಮಾಂಜಲಿ, ನಿವೇದನೆ, ಉಮರನ ಒಸಗೆ, ಕೇತಕಿ ವನ, ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ ಮುಂತಾದ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಘನತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂದಿಗೂ ಮನೆಮಾತಾಗಿದೆ. ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರ ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ ಎಂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪದ್ಯಗಳ ಅಶಯ:

೧. ಜೀವನವನ್ನು ಗೌರವಿಸು, ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಗೌರವಿಸು, ಜಗತ್ತು ಅನ್ಯರದು ಎಂದು ಭೇದ ಮಾಡಬೇಡ. ನಾವು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುವುದೆ ಬದುಕಿನ ಏಳ್ಗೆಗಾಗಿ. ಅದು ನಿನ್ನ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ದಾರಿ.

೨. ಮಾನವನಿಗೆ ನಗುವು ಸಹಜವಾದ ಧರ್ಮ. ಅನ್ಯರನ್ನು ನಗಿಸುವುದು ಪರಧರ್ಮ. ನಗುವನ್ನು ಕೇಳಿನಗುವುದು ಅತಿಶಯ ಧರ್ಮ. ಆದುದರಿಂದ ದೇವರಲ್ಲಿ ನಗುವ, ನಗಿಸುವ, ನಗಿಸಿ ನಗುತ ಬಾಳುವವರನ್ನು ನೀನು ಬೇಡಿಕೊ.

೩. ಗೆದ್ದಲಹುಳುಗಳ ಕಣ ಕಣದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊತ್ತು ಶ್ರಮದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಗೂಡು, ವಿಷದ ಹಾವಿಗೆ ಹುತ್ತವಾಗುವುದು. ಅಂತೆಯೇ ಮಾನವನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಆಗುವುವು.

೪. ಬೆಟ್ಟದಡಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಾಗು. ಮನೆಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೂವಾಗು. ವಿಧಿಯು ಕಷ್ಟಗಳೆಂಬ ಮಳೆ ಸುರಿಸಲು ಕಲ್ಲಾಗು. ದೀನದುರ್ಬಲರ ಪಾಲಿಗೆ ನೀನು ಬೆಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆಯಾಗು. ಎಲ್ಲಾ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸದಾ ಒಂದಾಗಿರು.

೫. ಹಳೆಯ ಬೇರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮರ, ಹೊಸ ಚಿಗುರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದಾಗ ನೋಡಲು ಸುಂದರವಾಗಿರುವುದು. ಹಳೆಯ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಧರ್ಮ ಹೊಸ ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದರೆ ಚೆನ್ನ. ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿವಾಣಿಯೊಡನೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲೆ ಕೂಡಿದರೆ ಜನಜೀವನ ಹುಲುಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಗೌರವಿಸು ಜೀವನವ, ಗೌರವಿಸು ಚೇತನವ ಈ ಪದ್ಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನು?
2. ನಗುವು ಸಹಜದ ಧರ್ಮ; ನಗಿಸುವುದು ಪರಧರ್ಮ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಆಶಯವೇನು?
3. ಹೊತ್ತು ಕಣಕಣದಿ ಮಣ್ಣನು ಗೆದ್ದಲಿರುವೆಗಳು ಈ ಪದ್ಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನು?
4. ಹುಲ್ಲಾಗು ಬೆಟ್ಟದಡಿ, ಮನೆಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಾಗು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಆಶಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
5. ಹೊಸಚಿಗುರು ಹಳೆ ಬೇರು ಕೂಡಿರಲು ಮರಸೊಬಗು ಈ ಪದ್ಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನು?
6. ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
7. ಮನುಷ್ಯನ ಕಾರ್ಯಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಗೆದ್ದಲು ಹುಳುಗಳ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ?
8. ನಗು ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕವಿ ಹೇಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ?
9. ಎಲ್ಲಾ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
10. ಹಳೆಯ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಧರ್ಮ ಹೊಸ ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದರೆ ಚೆನ್ನ ಎಂಬ ಈ ಮಾತನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

9. ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾ

– ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾ ಕುಣಿಯುತಲಿತ್ತು
ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದವರ ತುಳಿಯುತಲಿತ್ತೋ
ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣ

ಬಾಣಂತಿಯೆಲುಬ ಸಾ .
ಬಾಣದ ಬಿಳಿಪಿನಾ
ಕಾಣದ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆ ಕಾಲಾಗ ಇತ್ತೋ

ಸಣ್ಣ ಕಂದಮ್ಮಗಳ
ಕಣ್ಣೀನ ಕವಡೀಯ
ತಣ್ಣನ್ನ ಜೋಮಾಲೆ ಕೊರಳೊಳಗಿತ್ತೋ

ಬಡವರ ಒಡಲಿನ
ಬಡಬಾನಲದಲ್ಲಿ
ಸುಂಡು ಸುಡು ಪಂಜು ಕೈಯೊಳಗಿತ್ತೋ

ಕಂಬನಿ ಕುಡಿಯುವ
ಹುಂಬ ಬಾಹಿಲೆ ಮೈ
ದುಂಬಿದಂತುಧೊ ಉಧೋ ಎನ್ನುತಲಿತ್ತೋ

ಕೂಲಿ ಕುಂಬಳಿಯವರ
ಪಾಲಿನ ಮೈದೊಗಲ
ಧೂಳಿಯ ಭಂಡಾರ ಹಣೆಯೊಳಗಿತ್ತೋ

ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಗಣಣ, ಮ
ಹಡಿಯೊಳಗ ತನನ, ಅಂ
ಗಡಿಯೊಳಗ ಝಣ ಝಣ ನುಡಿಗೊಡುತಿತ್ತೋ

ಹ್ಯಾಂಗಾರೆ ಕುಣಿಕುಣಿದು
ಮಂಗಾಟ ನಡೆದಾಗ
ಅಂಗಾತ ಬಿತ್ತೋ, ಹೆಗಲಲಿ ಎತ್ತೋ

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೇಂದ್ರೆ (ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ) ಕನ್ನಡದ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿ. 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ' ಎಂಬುದು ಅವರ ಕಾವ್ಯನಾಮ. ೧೮೯೬ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಧಾನ–ವಾಗಿ ಕವಿಯಾದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿದವರು. – ನಾಟಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ, ಅನುವಾದ ಮುಂತಾಗಿ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಜಾನಪದ ಪರಂಪರೆಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿದ್ದ ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ತಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯನ್ನು ದೇಸಿ ಮಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಕವಿತೆಗಳ ಆಳ, ಅರಹು, ವಿಸ್ತಾರಗಳು ಓದುಗರನ್ನು ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕುಡಿಯೊಡೆದ ಇಂದಿನ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ನೂರಾರು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಗಾಯನಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಸುಮಧುರ ಕಾವ್ಯ ಮನುಜ ಕುಲಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿದೆ. ಮೂವತ್ತೇಳು ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಂಡ ಅಪ್ರತಿಮ ಕವಿ. ೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ ಅವರ 'ನಾಕುತಂತಿ' ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ನಾಡಿನ – ಕೀರ್ತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿತು.

ಕವನದ ಆಶಯ

ಕಾಂಚಾಣಾದ ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ಮೂರ್ತೀಕರಿಸುವ ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾವನ್ನು **"ನಾದಲೀಲೆ"** ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿನ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯು ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾದ ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾದ ಕುಣಿತವು ಮಾಮೂಲು ಕುಣಿತವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಕೃತಿಯ ಮೊತ್ತ ಅದು ಎಂಬುದನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾ ಕವನಕ್ಕೆ ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿವೆ.

ಪದಕೋಶ

ಜೋಮಾಲೆ – ಜೋತಾಡುವ ಮಾಲೆ
ಬಡಬಾನಲ – ಸಮುದ್ರದೊಳಗಿನ ಬೆಂಕಿ
ಕೂಲಿಕುಂಬಳಿಯವರು – ಬಡವರು, ಕೂಲಿಮಾಡಿ ಬದುಕುವವರು
ಸಾಬಾಣ – ಸಾಬೂನು

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆ

1. ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾ ಎಂದರೇನು?
2. ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾ ಕವಿತೆಯ ಆಶಯವೇನು?
3. ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾ ಕವನವನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಯಾವ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ?
4. ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾ ಕವನದಲ್ಲಿ ಹಣದ ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ?
5. ಎಲ್ಲಾ ವಿಕೃತಿಯ ಮೊತ್ತ ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಯಾವ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ?
6. ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಣಾದ ಕುಣಿತ ಮಾಮೂಲು ಕುಣಿತವಲ್ಲ ವಿವರಿಸಿ.
7. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಬರಹಗಳ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ,
8. ಹಣದ ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ಮೂರ್ತೀಕರಿಸುವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಯಾವುವು?

ಪೂರಕ ಓದು:

ಶಿಶುನಾಳ ಷರೀಫ ಅವರ "ದುಡ್ಡು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ನೋಡಣ್ಣಾ".
ಪ್ರೊ. ಜಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರ "ಕುಣಿಯುವ ಕಾಂಚಾಣಾ".
ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಾದ ನಾದಲೀಲೆ, ಸಖೀಗೀತ, ಗರಿ, ಆಡುಪಾಡು, ಒಲವೇಬದುಕು, ಅರಳು ಮರಳು , ನಾಕುತಂತಿ, ಗೆಜ್ಜೆ.

10. ಹೊಸಬಾಳಿನ ಗೀತೆ

- ಕುವೆಂಪು

ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಬಾಳು! ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಪಾಲು!
ಎಂಬ ನವಯುಗವಾಣಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ ಕೇಳಿ!
ಯುಗ ಯುಗದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಭಾರದಿಂ ಬೆನ್ ಬಾಗಿ
ಗೋಳಿಡುವ ಬಡಜನರೆ, ಏಳಿರೈ ಏಳಿ!

ಶ್ರೀಮಂತರಡಿಗಳಲಿ ಹುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾದೆ
ಕುಸಿದು ಕುಗ್ಗಿದವರೆಲ್ಲ ಸಂತಸವ ತಾಳಿ!
ಕಂಗೆಟ್ಟ ಸೋದರರೆ, ಬರುತಿಹಳು ಕಾಣಿರೈ
ದಾನವರ ಸೀಳಿ ಅದೊ ವಿಪ್ಲವದ ಕಾಳಿ!

ಇಂದ್ರ ಸಿಂಹಾಸನಕೆ ಬಂದಿಹುದು ಕೊನೆಗಾಲ;
ಕಳಚಿ ಬೀಳುವುದಿಂದು ನಂದನದ ಬೇಲಿ!
ದೇವತೆಗಳ ಶ್ಲೀಲಮೋದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ
ಗೋಚರಿಪುದಲ್ಲಿ ಮರ್ತ್ಯರ ಕೃಷಿಯ ಕೇಲಿ!

ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲತೆಯ ಜಾತಿಯಾ ನೀತಿಯಾ
ಪಕ್ಷಪಾತವನೆಲಗಲ ಕೊಚ್ಚುವುದು ಬುದ್ಧಿ;
ಮತ್ತೊಂದು ನಾಕವನೆ ನೆಯ್ಯುವರು ಲೋಕದಲಿ
ದೇವರ ನ್ಯಾಯವನು ಮಾನವರೆ ತಿದ್ದಿ!

ಕೈಲಾಗದವರೆಂಬ ನಾವು ಕೇಳೆಂದೆಂಬ
ಹಣೆಬರಹವೆಂದೆಂಬ ಮೂಢತೆಯ ನೀಗಿ
ಯುಗಚಕ್ರಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಸರ್ವರೂ ಸೇರಿ

ಹೆಗಲು ಕೊಟ್ಟೊಮ್ಮನಸು ಮಾಡಿ ನೆರವಾಗಿ!

ಮೋಹಿನಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಮೂರ್ಖದಾನವರೆಲ್ಲ
ತಮ್ಮ ಗೆಯ್ಮೆಯ ಪಾಲನನ್ಯರಿಗೆ ತೆತ್ತು
ಸತ್ತಂತೆ ಸಾಯದಿರಿ; ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಸರಿಂದೆ
ಶ್ರೀಮಂತರೊಡ್ಡುವಾ ಬಲೆ ನಿಮಗೆ ಮೃತ್ಯು!

ಇಂದು ನೆತ್ತರು ಚೆಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಹ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಹೊಟ್ಟೆಗನ್ನವ, ಮೈಗೆ ಬಟ್ಟೆಯನು ನೀಡಿ
ಇಂದು ನೋವಾದರೂ ಇಂದು ಸಾವಾದರೂ
ಮುಂದೆ ಬಾಳಿಗೆ ಸೊಗಸು ನೆಮ್ಮದಿಯ ಮಾಡಿ

ಇಂದು ನೀವೇಳದಿರೆ ಕೆಚ್ಚೆದೆಯ ತಾಳದಿರೆ
ನಿಮ್ಮವರ ಬಾಳು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಹೇಡಿ!
ಇಂದು ರಕ್ತದ ಬಿಂದು ಮುಂದೆ ಸೌಖ್ಯದ ಸಿಂಧು!
ಎಂದು ಸಾಹಸ ಕೇಳಿ, ಹಿಂಜರಿಯಬೇಡಿ!

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

"ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ" ಎಂಬ ಬಿರುದಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಕುಪ್ಪಳಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಅವರು ಕುವೆಂಪು ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದವರು. ೧೯೦೪ ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಪ್ಪಳಿ ಎಂಬ ನಿಸರ್ಗವೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡ – ಒಂಟಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ಬರಹಗಳಿಗೂ ಅದೇ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೇ ಧಾತುವಾಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮಲೆನಾಡಿನ ರಮಣೀಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಡುವೆಯೇ ಬಾಲ್ಯ ಕಳೆದ ಕುವೆಂಪು ನಂತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದು ಮೈಸೂರಿಗೆ. ಮೈಸೂರಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ ಕುವೆಂಪುರವರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಅಂತರ್ಗತ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ವೇದಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಕುವೆಂಪು ಬರಹ ದಣಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವನ್ನೂ ಬಿಡದಂತೆ ಮಹೋನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಕುವೆಂಪುರವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಚಿತ್ರಾಂಗದಾ ಖಂಡಕಾವ್ಯ, ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಮತ್ತು ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳು,

ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು, ನಾಟಕಗಳು, ವಿಮರ್ಶಾ ಸಂಕಲನಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನೆನಪಿನ ದೋಣಿ ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒಬ್ಬನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ – ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅರುಹು ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿದೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಕುವೆಂಪು – ಅದೆಷ್ಟೋ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿಗರೇ. ಕುವೆಂಪುರವರ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ದರ್ಶನ. ಬದುಕಿನ ಗಾಢ ಅನುಭವಗಳನ್ನು, ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮೇಳಯಿಸಿಕೊಂಡ ಅಪೂರ್ವ ಒಳನೋಟಗಳ ರಸಸೃಷ್ಟಿ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ – ಅವರನ್ನು ರಸಋಷಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಕವನದ ಆಶಯ

ಇದನ್ನು ಕೋಗಿಲೆ ಮತ್ತು ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ. ದಾರಿದ್ರ್ಯಭಾರ, ಶ್ರೀಮಂತರ ಶೋಷಣೆ ವರ್ಣ–ವರ್ಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ತುಳಿಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದವರಿಗೆ ತಿಳಿವು ಹೇಳಿ ಹುರಿದುಂಬಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಲಾಗದವರು, ಕೀಳು, ಹಣೆಬರಹಗಳೆಂಬ ಮೌಢ್ಯವನ್ನು ನೀಗಿ ಮುಂದೆ ಬನ್ನಿ ಎಂಬ ಕರೆಯನ್ನು ಯುವಪೀಳಿಗೆಗೆ ಕವಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಕುರುಹಾಗಿರುವ ಸರ್ವೋದಯ ಸಾರುವ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು.

ಪದಕೋಶ:

ವಿಪ್ಲವ–ಕ್ರಾಂತಿ,
ನಂದನ–ದೇವೇಂದ್ರನ ತೋಟ,
ಕೇಲಿ–ಕೇಳಿ, ಆಟ
ನಾಕ–ಸ್ವರ್ಗ

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

೧. ಹೊಸಬಾಳಿನ ಗೀತೆ ಕವನದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಶ್ರೀಮಂತರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ?

೨. ಹಣೆಬರಹಗಳೆಂಬ ಮೌಢ್ಯವನ್ನು ನೀಗಿ ಮುಂದೆ ಬನ್ನಿ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ಯಾವ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ?

೩. ಸರ್ವೋದಯ ತತ್ವ ಎಂದರೇನು?

೪. ಯುವಪೀಳಿಗೆಗೆ ಕವಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂದೇಶ ಯಾವುದು?ವಿವರಿಸಿ.

೫. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಯಾವ ನಿದರ್ಶನಗಳ

ಮುಖಾಂತರ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ? ವಿವರಿಸಿ.

೬. ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೇನು?

೭. ಸತ್ತಂತೆ ಸಾಯದಿರಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕುವೆಂಪು ರವರು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಯುವಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ?

ಪೂರಕ ಓದು:

ಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ಬರೆದಿರುವ ಕವನಸಂಕಲನ "ಕೋಗಿಲೆ ಮತ್ತು ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾ" ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ, ಅಗ್ನಿಹಂಸ, ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ, ಪ್ರೇಮ ಕಾಶ್ಮೀರ, ಕೊಳಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳು.

11. ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಗದ

– ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ

ತೌರ ಸುಖದೊಳಗೆನ್ನ ಮರೆತಿಹಳು ಎನ್ನದಿರಿ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೇಮವ ನೀವೇ ಒರೆಯನಿಟ್ಟು
ನಿಮ್ಮ ನೆನಪೆ ನನ್ನ ಹಿಂಡುವುದು ಹಗಲಿನಲಿ
ಇರುಳಿನಲಿ ಕಾಣುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕನಸು.

ಬೃಂದಾವನದ ಹಣೆಗೆ ಕುಂಕುಮವನಿಡುವಾಗ
ಕಾಣುವವು ಶ್ರೀತುಲಸಿ ಕೃಷ್ಣ ತುಲಸಿ;
ನೀಲಾಂಬರದ ನಡುವೆ ಚಂದಿರನು ಬಂದಾಗ
ರೋಹಿಣಿಯು ಬೆಳಗುವಳು ಸನ್ನಿಧಿಯಲಿ.

ತಾಯಡಿಗೆ ರುಚಿಯೆಂದು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿಲ್ಲ;
ಇನ್ನು ತಂಗಿಯ ಮದುವೆ ತಿಂಗಳಿಹುದು.
ತೌರ ಪಂಜರದೊಳಗೆ ಸೆರೆಯಾದ ಗಿಣಿಯಲ್ಲ
ಐದು ತಿಂಗಳ ಕಂದ ನಗುತಲಿಹುದು.

ಕಣ್ಣೆದುರಿಗಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮನವುಕ್ಕುವುದು
ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಂತೆ ಶಾಂತಿಯೊಳಗೆ.
ಕಣ್ಣ ಮರೆಯಾದಾಗ ಹೂವಲ್ಲ ಹಾವೆಂದು
ಬಿರುನುಡಿಯನಾಡುವುದು ನಿಮಗೆ ತರವೆ?

ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ರೈಲು ನಿತ್ಯವೂ ಓಡೋಡಿ
ಮೈಸೂರ ಸೇರುವುದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ.
ನಾಳೆ ಮಂಗಳವಾರ; ಮಾರನೆಯ ದಿನ ನವಮಿ
ಆಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವೆನೆ ನಾನು ಇಲ್ಲೆ ?

ಸೋಬಲಕ್ಕಿಯನಿಟ್ಟು ಹೂಮುಡಿಸಿ ಕಳುಹುವರು;
ಕಂದನಿಗೆ ಹೊಸ ಜರಿಯ ಲಂಗವುಡಿಸಿ.

ತಂದೆಯವರೇ ಬಂದು ತಪ್ಪಾಯಿತೆನ್ನುವರು
ಹೆಣ್ಣ ಹೆತ್ತವರನ್ನು ದೂರಬೇಡಿ.

ಮರೆತಿಹಳು ಎನ್ನದಿರಿ. ಕಣ್ಮರೆಯ ತೋಟದಲಿ
ಅಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗೆಯರಳು ಬಿರಿಯುತಿಹುದು.
ಬಂದು ಬಿಡುವೆನು ಬೇಗ. ಮುನಿಯದಿರಿ ಕೊರಗದಿರಿ,
ಚುಚ್ಚದಿರಿ ಮೊನೆಯಾದ ಮಾತನೆಸೆದು.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಿಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರು. ಗುಮಾಸ್ತರಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಬಳದ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಬಡತನ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ನಡುವೆಯೇ ದಿವ್ಯ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸಿದ ಕವಿ. ಇವರ 'ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ' ಎಂಬ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳ ಸಂಕಲನ ಹತ್ತಾರು ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. – ಹಾಗೆಂದು ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರು ಕೇವಲ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರ 'ಐರಾವತ', 'ದೀಪದ ಮಲ್ಲಿ', '– ಉಂಗುರ', ಶಿಲಾಲತೆ, 'ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ' ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಬದುಕಿನ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ನವಿರಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೯೭೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅವರ 'ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲು' ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ – ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರ ಪ್ರಧಾನ ಆಸಕ್ತಿ ಕಾವ್ಯವಾದರೂ ಅನೇಕ ಗದ್ಯ ಬರಹಗಳನ್ನು, ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಕವನದ ಆಶಯ:

ಪತ್ನಿಯನ್ನು ತವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ದುಗುಡದಲ್ಲಿರುವ ಪತಿಗೆ, ಸ್ವತಃ ಪತ್ನಿಯೇ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳುವ ನವಿರು ಭಾವಗಳ ಈ ಕವಿತೆ ಪತಿ – ಪತ್ನಿಯರ ನಡುವಿನ ನಿಜಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ.

ಪದಕೋಶ:

ಕಟ್ಟರೆ – ಅಜೀರ್ಣ,
ಬಾಂದಳ – ಆಕಾಶ.
ಕೂಳೆ – ಪೈರನ್ನು ಕೊಯ್ದ ಬಳಿಕ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಚೂಪಾದ ಕಾಂಡಭಾಗ

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧. "ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಗದ" ಕವಿತೆಯನ್ನು ಯಾವ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ?

೨. "ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಗದ" ಈ ಕವನದ ಮೂಲ ಆಶಯ ಏನು?

೩. ಹೆಂಡತಿಯು ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಕಾಗದದ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?

೪. ಗಂಡನು ಜೊತೆಗಿಲ್ಲದ ಬದುಕು ಬರಿ ಕಾಗದ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಳೆ?

೫. ಗಂಡನು ಎದುರಿಗಿದ್ದರೆ ಮನ ಉಕ್ಕುವುದು ಕ್ಷೀರ ಸಾಗರದಂತೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಯಾವ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕವಿಯು ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಗದ ಕವನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ?

ಪೂರಕ ಓದು

ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಯವರು ಬರೆದಿರುವ ಪ್ರೇಮ ಗೀತೆಗಳ ಕವನ ಸಂಕಲನ " ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ ", ಬದುಕಿನ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ನವಿರಾಗಿ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಾದ ಐರಾವತ, ದೀಪದ ಮಲ್ಲಿ, ಉಂಗುರ, ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲು, ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಕವನಸಂಕಲನಗಳು.

12. ಮಬ್ಬಿನಿಂದ ಮಬ್ಬಿಗೆ

– ಡಾ. ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.

ಆರುಗಂಟೆಯ ಮೊಳಗು:
ಮೂಡಣದ ಹೆರಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಡಗರವೋ ಸಡಗರ;
ಕತ್ತಲಿನ ಬಸಿರು ಬೆಸಲಾದ ಬಂಗಾರ ಮೋರೆಯ ಕುವರ
ಬಂದ, ಉಲ್ಲಾಸಗಳ ತಂದ.

ಜೋಯಿಸರು ಪಂಚಾಂಗವನು ತಿರುವಿ,
ಸಕಲಗ್ರಹಬಲಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ, ಕುಂಡಲಿ ಬರೆದು,
ಮರಳಿದರು ಮನೆಗೆ,

ಅಂಬೆಗಾಲಿಟ್ಟು ಹೊಸಿಲು ದಾಟಿತು ಬಿಸಿಲು–
ಬಾಗಿಲಲಿ ಹಾಲು ಕರೆವ ಹಸುಕೊರಳ ಗಂಟೆದನಿ,
ತುಂಬು ಕೆಚ್ಚಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊಗವಿಟ್ಟ ಮುದ್ದು ಕರು
'ಕಾ' ಎನುವ ಕಾಗೆ, ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಗುಬ್ಬಿ, ಬಾಲವಾಡಿಪ ನಾಯಿ;
ಸೋಜಿಗದ ಹೊನಲು.

ಏಳು ಗಂಟೆಯ ಮೊಳಗು;
ಏಳರಿಂದ ಎಂಟರತನಕ ಸದಾ
ಮಲ್ಲಿಗೆಯು ಮಳೆಗರೆವ ಕಣ್ಣು ಎರಡೇ ಎರಡು
ಮೇಲ್ ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ,
ಕೆಳಗೆ ಹಸಿರು ಸೆರಗಿನ ಮೆತ್ತೆ;
ಈ ನಡುವೆ ಬಾಯಿಟ್ಟು ಸೀಪಿದಾಗೆಲ್ಲ ಹಾಲನು ಸುರಿವ
ಚಂದ್ರ ಕುಂಭಗಳೆರಡು,
ಎಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಗಕ್ಕನೆಯೆ ನಿಂತು ಕೈಕೊಡದ ನಲ್ಲಿ
ತುಟಿಯ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ!

ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಅದಿಗೊ ಉಗುರು ಬೆಚ್ಚಗೆ ಬಿಸಿಲು—
ಸುತ್ತ ಮರಗಿಡಗಳಲಿ ಲಾಲಿ ಹಾಡುವ ಹಕ್ಕಿ,
ಮರದ ಬೊಂಬೆಗೂ ಜೀವ ಬಂದಿದೆ; ಕಲ್ಲು ಹರಳುಗಳೆಲ್ಲ

ಚಿನ್ನ – ರನ್ನ!
ಆ, ಅಗೊ, ಕರೆಯತಿದೆ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಗಂಟೆ,
ಸ್ಲೇಟು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸು, ಹೊರಡು;
ಅಲ್ಲಿ ಕಾದಿದ್ದಾರೆ "ಮೇಸ್ಟ್ರು".
ತಿದ್ದು 'ಅ ಆ ಇ ಈ'; ಮಗ್ಗಿಯೊಪ್ಪಿಸು ; 'ಆಟ ಊಟ ಓಟ',
ಮೆಲ್ಲನೆಯೆ ಜಾರುತಿದೆ ಬೆಳಗು ಬಿತ್ತಿದ ಮಾಟ.

ಹನ್ನೊಂದರಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು:
ಜಂತೆ ಜಂತೆಯ ತುಂಬ ಜೇನುಗೂಡು!

ಕಂಡ ಕಂಡುದನೆಲ್ಲ ಗುದ್ದುತಿದೆ ಮರಿಗೂಳಿ
ಹಗಲಿರುಳ ಮಗ್ಗದಲಿ ಜೊನ್ನಗನಸಿನ ಲಾಳಿ
ಕದಡು ನೀರಿನ ಕೊಳದಿ ಮುಖದ ನೆರಳನು ನೋಡಿ
ಕ್ರಾಪು ತಿದ್ದುವ ಚಾಳಿ
ಎದೆತುಂಬ ಮೊರೆಯುತಿವೆ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕಿನ ಗಾಳಿ!
ತುಂಬಿದೂರಿನ ನಡುವೆ ಗೋಪುರದ ಗಡಿಯಾರ
ಕಾದ ಬಿಸಿಲಿನ ಎದೆಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಬಡಿತ.
ದೂರದಲಿ ಹಸಿರು ಚಪ್ಪರದೊಳಗೆ ಮದುವೆ ಬ್ಯಾಂಡಿನ ಮೋಡಿ,
ಮೈತುಂಬ ಹೂ ಮುಡಿದಂ ಹುಚ್ಚಾದ ಮರ ಚೈತ್ರದಲಿ
ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಿವೆ ನೋಡಿ.

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕೆಗೆ ಒಂದು ಉಯ್ಯಾಲೆಯನು ತೂಗಿ
ದಿಗ್ದಿಗಂತದ ನೀಲ ಗಾಜುಗೋಡೆಗೆ ತಾಗಿ
ಜೋಕಾಲಿಯಾಡುವ ಬಯಕೆ–
'ನಾ ನಿನಗೆ ನೀನೆನಗೆ ಜೇನಾಗುವಾ
ರಸ ದೇವ ಗಂಗೆಯಲಿ ಮೀನುಗುವಾ'.

ಒಂದು ಎರಡು, ಮೂರು–
ಬಾರಿಸಿತು ಗಡಿಯಾರ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು.
ಅಯ್ಯೋ, ಯಾವಾಗ ಈ ಮುಳ್ಳು ಒಂದು ಎರಡನು ದಾಟಿ
ಮೂರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೋ
ಹಿಡಿದುಕೋ, ಅಲ್ಲೆ ಆ ಗಡಿಯಾರಗಳ ಮುಳ್ಳ, ಭದ್ರ:
ಬಿಡಬೇಡ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೊಂಚ ಕಾಲ.

ಗಡಿಯಾರ ನಕ್ಕಿತ್ತು, 'ಎಂಥ ಚಪಲ!'

ಆಷಾಢದಾಗಸದ ಗಾಳಿ ಪಟಗಳ ಮೇಲೆ ವಿರಹಿ ಯಕ್ಷನ ಸುಯ್ಲು;
ಶ್ರಾವಣದ ಮಳೆ ಬಿಸಿಲು ; ಗದ್ದೆಯಲಿ ತೆನೆದೂಗುತಿವೆ ಪೈರು;
ನೀಲಿಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮ(ಮೋ)ಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ಕೇಕೆ.
ಬಿಳಲು ಬಿಡುತಿದೆ ವೃಕ್ಷ, ಟೊಂಗೆ ಟೊಂಗೆಯ ತುಂಬ
ಹಕ್ಕಿ ತೊಟ್ಟಿಲ ಕಟ್ಟಿ ಜೋಗುಳವ ಹಾಡುಂತಿವೆ;
ಮೈಗೆ ಹೆಣೆದಿವೆ ಬಳ್ಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಂದ;
ಆಗಾಗ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಂದು ಕಾಡಿದೆ ಪ್ರಶ್ನೆ:
'ನಾ ಬಂದುದೆಲ್ಲಿಂದ?'

ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯಿತು ನಾಲ್ಕು:
ಟೆನ್ನಿಸ್ಸಿನಾಟದಲ್ಲಿ ಏನೊ ಬಳಲಿಕೆ, ಸುಸ್ತು;
ಮಹಡಿ ಮೆಟ್ಟಿಲನು ಹತ್ತುವಾಗಲು ಕೂಡ ಎಂದಿಲ್ಲದಾಯಾಸ
ಜಂತೆಯಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿದ ಜೇನು ಹಾರಿ ಹೋಗಿವೆ, ಈಗ
ತೂಗುತ್ತಲಿವೆ ಖಾಲಿ ಗೂಡು.
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜೇಡಬಲೆಗಳ ಜಾಲ, ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣವ ಬಳಿದ
ಗೋಡೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ

ಸುಕ್ಕು, ತರಕಲು. ಬಿರುಕು;
ಭಾವಣಿಯ ಹೆಂಚು ಮಳೆ ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿಯಲಿ ಉದುರಿ
ಈಗೀಗ ಜಿನುಗುತಿದೆ ಮಾಗಿ ಮಂಜಿನ ಸೋನೆ.
ಆಗಾಗ ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣವ ಹೊಡೆದು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿದರೆ
ಇನ್ನರ್ಧ ಶತಮಾನ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ನಿಷ್ಕರುಣ ಗಡಿಯಾರ—
ಮುಳ್ಳು ನಾಲ್ಕನು ದಾಟಿ ಐದನೂ ಮುಟ್ಟಿ ಮುಂದೆ
ಸಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಸೂರ್ಯನ ಶಾಖ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಲಿದೆ ದಿನದಿನಕೆ;
ಬಾನ ನೀಲಿಗೆ ಹೊಳಪು ಸಾಲದು; ನೀರಿನಲಿ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ;
ಏನು ಕಾಲವೊ ಏನೊ.
ಸಂಜೆ ಬಾನಿನ ತುಂಬ ಹಗಲ ನೆನಪಿನ ಚಿತ್ರ.

ಮನೆಯಂಗಳದ ಮಬ್ಬು ಬೆಳಕಿನ ನಡುವೆ ತಡವರಿಸುತಿವೆ ಕಣ್ಣು
ಮಹಡಿ ಮೆಟ್ಟಿಲ ಮೇಲೆ ಯಾರ್ಯಾರದೋ ಹೆಜ್ಜೆ.
ಗೋಡೆ ಗಡಿಯಾರದಲಿ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆದಿದೆ ಏಳು—
ಅದೋ ಕೇಳು.
ಯಾರೋ ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ
ಒಂದೇ ಸಮನೆ—
ಏಳು ಬಾಗಿಲನು ತೆಗೆ, ಹೆದರದಿರು ಕೊನೆಗೆ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು ನಂತರ ಕನ್ನಡದ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾದವರು ಡಾ. ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ. ೧೯೨೬ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಕಂಡ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕವಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಹದಿಮೂರು ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು, ಹನ್ನೊಂದು ವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿಗಳು, ಮೂರು ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳು, ಕಾವ್ಯಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಅವರ ಬರಹಗಳು ಅತ್ಯಂತ ವಿದ್ವತ್‌ಪೂರ್ಣವೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಆದರ್ಶಮಯ. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ – ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿರುವ ಜಿ.ಎಸ್.ಎಸ್. ೧೯೯೨ರಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಗರಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣ ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವ್ಯಂಗ್ಯಭರಿತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಈ ಕವಿತೆ ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕವನದ ಆಶಯ

ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಉತ್ತಮ ಕವನಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ **"ಮಬ್ಬಿನಿಂದ ಮಬ್ಬಿಗೆ"** ಕವನವನ್ನು 'ದೀಪದ ಹೆಜ್ಜೆ' ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ. ಹೆರಿಗೆ ಮನೆಯ ಮಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಮನುಷ್ಯ ಸೇರುವುದೂ ಸಾವಿನ ಮಬ್ಬಿನ ಮನೆಯನ್ನು; ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ಅರ್ಥವರಿಯದೆ ನಡೆಸುವ ಬದುಕನ್ನು ಬೆಳಗು–ಬೈಗಿನ ನಡುವಣ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಗಲನಲ್ಲಿ 'ನಾ ಬಂದುದೆಲ್ಲಿಂದ' ಎಂದು ಮನುಷ್ಯ ತಿಳಿಯಲಾರ; ತಿಳಿಯುವುದರೊಳಗೇ ಹೊರಗೆ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿಯುವ ಸದ್ದು! ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಬ್ಬಿನಿಂದ ಮಬ್ಬಿಗೆ ಸಾಗುವ ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕೂ ಮಬ್ಬೇ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಹೆದರಿಕೆಯಾದರೂ ಏನು?

ಹೆದರಬಾರದೆಂಬುದು ಕವಿಯ ಆಶಯ. ಉಳಿದವರು ಹೆದರಿಯಾರು? ಆದರೆ ಕವಿ ಹೆದರದೆ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಸಾವನ್ನು ಎದುರಿಸುವಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾನೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಪದಕೋಶ:

ಬೆಸಲು–ಹೆರಿಗೆ;

ಹೊನಲು– ಪ್ರವಾಹ, ಹೊಳೆ;

ಯಕ್ಷನಸುಯ್ಲು– "ಮೇಘದೂತ" ಶಾಪಗ್ರಸ್ತ ಯಕ್ಷ ಯಕ್ಷಿಯಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ರಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಹಿಯಾಗಿ ಸುಯ್ಲಿಡುವುದು.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. 'ಮಬ್ಬಿನಿಂದ ಮಬ್ಬಿಗೆ' ಈ ಕವನದ ಆಶಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸಾವಿನ ಮಧ್ಯದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ?
3. "ಮಬ್ಬಿನಿಂದ ಮಬ್ಬಿಗೆ ಸಾಗುವ ಮನುಷ್ಯ ನಡೆಸುವ ಬದುಕು ಮಬ್ಬೆ" ಈ ಮಾತನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರಿ.
4. ಸಾವಿಗೆ ಹೆದರಬಾರದು ಎಂಬುದು ಕವಿಯ ಆಶಯ ಏಕೆ? ವಿವರಿಸಿ.
5. ಬದುಕನ್ನು ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಬೈಗಿನ ನಡುವಣ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯೇ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
6. 'ಮಬ್ಬಿನಿಂದ ಮಬ್ಬಿಗೆ' ಕವನವನ್ನು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಯಾವ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ?

13. ಆ ಮರ ಈ ಮರ

– ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ

ಹೊಂಡದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮರ
ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರ.

ಮೇಲೆ ನಿಜವಾದ ಮರ
ಕೆಳಗೆ ಬಿಂಬಿಸಿದ ಮರ.

ತೆರೆ ಎದ್ದಾಗ
ಒಂದು ನಡುಗುತ್ತದೆ.
ಇನ್ನೊಂದು ನಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೂ ನೆಪ್ಪಿರಲಿ
ತುದಿಗಳು ಎರಡಾದರೂ
ಬೇರು ಒಂದೇ ಈ ಮರಗಳಿಗೆ.

ನೀನೊಂದು ಮರ ಹತ್ತಿದರೆ
ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುತ್ತಿ
ತಲೆ ಮೇಲಾಗಿ ಹತ್ತುತ್ತೀಯ
ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತೀಯ

ಹತ್ತುತ್ತಹತ್ತುತ್ತ ಗಾಳಿಯಾಗುತ್ತಿ ಅಂತ ತಿಳಿ.
ಆದರೂ ನೆಪ್ಪಿರಲಿ ಕೆಳಕ್ಕಿಳಿವ ಕರ್ಮ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ.
ಹತ್ತೋದು ನಿನ್ನ ಕೈಲಿದ್ದರೂ
ಇಳಿಯೋದು ನಿನ್ನ ಕೈ ಮೀರಿದ್ದು

ಹತ್ತಿದವರು ಸ್ವರ್ಗ ಸೇರುವರೆಂದು ಸುದ್ದಿ.

ನಮಗದು ಖಾತ್ರಿಯಿಲ್ಲ.

ಮುಳುಗಿದವರಿಗೆ ಪಾತಾಳ ಖಚಿತ

ಬೇಕಾದಾಗ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಬಹುದು.

ಈ ಕಥೆಯ ದುರಿತ ದೋಷ ಯಾವುದೆಂದರೆ

ನಿಜವಾದ ಮರ ಮತ್ತು

ನೀರಿನ ಮರ

ಇವೆರಡೂ ಒಂದಾದ ಸ್ಥಳ

ಮಾಯವಾಗಿರೋದು.

ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮಿತ್ರಾ–

ಮ್ಯಾಲಿಂದ ಜಿಗಿದು

ತಳಮುಟ್ಟಿಮ್ಯಾಲೆದ್ದು

ನೆಲ ಹುಡುಕೋಣ ಬಾ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ಎಂಟನೇ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರು ೧೯೩೭ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಘೋಡಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಅಮೆರಿಕಾದ ಚಿಕಾಗೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಡು ಮತ್ತು ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪನ ಮಾಡಿ ನಂತರ – ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಸೇರಿದರು. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಥಮ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಎರಡು ಅವಧಿ ಪೂರೈಸಿದ ಕಂಬಾರರು ಅದನ್ನೊಂದು ಆದರ್ಶ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನಾಡಿನ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಲಶವಿಟ್ಟರು. ಕವಿಯಾಗಿ, ನಾಟ–ಕಕಾರರಾಗಿ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ, ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿ, ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತಕರಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಕಂಬಾರರ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳು ನಾನಾ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೂ ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಜನೆ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮರ್ಥರೆನಿಸಿದ ಕಂಬಾರರು ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿಯೂ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕವನದ ಆಶಯ:

ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವತೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆಗಳ ನಡುವಿನ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಈ ಕವಿತೆ ಬದುಕಿನ ನಿಜವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕರೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪದಕೋಶ:

ಟೊಂಗೆ – ಕೊಂಬೆ,

ವಟವೃಕ್ಷ – ಬಿಳಲುಬಿಟ್ಟ ಆಲದ ಮರ,

ಚುಂಚು – ಕೊಕ್ಕು,

ಹೆಡಿಗೆ – ದೊಡ್ಡ ಬುಟ್ಟಿ,

ಪಂಚಭೂತ – ನೆಲ, ನೀರು, ಬೆಂಕಿ, ವಾಯು ಮತ್ತು ಆಕಾಶ ಈ ಐದು ಮೂಲತತ್ವಗಳು,

ಬಯಲು – ಶೂನ್ಯ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಭ್ರಮೆ ಎಂದರೇನು?
2. "ಆ ಮರ ಈ ಮರ" ಕವಿತೆಯನ್ನು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರ ಯಾವ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ?
3. ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ?
4. ಮರವನ್ನು ಹತ್ತುವುದು ನಮ್ಮ ಕೈಲಿದ್ದರೂ ಇಳಿಯುವುದು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಮಾತನ್ನು ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವತೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಬಗೆಯಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ? ಚರ್ಚಿಸಿ.
5. ಮನುಷ್ಯ ಬಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಮರಳಿ ತೆರಳಲಾರ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ?

6. ಹೊಂಡದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮರ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕವಿ ಬದುಕಿನ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ?

೭. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕವಿ ಯಾವ ಯಾವ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ?

ಪೂರಕ ಓದು:

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರ ಕವನಸಂಕಲನಗಳಾದ
ತಕರಾರಿನವರು,
ಸಾವಿರದ ನೆರಳು,
ಬೆಳ್ಳಿ ಮೀನು,
ಈವರೆಗೂ ಹೇಳಿದ್ದು (ಸಮಗ್ರ ಕಾವ್ಯ).

14. ಚೋಮನ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಡು

– ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ

ಕಾಳ ನೀಲ ಬೆಳ್ಳಿ ಗುರುವ ಚೆನಿಯ
ಚೋಮನ ಮಕ್ಕಳು ನಾವುಗಳು

ಕಣ್ಣಿನ ಒಳಗೆ ನೋವಿರುವವರು
ಮಣ್ಣಿನ ಒಳಗೆ ಮುಖವಿಟ್ಟವರು
ತಾಯಿಯನಗಲಿದ ಮಕ್ಕಳು ನಾವು
ನೋವನಪ್ಪಿದವರು

ಉಕ್ಕಿನ ಮಯ್ಯಿ ಹೂವಿನ ಮನಸು
ಮೂಡುವ ಭೂಮಿಯ ಗೇಣಿಯ ಕನಸು
ಭೂತಾಯಿಯ ಮಲಮಕ್ಕಳು ನಾವು
ಚೋಮನ ಎಲುಬುಗಳು

ಒಡೆಯರ ಸುಂದರ ತೋಟದ ಒಳಗೆ
ಅರಳುವ ಹೂವಿನ ದಳದಳದಲ್ಲಿ
ಅಪ್ಪನ ಬೆವರಿನ ರಕ್ತವು ಸೋರಿ
ಕೆಂಪಾದವು ಹೂವು

ದಣಿಗಳ ಹಬ್ಬದ ಊಟಕ್ಕಾಗಿ
ಖಂಡವ ಕಿತ್ತು ಕೊಟ್ಟವರು
ನೆಲದಾಧಾರ ತಪ್ಪಿದ ಜನರು
ಮುಗಿಲಿನ ಆಸರೆ ಸಿಗದವರು

ಭೂಮಿ ಬೆಟ್ಟ ನೀಲಿಯ ಬಾನಿಗೆ
ನಮ್ಮಯ ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆಗೆ
ಚೋಮನ ಹೆಸರು ಕಥೆ ಗೊತ್ತು
ಚೋಮನ ಮಕ್ಕಳೆ ಹೇಳುವ ಕಥೆಯನು
ಕೇಳಿರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಹೊತ್ತು.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಗರಿಗಟ್ಟಿಕೊಂಡ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಂಚೂಣಿ ಕವಿ ಎಂದೇ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ೧೯೫೫ರಲ್ಲಿ. ಮೂಲ ಸ್ಥಳ ಆಗಿನ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಗಡಿಯಾದರೂ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ತಾಯಿಯ ಊರಾದ ಮಂಚನಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ. ತಂದೆ ಜೀವನ ಅರಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀರಾಮಪುರಕ್ಕೆ ವಸತಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದ ನಂತರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹಲವು ಸಂಕಟಗಳ ನಡುವೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಮುಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ 'ಹೊಲೆ ಮಾದಿಗರ ಹಾಡು' ಎಂಬ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಹೊರತಂದರು. ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪಡೆದರು. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಭಾಷಣಕಾರರಾಗಿ, ಮಾನವೀಯ ತುಡಿತದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಉತ್ತುಂಗಕ್ಕೇ– ರಿದರು. ಅವರ 'ಊರುಕೇರಿ' ಎಂಬ ಅನನ್ಯ ಸ್ವರೂಪದ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, 'ಅವತಾರಗಳು' ಎಂಬ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ 'ಸಾವಿರಾರು ನದಿಗಳು', 'ಕಪ್ಪು ಕಾಡಿನ ಹಾಡು' ಎಂಬ ಜನಪರ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು ನಾಡಿನ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಕೃತಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿವೆ. ಇವರ 'ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ' ಕೃತಿ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ. – ಎಂಬತ್ತೊಂದನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಉನ್ನತ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ಹುಟ್ಟಿಗೂ ಕಾರಣರಾದವರು.

ಕವನದ ಆಶಯ:

ಕನ್ನಡದ ಉದ್ಧಾಮ ಸಾಹಿತಿ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ರಚಿಸಿದ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವೇ ಚೋಮ. ಈ ಚೋಮನನ್ನು ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಈ ಕವಿತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನದ ಪರ್ಯಂತ ಜೀತದ ಆಳಾಗಿ ದುಡಿದರೂ ಒಂದು ತುಂಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಕನಸಾಗೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಪರಾಧೀನ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪದಕೋಶ

ಗೇಣಿ- ಗುತ್ತಿಗೆ
ಖಂಡ- ಮಾಂಸ
ಪರಮಾನ್ನ- ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅನ್ನ, ಪಾಯಸ

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಕವಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು "ಚೋಮನ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಡು" ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕವಿತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ?
2. ಪರಾಧೀನ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳು ಎಂದರೆ ಯಾರು?
3. ಕವನದಲ್ಲಿ ಚೋಮನ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಮಲಮಕ್ಕಳು ಎಂದು ಏಕೆ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ?
4. ಉಕ್ಕಿನ ದೇಹ ಹೂವಿನಂತಹ ಮನಸ್ಸು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕವಿಯು ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ?
5. ಅಪ್ಪನ ಬೆವರಿನ ರಕ್ತವು ಸೋರಿ ಕೆಂಪಾದವು ಹೂವುಗಳು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಿವರಿಸಿ.
6. ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಜೀತದಾಳಾಗಿ ದುಡಿದರು ಒಂದು ತುಂಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಕನಸಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕವಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಹೇಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ?
7. ಮಣ್ಣಿನ ಒಳಗೆ ಮುಖವಿಟ್ಟವರು ಯಾರ್ಯಾರು?
8. ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಅಗಲಿದ ಮಕ್ಕಳು ಅಂದರೆ ಯಾರು?
9. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ "ಚೋಮನದುಡಿ" ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ಯಾವುದು?

ಪೂರಕ ಓದು

1. ಕವಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ "ಸಾವಿರಾರು ನದಿಗಳು" ಕವನ ಸಂಕಲನ
2. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ "ಚೋಮನದುಡಿ" ಕಾದಂಬರಿ
3. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ "ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಹಾಡು" ಕವನ ಸಂಕಲನ
4. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ನಾಟಕ "ಏಕಲವ್ಯ"

ಭಾಗ – ನಾಲ್ಕು

ತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯ, ಕಥೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ

ಭಾಗ – ನಾಲ್ಕು

ತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯ, ಕಥೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ

15. ಡಾ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ - ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಐತಿಹ್ಯ

- ಎ ಎನ್ ಮೂರ್ತಿರಾವ್

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬಸ್ಸು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯ ನೆನಪಾಯಿತು. ಆಗ ಅದು ಮಳೆ ಸಾಲದೆ, ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಬರಡು ಭೂಮಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ರಸ್ತೆಯ ಇಕ್ಕೆಲದಲ್ಲೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಷ್ಟು ದೂರವೂ ಹಸಿರು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ; ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆ; ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ನೀರಿನ ಕಲರವ ಕಿವಿಯನ್ನು ಮುತ್ತುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈ ಮಾರ್ಪಾಟನ್ನು ಸವಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಸುತ್ತಣ ಹಸುರಿನ ಕಡೆಗೆ ಕೈಬೀಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ "All this is Visvesvaraya (ಇವೆಲ್ಲ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ)" ಎಂದ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಯೋಚನೆಯೇ ಆತನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೊರಟಿತು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಾವು "ಇದೆಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪದ್ಧತಿ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಸರಿ ಎನ್ನಿಸಿತು.

ಈಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಭೌತದೇಹ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಅಭ್ಯುದಯದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಜನಜೀವನದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದೇ ಅವರ ಜೀವದ ಜೀವ. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವರು, ಅದರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದವರು, ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದವರು, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ. ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವವರು ಮಂಡ್ಯದ ರೈತರು ಮತ್ತು ಅವರ ಮೂಲಕ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಈ ಇಂಜಿನಿಯರ್ - ರಾಜತಂತ್ರಜ್ಞರು ಮಾಡಿದ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಉಪಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ. ನನ್ನ ಆ ಸಹ ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಇತರ ಮಹಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು - ಭದ್ರಾವತಿಯ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕು, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರಿನ ಚೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರದ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದರು: ಭಗವಂತ ಮಾನವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಮೊದಲು ಅನ್ನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಂದು. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮನ್ನು ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನಬ್ರಹ್ಮನ ಅವತಾರ ಮಾಡಿಸಿದರು.

ಡಾ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು 1919 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ದಿವಾನಗಿರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದರು; ಆದರೆ ದೇಶಸೇವೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಲಿಲ್ಲ. ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಅವರು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯ ಮತ್ತು ಭದ್ರಾವತಿಯ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತೊಡಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನು ಬಂದರೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿತ್ತು, ಪಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ನಂತರ ಬಂದ ದಿವಾನರು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಸಲಹೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಅವರ ಕೈವಾಡ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೋ! ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜನ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕೈಬೀಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: "ಇದೆಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕೆಲಸ" ಎಂದಲ್ಲ, " ಇದೆಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ" ಎಂದು.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಸಾಧಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳಷ್ಟೇ – ಬಹುಶಃ ಅವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ – ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆದಿದೆ. ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ದಕ್ಷರಾದ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯುಳ್ಳ ರಾಜತಂತ್ರಜ್ಞರು, ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಘನವಾದ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿದವರು – ಇದೆನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿರುವ ಕಥೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂಥವೇ.

ಅವರನ್ನು ದಿವಾನರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಸಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಕೈಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಅದನ್ನು ತಾಯಿಯ ಪಾದಗಳ ಬಳಿ ಇಟ್ಟು 'ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗಾಗಲಿ ನೌಕರಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೀನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬಾರದು; ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ದಿವಾನಗಿರಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದರಂತೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರ ತಾಯಿಗಲ್ಲ, ಸೋದರಮಾವನಿಗೆ ಎಂದೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ – ಯಾವುದು ನಿಜವೋ ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ನೌಕರಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇನೋ ಸತ್ಯ.

ಕ್ರಮ, ಶಿಸ್ತು, ತರ್ಕಬದ್ಧವಾದ ಆಲೋಚನೆ, ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟತೆ ಇವು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಹುಟ್ಟುಗುಣಗಳು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಲೋಪ ಬಂದೀತೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಅವರು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಲಿ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೈ ಹಾಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ತವರೂರಾದ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದರು. ಅಂದು ಸಂಜೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಕೇಕೆಹಾಕುತ್ತ, ನಗುತ್ತ, ಕುಣಿಯುತ್ತ ಹೊರಬಂದರು. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಮಕ್ಕಳ ಕುಣಿದಾಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗುಳುನಗೆ ನಗುತ್ತಾ ಮೇಷ್ಟರನ್ನು ಕರೆದು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟನ್ನು ಅವರ ಕೈಲಿಟ್ಟು 'ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ತರಿಸಿಕೊಡಿ, ಬಾಯಿ ಸಿಹಿಯಾಗಲಿ' ಎಂದರು.

ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ವೃದ್ಧರೊಬ್ಬರು, 'ಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೆ ಪೆಪ್ಪರ್ ಮೆಂಟು ಹಂಚಿದರೆ ಸಾಕೆ? ನಾಲ್ಕು ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತೂ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಬೇಕು' ಎಂದರು. ಹುಡುಗರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ಶಾಲೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದಾಯಿತು; ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಐದು ನಿಮಿಷ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಿದರು. ಆದರೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ವಿಪರೀತ ಅಸಮಾಧಾನ. ಎಂದೂ ಮಾಡದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಂದು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದರು! ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಮ್ಯವಾದ ಈ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ, ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಂಡಿತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ, ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದ ಭಾಷಣ. ಮೊದಲನೆ ಭಾಷಣಕ್ಕೂ ಎರಡನೆಯದಕ್ಕೂ ವಿಷಯಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲೂ ಸುಸಂಬದ್ಧತೆಯಲ್ಲೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿತ್ತೋ ತಿಳಿಯದು; ಇದ್ದರೂ ಅದು ಆ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ಗಮನಕ್ಕಂತೂ ಬಂದಿರಲಾರದು. ಅವರು ಮಿಠಾಯಿ ತಿಂದು ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತಾ ಬಟ್ಟಲುಗಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು 'ದಿವಾನರು' ಎಂಬ ವಿಚಿತ್ರ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೇ ಹೊರತು ಭಾಷಣವನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಲಾರರು. ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶ ಇದು: ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಮೇಧಾವಿಗಳಾದ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಪರರಾದ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೇ ಗೌರವವನ್ನು ಆ ಹಸುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಶ್ರೋತೃವರ್ಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗೌರವ, ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ, ಈ ಉದಾತ್ತ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಎಂಥ ಅಮುಖ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾಗಲಿ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾತಾಡಲೊಲ್ಲರು. ಆಡಿದ ಮಾತು, ಬರೆದ ಬರಹ, ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಸತ್ಯಕ್ಕೂ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟತೆಗೂ ಲೋಪ ಬರಬಾರದು. ಕೆಲವರು ಪ್ರೀತಿಜನ್ಯವಾದ ವಿಷಾದದಿಂದ, 'ಇವರು ತಮ್ಮ ಮಾತಿನಿಂದಲೂ ಬರಹದಿಂದಲೂ ಭಾಷಾಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ದಯರಾಗಿ ಹೊರದೂಡುತ್ತಾರಲ್ಲ' ಎಂದು ಅತೃಪ್ತಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದ್ದೇನೋ ನಿಜ: ಆದರೆ ಅದು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ. ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಭಾಷಾಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕಬೇಕೆಂದಲ್ಲ, ಸತ್ಯವನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ವೇಳೆ 'ಭಾಷಾಸೌಂದರ್ಯ' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಸುತ್ತದೆ. ಸುಂದರವಾದ ವಾಗ್ರತ್ನಗಳ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಮರಳುಮಾಡುವ ಕಲೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ! ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಸತ್ಯವೇ ಸೌಂದರ್ಯ; ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಲೊಲ್ಲರು. ಸತ್ಯ ತನ್ನ ಸತ್ಯತೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಬಲ್ಲುದೆಂದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆ.

'ಡಾ.ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಆನಂದ ಪಡೆಯುವ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ನನಗೆ ಹಿರಿಯ ಮಿತ್ರರಾಗಿ ಗುರುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವರೊಬ್ಬರು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರನ್ನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರು; ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ

ಕೇವಲ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು. ಅವರು ಒಂದು ಸಾರಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರೊಡನೆ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ಬೆಳಕು ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಭಾವಾವೇಶದಿಂದ ಬಣ್ಣಿಸತೊಡಗಿದರಂತೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟು 'ನೀವು ಕವಿಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಿರಿ!' ಎಂದರು. ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಆ ಸೌಂದರ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಭರಣ ತೊಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ವ್ಯಯವಾಗಬೇಕೆ? ಕಮಲಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯಬೇಕೆ? ಅವರು ನಿಸರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಬಲ್ಲರು; ಆದರೆ ಅದರ ಮುನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಕಟ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಜನಜೀವನದ ಕಷ್ಟ, ಕಾರ್ಪಣ್ಯ, ದಾರುಣತೆಗಳನ್ನೂ ಬಲ್ಲರು. ಇವು ಅವರ ಹೃದಯವನ್ನು ಶೂಲದಂತೆ ಇರಿದಿವೆ. ನಿಸರ್ಗದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಜನಜೀವನದಲ್ಲೂ ತರಬೇಕು; ನಮ್ಮ ಗಮನಹರಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ. ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೂ ಭಾವಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೂ ಇರುವ ಆದರ್ಶವನ್ನು ವಾಸ್ತವ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಾಸಿಗಳ ತರ್ಕ ಹೀಗೆ ಸಾಗುವುದೇ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಜೋಗ್ ಜಲಪಾತದ ಅದ್ಭುತ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮುಂದೆ ಮೊದಲಬಾರಿ ನಿಂತಾಗ ಭಾವಸಮಾಧಿಗೆ ಹೋಗಲೊಲ್ಲದೆ 'ಎಷ್ಟೊಂದು ಶಕ್ತಿ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ!' ಎಂದರಂತೆ (ಈ ಮಾತನ್ನು ಇತರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ). ಈ ಕಥೆ ನಿಜವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಬೇಕಾದದ್ದು. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಂದ ಹೊರಡಬೇಕಾದುದು ಅಂಥ ಮಾತೇ. ಆ ಜಲಪಾತದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ತರಲು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಬಡವರು ತಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸೇವೆಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹಣ ಸುರಿಯಬೇಕು. ಹಣಗಾರರೂ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರೂ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಬಿಟ್ಟಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಡೆದೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. 'ಅದು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾದವರಿಗೆ ನಾವು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಕಾಣಿಕೆ, ಅವರಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ವಿವೇಕ' ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಆದರೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು 'ದುಡಿದವನಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯಲೇಬೇಕು' ಎಂಬ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಎಂದೂ ನಡೆದವರಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವರು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವುದೋ ಸಣ್ಣ ಊರಿನ ಬಳಿ ಬಿಡಾರ ಮಾಡಿದ್ದರಂತೆ. ಕೈ ಬೆರಳಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಗಾಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ಬಂತು. ಹಳ್ಳಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಗಾಯದ ಮೇಲೊಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟ್ರಿ ಹಾಕಿಸಿ, ಮರಳಿ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿನ ಚೆಕ್ಕು ಕಳಿಸಿದರು. ಡಾಕ್ಟರರು ಚೆಕ್ಕನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಓಡಿಬಂದು, 'ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದನೇನನ್ನೂ ನಾನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಚೆಕ್ಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರೆ. ತಮಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ನನಗೊಂದು ಗೌರವ' ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಆತನ ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಗಂಭೀರಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು: 'ಹೌದು, ಯಾವ ರೋಗಿಗೇ ಆಗಲಿ, ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಗೌರವಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ. ನಮೆಲ್ಲರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೂ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದೇ ನನ್ನ ಆಸೆ. ಆದರೆ ಹಣ ಕೊಡುವ

ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಕೊಡಲಾರದವರಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯುವ ಆಸೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕುದುರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೀವು ಪಾಲಿಸಿದ್ದೀರಿ; ನನ್ನದನ್ನೂ ಪಾಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.'

ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಮಹಾಪುರುಷರು ಉನ್ನತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಮರಗಳಂತೆ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ದಟ್ಟವಾದ ನೆರಳು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ; ಆ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾವ ಗಿಡವೂ ಬೆಳೆಯದು. ಅಂಥವರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಎದೆಗಾರಿಕೆ, ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಶಕ್ತಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಕುಂದುಹೋಗಬಹುದು. ಈ ಬಗೆಯ ಲೋಪಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿರುವ ಅಪರೂಪ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರೂ ಒಬ್ಬರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಚೆಲ್ಲಿರುವುದು ನೆರಳಲ್ಲ, ಬೆಳಕು. ಅವರು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದೂ ಕುರುಡು ವಿಧೇಯತೆಯಲ್ಲ; ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವರನ್ನೂ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಕೆಚ್ಚುಳ್ಳವರನ್ನೂ ಅವರು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು; ಆ ಗುಣಗಳನ್ನು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೊರಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ದಕ್ಷತೆಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೂ ಹೆಸರು ಪಡೆದ ದಿವಾನರಿಬ್ಬರು ಅವರೊಡನೆಯೇ ಬಹುಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಟ್ಟಿದ್ದರು; ಅವರ ಪಾಲಿಸಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದವರು. ಆದರೂ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರಿದಾಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು; ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವ ಔನ್ನತ್ಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಅವರು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಭದ್ರಾವತಿಯ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಸ್ಟ್–ಫರ್ನೇಸಿನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಅಮೇರಿಕಾದವರೊಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಆತನ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ ಮುಗಿದೊಡನೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಅವರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಮೈಸೂರಿನವರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದು 'ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀವು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದರು. ಆ ಯುವಕನಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಈ ಸನ್ಮಾನ ದೊರೆತದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಯಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿರುವುದೆಂದರೆ ಬಿಳಿಯರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಜನ ನಂಬಿದ್ದ ಕಾಲ! ಆತ 'ನನ್ನ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಕಾಣೆ' ಎಂದು ನಮ್ರನಾಗಿ ತಡವರಿಸಿದ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಉತ್ತರ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿಯೇ ಬಂತು: 'ನಿಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿದೆಯೆ ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ'.

'ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತಲ್ಲವೇ?' ಎಂಬ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಕೆಲವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನೆರವಾಗುವ ಅಂಶಗಳು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ

ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಅವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಹಿಂದೆಗೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಹಿಂದೆಗೆಯಬೇಕು? ಆದರೆ ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಳಹದಿಯಾಗಿದ್ದದ್ದು ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಅವರಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ದಿರಸನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅಭಿಮಾನವೇನೋ ಉಂಟು. ಅದು ನೀಟಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಹಾರಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕೈಕಾಲುಗಳ ಚಲನೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರು ಪಂಚೆಯನ್ನೇ ಉಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಗಂಡವರಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವರು ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಟಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಸೂಟ್ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪ್ರತಿ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಕರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಹಬ್ಬಗಳು ಒಂದು ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ –ಅವರಿಗಿದ್ದ ಕಾಲಾವಕಾಶದ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ –ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಇಹಜೀವನಕ್ಕೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನವೊಂದನ್ನೇ ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ನಿಜ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ತಾನೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತವೇನು? ಕಾಯಕದ ಹಿರಿಮೆ, ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾದ ಪೂರ್ಣಜೀವನ – ಇಂಥ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ನಂಬಿದ್ದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಶ್ರುತಿಗೆ ಹೊಂದುವಂಥ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಜೀವನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡಿರುವ, ನಿಶ್ಚಲ ಅನುಭಾವವು 'ನಾನೇ ಭಾರತದ ಅಂತರಾತ್ಮ' ಎಂದು ಅನೇಕವೇಳೆ ಸೋಗುಹಾಕುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಅನುಭಾವ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಹಿಡಿಸದು.

'ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ: ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಐತಿಹ್ಯ' ಈ ದ್ವೈತ ಸಲ್ಲದು; ಅವರ ಮಟ್ಟಿಗೆ 'ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಐತಿಹ್ಯ, ಐತಿಹ್ಯವೇ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಎನ್ನಬಹುದು.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಅಕ್ಕಿಹೆಬ್ಬಾಳು ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿರಾವ್ (1900) ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದವರು. ಕನ್ನಡದ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಷ್ಟು ಎತ್ತರದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದವರಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ ಸರಸಪೂರ್ಣವಾದ ಗದ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಮೂರ್ತಿರಾಯರು, 'ಹಗಲುಗನಸುಗಳು', 'ಅಲೆಯುವ ಮನ', 'ಮಿನುಗು ಂಚು' ಮುಂತಾದ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ 'ಪತ್ರಗಳು ಚಿತ್ರಗಳು' ಕೃತಿಗೆ 1979 ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಹುಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರಂತೆ ಮೂರ್ತಿರಾಯರು ಕೂಡ ನಾಸ್ತಿಕವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು. ಅವರು ಬರೆದ 'ದೇವರು' ಪುಸ್ತಕವು ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಅವರ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನದ ಹೆಸರು 'ಅಪರವಯಸ್ಕನ ಅಮೆರಿಕಾ ಯಾತ್ರೆ'. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಸುದೀರ್ಘ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡಿದ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿರುವ ಮೂರ್ತಿರಾಯರು 'ಸಂಜೆಗಣ್ಣಿನ ಹಿನ್ನೋಟ' ಎಂಬ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರ್ತಿರಾಯರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. 1984 ರಲ್ಲಿ ಕೈವಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 56ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅವರ 'ಸಮಗ್ರ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು' ಎಂಬ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಸರ್ ಎಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ನೆನಪಿನ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಕೆಲವು ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಲೇಖನದ ಆಶಯ

ಸರ್ ಎಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ಹೊಂದಿ**ದ್ದ**ರು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಜನಾಂಗವು, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎನ್ನುವಂತಹ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ನವಕರ್ನಾಟಕದ ಹಾಗೂ ನವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂಬಂತಹ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸರ್ ಎಂ ವಿ ಯವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಕೈಗಾರೀಕರಣ ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಡು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಮನೋಭಾವ ಯಾವುದನ್ನೇ ಗಮನಿಸಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೀಡಬಹುದಾದ ಧನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ದಿವಾನ ಪದವಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಸಂಗ - ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ

ನೀಡುವ ಕುರಿತು ಮೈಸೂರಿನ ದೊರೆಗಳಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಮಿಲ್ಲರ್ ಆಯೋಗ ನೇಮಿಸಿ ಪಡೆದ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದರು ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ ಎಂ ವಿ ರವರ ಬಲವಾದ ವಿರೋಧವಿತ್ತು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು ಆದರೆ ಒಡೆಯರು ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಾಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ತಾತ್ವಿಕ ಕಾರಣವನ್ನು ನೀಡಿ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿ ಅವತಾರ ಪುರುಷನಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ಮಾತನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಸ್ತು, ಸಮಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ತರ್ಕಬದ್ಧವಾದ ಆಲೋಚನೆ ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
3. "ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಇಲ್ಲದ ಭಾಷಣ ಅನರ್ಥವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ". ಈ ಮಾತನ್ನು ಲೇಖಕರು ಯಾವ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ?
4. "ದುಡಿದವನಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯಬೇಕು" ಎಂಬ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಿ.
5. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಕುರಿತಂತೆ ಲೇಖಕರಾದ ಎ ಎನ್ ಮೂರ್ತಿರಾಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
6. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇತರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.
7. ಕರ್ನಾಟಕದ (ನವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಮಾಡಿದ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವುವು?
8. ದಿವಾನ ಪದವಿ ಬಂದಾಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಸೋದರ ಮಾವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮಾತು ಏನು?
9. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅಂಶವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹುಡುಕಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿದರ್ಶನಗಳ ಸಮೇತ ವಿವರಿಸಿ.
10. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕುರಿತು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಹ ಪ್ರಯಾಣಿಕನೊಬ್ಬ ಮಾಡಿದ ಉದ್ಗಾರವು ಲೇಖಕರಿಗೆ ಯಾಕೆ ನಿಜವೆನಿಸಿತು? ವಿವರಿಸಿ?

ಪೂರಕ ಓದು

1. ಪಿ ಲಂಕೇಶ್ ಅವರು ಬರೆದಿರುವಂತಹ "ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿ" ಸಂಪುಟ - 2 ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಇಂದಿನ ಭ್ರಷ್ಟ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ ಎಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ನೆನಪು ಲೇಖನ.
2. ಡಿವಿಜಿ ಅವರು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರನ್ನು ಕುರಿತು "ಜ್ಞಾಪಕ ಚಿತ್ರಶಾಲೆ" ಸಂಪುಟ - 4 ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನ.
3. ಕೆ ಎಂ ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣರಾವ್ ರವರು ಬರೆದಿರುವ "ಶತಮಾನದ ಪುರುಷ - ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ", ಪ್ರಕಟಣೆ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.

ಕಥೆ

16. ಯುಗಾದಿ

- ವಸುಧೇಂದ್ರ

ದಿನಗಳೆದಂತೆ ಕರಗಿ ಹೋಗುವ ಕರ್ಪೂರದಂತೆ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರ ದರ್ಪ, ಗತ್ತು, ಸಿಟ್ಟು ಕುಗ್ಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದವರ ಮಾತಂತಿರಲಿ, ಸ್ವತ: ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಮನದಟ್ಟಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಕೈಕೆಳಗೆ ಓದಿದ ಹುಡುಗರೋ, ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳೋ–ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರ "ನಮಸ್ಕಾರ ಗೋಪಣ್ಣಮಾಸ್ತರರಿಗೆ" ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇ ಅದೂ ಕಾಣೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹೆಂಡತಿಯಾದರೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವಳ ಮೇಲಾದರೂ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಬಹುದಿತ್ತೇನೋ! ಆದರೆ ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮ ಈಗ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೇ ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿಸಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗ ಹತ್ತಿರದವರು "ಇನ್ನೂ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸು ಗೋಪಣ್ಣ ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವಿ ಮಾಡಿಕೋ..." ಅಂತ ಗಿಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ "ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಲ್ಲ..." ಅಂತ ಒಂದೇ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದಿದ್ದರು. ಯಾರಾದರೂ ಗೋಪಣ್ಣನ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ "ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸು ಅಂದರೆ ಅದು. ಗೋಪಣ್ಣ ಎಲ್ಲರ ಹಂಗಲ್ಲ...." ಅಂತಂದಾಗ ಒಳಗೊಳಗೇ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಬೀಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗೀಗ ಮದುವಿ ಆಗಿದ್ರೆ ಛಲೋ ಇತ್ತೇನೋ ಅಂತನ್ನಿಸಲು ಶುರುವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಯಾವುದೋ ಹುಂಬ ಆದರ್ಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಬಿಟ್ಟೆ. ಜೊತೆಗಾದರೂ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮ ಸಾಯುವ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಮಗ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಪಿ.ಯು.ಸಿ ಸೇರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಮುಗಿಸಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಟ್ಟೆ ಹತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ಸಂಪರ್ಕ ಎಷ್ಟು ಮಹಾ ದೇಕಾದೀತು? ಹಾಗಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ "ಗೋಪಣ್ಣಂದು ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸು..." ಅಂತಂದರೆ ಅಣಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೇನೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾಗಂತ ಮಗನಿಂದ ದೂರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಿವೃತ್ತಿ ಆದ ತಕ್ಷಣ "ನಂಗಿಲ್ಲೇನು ಕೆಲಸ..." ಅಂತ ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಮಗನೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಕೋಣೆಯ ಮಗನ ಮನೆ ಒಳ್ಳೆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಂತಿದೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೇ ಆಗಲಿ, ಎಷ್ಟೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಮಗರಾಯ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಕಾರವೆತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪರಕೀಯ ಭಾವನೆ ಗಪ್ ಚುಪ್ ಆಗಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮಗನೊಡನೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಊರಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಗನನ್ನು ಸೇರಿಸಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಅವನೊಡನೆ ಎಂಥಹದೋ ಹುಸಿ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲದವರಂತೆ ಇದ್ದುಬಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಹೈರಾಣಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಓದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೇ ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೇನೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಗಿ, ಬೇರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಬಳಿ ಮನೆಪಾಠಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಗನೂ ಅಷ್ಟೇ, "ಖಡಕ್ ಮಾಸ್ತರು" ಎಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಅಪ್ಪನೊಡನೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹೆದರಿಕೆ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅಪ್ಪನೊಡನೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ

Scanned by CamScanner

ನಡೆಯುವಾಗ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರು ಎದುರಾದರೆ ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ" ಏನೋ ಪಲ್ಲಿ...." ಅಂತ ಮಾತನಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬದಲು "ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಸ್ತರ್" ಎಂದು ಸಲಾಂ ಹೊಡೆದು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲುಕೀಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅಪ್ಪನಿಂದ ಆದಷ್ಟು ದೂರವಿದ್ದುಬಿಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಈಗಲೂ ಅಪ್ಪ-ಮಗನ ನಡುವೆ ಅಂತಹ ಮಾತುಕತೆಯಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಮಗ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರೇ ಮಗನ ಇರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಜುಗರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಗ ಬಂದ ಅಂತ ಹೊರಗೆ ಕಾರಿನ ಸದ್ದು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ತಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಚಾನಲನ್ನು ಯಾವುದೋ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಚಾನಲ್‌ಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಧ್ವನಿಯನ್ನಿಳಿಸಿ, ಸಪ್ಪಳವಾಗದಂತೆ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆ ಸೇರಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲಿನಂತೆ ಓಣಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಧೀರ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತವನ್ನು ಈಗ ಮೆತ್ತಗೆ ಏನೋ ಗೊಣಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ತಮ್ಮ ರೂಮಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಗನ ಗೆಳೆಯರು ಯಾರಾದರೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದರಂತೂ ಸರಿಯೋ ಸರಿ. ತಮ್ಮ ಕೋಣೆ ಬಿಟ್ಟು ಕದಲುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಅವಸರವಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಮಗನ ನಡುವೆ ಈ ರೀತಿಯ ಹೊಸ ಪರಕೀಯ ಭಾವನೆ ಮೂಡಲು ಶುರುವಾಗಿದ್ದು ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಇಂತಹದೇ ಘಟನೆಯೆಂದು ನೆನಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದೆರಡು ನೆನಪುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವನು ಮೂರನೇ ವರ್ಷ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮುಗಿಸಿ ರಜೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ದಿನವಿರಬೇಕು. ಒಳಗೊಳಗೇ ಮಗ ಬಂದ ಅಂತ ಖುಷಿಯಾದರೂ ಅದನ್ನು ಹೊರಹಾಕದೆ "ಹೆಂಗೆ ಮಾಡಿದಿ ಪರೀಕ್ಷೆ? ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬರೀ ಗೋಣಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದ. ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಮೀಸಿ ಛಲೋ ಕಾಣೋ ಹಾಗೆ ಬಂದವ ಅಂತ ಒಳಗೊಳಗೇ ಖುಷಿಯಾಗುತ್ತ ರಾಯರ ಮಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮನೆಗೆ ವಾಪಾಸಾದಾಗ ಮಗರಾಯ ದೋಸೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಕುಳತಿದ್ದ. ಯಾಕೋ ಅನುಮಾನವಾಯ್ತು "ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಿದೆಯೇನೋ?" ಅಂತ ಧ್ವನಿಯೆತ್ತರಿಸಿ ಕೇಳಿದ್ದರು. ದೋಸೆ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸುಮ್ಮನೆ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಕೂತ. ಸಿಟ್ಟು ನೆತ್ತಿಗೇರಿದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು "ಏಳು ಕೈಕಾಲು ಕೊಳಕೊಂಡು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮುಗಿಸಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡು..." ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ತಗ್ಗಿಸಿದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿಯೇ "ನಂಗೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲಪ್ಪ" ಅಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ. ಇನ್ನು ಗೋಪಣ್ಣಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ "ಛಲೋ ಗುಣ ಕಲಿತಿ ಬಿಡಪ್ಪ. ಇದೇ ಏನು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಾಗ ಕಲಿಸಿ ಕೊಡೋದು...." ಅಂತ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಒದರಾಡಿ, ಕಡೆಗೆ "ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಿದ್ರೇನೆ ಈ ಮನ್ಯಾಗೆ ಸ್ಥಳ...." ಅಂತ ನಿಷ್ಠೂರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಗರಾಯ ವಾಪಾಸು ಹೋಗಿದ್ದ. ಹಿತ್ತಲಿನ ಕಣಗಲಿ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಜನಿವಾರ ನೇತಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಳಾಡಿದ್ದರು. ಫೋಟೋದಲ್ಲಿನ ಹೆಂಡತಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಉರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದ್ದಳು. ಸತ್ತಾಗ ಹಂಪಿಯ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯ ದಡದ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಕರ್ಮ, ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಮುಟ್ಟದೇ ಹೋದ ಕಾಗಿ ಪಿಂಡ, ಕಡೆಗೆ ತಾವು ಹೋಗಿ "ನಿನ್ನ ಮಗ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ರೂ ಹೊಟ್ಯಾಗೆ ಹಾಕ್ಕೊಳ್ತೇನೆ ಮಾರಾಯ್ತಿ" ಅಂತ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳೋ ಹಂಗೆ ಬೇಡಿದ ಮೇಲೆ ಕಾಕರಾಯ ಪಿಂಡ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ನೆನಪಾಗಿ ಸಣ್ಣಗೆ ನಡುಗಿದರು. ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಏನೋ ತುಂಟತನ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ, ಬೀಸಿ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದೇ ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು, ಅನಂತರ ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮ "ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಕೈ ಮಾಡಿದ್ರೆ ನನ್ನ ಆಣಿ ಅದೆ" ಅಂತ ರಣಚಂಡಿಯಂತೆ ಕೂಗಾಡಿ ಮಾತು ತಗೊಂಡಿದ್ದು ನೆನಪಾಗಿ ಕಳವಳ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಮರುದಿನ ಎದ್ದವರೇ ಕಾಗದ ಬರೆದು, ಅವೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಗೋ ಬೇಡ. ಈ ಸಲದ ರಜಕ್ಕೆ ಬಾ ಅಂತ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಟಪಾಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಮುಂಚೆ ಟೀಪಾಯಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ - ಹೆಂಡತಿಯ ಫೋಟೋದ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದು, "ಸಮಾಧಾನ ಆಯ್ತೇನೆ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದರು. ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮ ಸಣ್ಣಗೆ ನಕ್ಕಿದ್ದರು. ಬೆಳೆದು ನಿಂತ -

Scanned by CamScanner

ಮಗನ ಮುಂದೆ ನಾನೂ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾಗಿ ಆಡಬಾರದು ಅಂತ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮಗನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮರುಟಪಾಲು ಬರುವವರೆಗೆ ವಿಚಿತ್ರ ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಒದ್ದಾಡಿದ್ದರು.

ಮಗನ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಡೆಯ ವರ್ಷ ಮುಗಿಯಲು ಬಂದಾಗಲಂತೂ ಅವನ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಗತಿಯೇನು ಎಂಬ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಆತಂಕದಿಂದ ಓಡಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯೂಸ್ ಪೇಪರ್ ನೋಡ್ತಾ ಇರು. ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಬರಸು. ಜನರಲ್ ನಾಲೆಡ್ಜ್ ಕಡೀಗೂ ಗಮನ ಇರಲಿ ಅಂತ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ಮಗನಂತೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಮುಂಡೆಗಂಡ. ಅವನಿಗೇನು ಗೊತ್ತಾಗ್ತದೆ. ನಾನೇ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಬೇಕು ಅಂತ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದರು. ಅವರಿವರನ್ನು ಕಂಡು ಮಗನ ಜಾಣತನವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ "ನಾನು ಬರೀ ಒಬ್ಬ ಮಗನ ಅಪ್ಪನಾಗಿ ಹೊಗಳ್ತಾ ಇದೀನಿ ಅನ್ಕೋಬೇಡ್ರಿ, ಒಬ್ಬ ಸಾಲಿ ಮಾಸ್ತರರಾಗಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಭಾಳ ಶ್ಯಾಣ್ಯ..." ಅಂತೆಲ್ಲಾ ಗಿಲೀಟಿನ ಮಾತನಾಡಿ ಸರಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹೆಂಡತಿಯ ಫೋಟೋದ ಮುಂದೆ "ನೋಡಿದೇನೆ ರುಕ್ಕು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾರು ಮಾಡ್ತಾರೆ ಹೇಳು?" ಅಂತ ಈ ಛೇರಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಗತ್ತಿನ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು.

ಮಗ ಮನೆಗೆ ಬಂದವನೆ ತನಗೆ ಮಲ್ಟಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಂಪನಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೆಂದೂ, ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಮಗನಿಗೆ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಯ್ತು "ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆದ ಮೇಲೂ ಪಿಂಚಣಿ ಬರೋ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸನ್ನ ಬ್ಯಾಡ ಅಂತೀಯಲ್ಲೋ. ಬುದ್ಧಿ ಎಲ್ಲಿಟ್ಟಿ?" ಅಂತ ದಬಾಯಿಸಿದರು. ಮಗ ಅಲ್ಲಾಡಲಿಲ್ಲ. "ನಂಗೆ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಕಾಲೇಜಿನಾಗೆ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ರೆ ಕೀಳಾಗಿ ನೋಡ್ತಾರೆ" ಅಂತ ಹೇಳಿದ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಮೈ ಕೈ ಪರಿಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. "ಹುಡುಗು ಮುಂಡೆಗಂಡ ನಿಂಗೇನು ಗೊತ್ತಾಗ್ತದೋ" ಅಂತ ಪರಿಹಾಯ್ದರು. ಅವರಿವರ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ರಾಯರ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು "ಮಗನಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡಪ್ಪ" ಅಂತ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಸೋತು "ವಿನಾಶ ಕಾಲೇ ವಿಪರೀತ ಬುದ್ಧಿ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡು..." ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಮಗನ ಬದುಕು ಹಾಳಾಯಿತೆಂದು ಅವರೆಣಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರ ನಂಬಿಕೆಯ ಬೇರುಗಳು ಅಲ್ಲಾಡುವಂತೆ ಮಗರಾಯ ಬೆಳೆದ. ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಪಗಾರ. ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಟ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಉಗುಳು ನುಂಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮಗನೇನಾದರೂ ಕಳ್ಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರನಾಗಿದ್ದಾನೆಯಾ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಮತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಕೊಡಲು ಆ ಕಂಪನಿಗೆ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆಯೇ? ಅವರಿವರ ಬಳಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಅದು ಅಮೇರಿಕಾದ ಕಂಪನಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತ ಅವರಂದ ಮೇಲೆ, ತಮ್ಮ ರಿಟೈರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿದ್ದ "ಅಬ್ಬಬ್ಬ ಹತ್ತುಸಾವಿರ!" ವೂ ದೃಷ್ಟಿ ಬೊಟ್ಟಿನಂತೆ ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸಿ ಸಣ್ಣಗೆ ಅಳುಕಿದ್ದರು. ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲೇ ಹೋದ ಮಗನ ಸಂಬಳವನ್ನು "ಈಗೆಷ್ಟು?" ಎಂದು ಕೇಳುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಎಂದೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸಂಬಳದ ಮಾತಂಶಿರಲಿ, ಅವನು ಕಟ್ಟುವ ತೆರಿಗೆ ಹಣದ ಮೊತ್ತವೇ ನಿದ್ರೆ ಕೆಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮಗ ಮನೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದಾಗ ಮಾತಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ "ಅಪ್ಪನ ಮಾತು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಾನು ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ದೇವರೇ ಗತಿ..." ಅಂತಂದು ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಒಂದು ಬೆದ್ದು ನಗೆಯನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಗನ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಕಂಡು ಅಸೂಯೆಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಗಿ "ಛಿ!ಛಿ!! ನಾನೆಂತಹ ಅಪ್ಪ" ಅಂತನ್ನಿಸಿ, ಆ ಎಲ್ಲಾ ಎಡವಟ್ಟು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ, ಮಗನನ್ನು ತುಂಬಾ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನೋಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರಡಿ ಎತ್ತರದ

Scanned by CamScanner

ಮಗ, ಸೂಟು ಬೂಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಂಗೈ ಅಗಲದ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಅಮೇರಿಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೊತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಅರಳು ಹುರಿದಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಒಳಗೊಳಗೆ ಜಂಭದಿಂದ ಉಬ್ಬಿಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಮಾತು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಗ ಮೂಕನಾದನೇನೋ ಅಂತ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಅನುಮಾನ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. "ಇದೇನ್ರಿ ಗ್ರಹಚಾರ" ಅಂತ ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮನೂ ಒಳಗೊಳಗೇ ಮೂಕವೇದನೆ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆದರೂ ಅತ್ತ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾನೆ – ಎಂಬುದೊಂದೇ ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿ. ಡಾಕ್ಟರರು, ದೇವರು, ದಿಂಡರು ಎಲ್ಲಾ ಆಗಿತ್ತು.

ಆಗ ಗೆಳೆಯ ಕಾಸಿಂಸಾಬರಿಗೆ ದೇವರು ಅದ್ಯಾವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. "ಗೋಪಣ್ಣ, ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದೀ ನಮ್ಮ ದರ್ಗಾಕ್ಕೂ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬರೋದಕ್ಕೂ ಹೂಂ ಅನ್ನು. ಅಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಪವಾಡ ನಡೀತವೆ. ಅಲ್ಲಾನ ಮನಸ್ಸಿನಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತು ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು" ಅಂತ ಹೇಳಿ, ಅವನನ್ನು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಎತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವನು ಮರುದಿನವೇ "ಅ...ಮ್ಯಾ..." ಎಂದಿದ್ದ. ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮನಂತೂ ಭಾವಾವೇಷದಿಂದ ಮಗನನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಮುದ್ದಾಡಿ "ದೇವರು ನನ್ನ ಕೂಸಿಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನಲ್ಲೇ..." ಅಂತ ಆನಂದಭಾಷ್ಪ ಸುರಿಸಿದ್ದರು. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು "ಅಪ್ಪ ಅನ್ನೋ..." ಎಂದು ಇನ್ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಅವನನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ತಪ್ಪದೆ ಮೊಹರಂ ದಿನ ದರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೆಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಸಿ, ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಪೀರ್ಲು ದೇವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಗೋಪಣ್ಣ ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹೇಗಿದ್ದಾರೋ ಕಾಸಿಂಸಾಬರು? ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು ನೆನೆಯುವಂತಹ ಮನುಷ್ಯ.

ಫಳಫಳನೆ ಹೊಳೆಯುವ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಕಾರಿನ ಸ್ಟೀರಿಂಗನ್ನು ಒಂದೇ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ ಜನದಟ್ಟಣೆಯ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವಾಗ, ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದೇ ಎದ್ದುನಿಂತು ಗೂರ್ಖಾ "ಸಲಾಂ ಸಾಬ್" ಅಂದಾಗ, ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದರ ತನಕ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಊಟ ಮಾಡಿ ಕೈ ತೊಳದಿದ್ದೇ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಪಟಪಟನೆ ಕೀಲಿ ಮಣೆಯನ್ನು ಒತ್ತುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯಷ್ಟೇ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಪ್ಯಾಂಟ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪ್ಯಾಂಟಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಹಳೆಯದನ್ನೇ ಆಲ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ "ಗೆಳೆಯರು ಏಗ್ತಾರಪ್ಪ" ಅಂತ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲು ಹಠ ಮಾಡಿದವ ಇವನೇನಾ? ಮೊದಲವರ್ಷ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಸೇರುವಾಗ ರ್‍ಯಾಗಿಂಗ್ ಭಯದಿಂದ ಹೆದರಿ ಕಂಗಾಲಾದವನು, ಮರುವರ್ಷವೇ ಜೂನಿಯರ್ ಹುಡುಗರನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ತನ್ನ ಊರಿನ ಗೆಳೆಯರ ಮುಂದೆ ಜಂಭದಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೈದಿದ್ದು ಇವನಿಗೇನಾ?

ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ, ಅಭಿಮಾನದ, ಭಾವೋದ್ವೇಗದ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಮತ್ತೆಂತಹದೋ ಸನ್ನಿವೇಶ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರನ್ನು ಗಲಿಬಿಲಿಗೆ ನೂಕಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದೊಂದು ದಿನ ಮಗ ಮನೆಗೆ ಬಂದವನೆ ಊಟ ಮಾಡಿ, ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದವನು, ಏನೋ ನೆನಪಾದವನಂತೆ "ಅಪ್ಪ ಈವತ್ತು ಒಂದು ಮನೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ಆಯ್ತು. ಆ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ" ಅಂತ ಕೂಲಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಪಿಳಿಪಿಳಿ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. "ಮನೆ ಕೊಳ್ಳೋ ಯೋಚನಿ ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದಿ..." ಅಂತ ಕೇಳಿದರು. "ಹಾಗೇನೂ ಯೋಚನಿ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈವತ್ತು ಕೊಲೀಗ್ ಒಬ್ಬರ ಜೊತೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅವರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ನಂಗೂ ಫ್ಲೋ ರೇಟ್ ಅನ್ನಿಸ್ತು ಕಂಪನಿ ನನ್ನ ಗ್ರೇಡಿಗೆ ಲೋನ್ ಕೊಡ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತೊಗೊಂಡೆ. ಈ ವೀಕೆಂಡ್‌ಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತೀನಿ" ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಸಾಲ ಸೋಲ ಮಾಡಿ, ಸ್ವತ: ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಊರಿನ ಮನೆ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಸಂಕಟವಾಯಿತು. ಅದೂ ಇನ್ನೇನು ರಿಟೈರ್ ಆಗಲು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವಾಗ, ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೋಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಆಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಗರಾಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಐದೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ತರಕಾರಿ ತರುವಂತೆ ಮನೆ ಕೊಂಡು ತಂದನಲ್ಲ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿ

Scanned by CamScanner

ವಿಚಿತ್ರ ವೇದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಾಷಿಂಗ್ ಮಷಿನ್, ಟಿ.ವಿ. ಫ್ರಿಜ್‌ಗಳಂತೆ ಮನೆಯೂ ಒಂದು ವಸ್ತುವಾಯಿತೆ? ಹೊಸ ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡುವ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. "ನಮ್ಮ ತರಹದ್ದು ಪಾಯಿಖಾನೆ ಇರೋ ಹಂಗೆ ನೋಡ್ಕೋಳಪ್ಪ ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ನಂಗೆ ಕಷ್ಟ ಆಗ್ತದೆ..." ಅಂತ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು, ಅಷ್ಟೇ!

ಮಗ ಊರ ಹೊರಗೆ ಮನೆ ಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆದಷ್ಟು ಊರ ಹೊರಗಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಜನರ ಗಲಾಟೆ, ಪೊಲುಷನ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರೋದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಬರೀ ಅವನಂತಹವರೇ ವಾಸಿಸುವಂತಹ ಥಳಕು-ಬಳುಕಿನ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟದು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಸಿಟಿಬಸ್‌ಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಬಳಿಯೂ ಕಾರು, ಸ್ಕೂಟರ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟನ ಬಳಿಯೇ ಹೊಸ ಹೆದ್ದಾರಿಯೊಂದು ಆಗುವ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆಯಂತೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷದ ಮನೆ ನಲವತ್ತು ಲಕ್ಷವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ ಮಗ ಹೇಳಿದ. ನಾವೇ ಇರುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೇನು? ಕಡಿಮೆಯಾದರೇನು? ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಬಂದು ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರವೆನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಎಂದು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕೊಂಡವರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದರು ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾರಲೂ ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೇನೋ?

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಇರಲು ಬೇಸರವೆನ್ನಿಸಿ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಮತ್ತೆ ಮಾಸ್ತರಿಕೆ ಉದ್ಯೋಗವೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆ ಎನ್ನಿಸಿ, ತಮ್ಮ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ಸರ್ವೀಸಿನ ಪತ್ರ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ ಪಡೆದ 'ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕ'ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಡ್ಡಾಡಿದರು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದವು. ನಿಮ್ಮ ಎಕ್ಸ್‌ಪೀರಿಯನ್ಸ್ ನಮಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಬರೀ ನಾವು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸೋದು-ಅಂತ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಹೊರದಬ್ಬಿದರು. ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳೆಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಮಾಸ್ತರರು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ನೀವು ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ಲಂ ಏರಿಯಾ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ 'ಪಾಶ್ ಲೊಕಾಲಿಟಿ'ಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲು ಯಾವ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಇಷ್ಟಪಡುವದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ಗಳೇ ಇರೋದು ಅಂತಂದರು. ದೂರದ ಸ್ಲಂಗಳಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪಾಠ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಗೋಪಣ್ಣನವರಿಗಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸದ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದರು.

ಕೆಲಸದ ಮನೆ ಹಾಳಾಯ್ತು ತಾನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಮಾಡುವುದದಾರೂ ಏನು? ಮಗನ ಸಂಪಾದನೆಯೇ ಹಬ್ಬದೂಟದಷ್ಟಿದೆ, ಮೇಲೆ ತುಪ್ಪ ಬಡಿಸಿದಂತೆ ತಮ್ಮ ಪಿಂಚಣಿ ಹಣ. ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ, ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಯಂಕಾಲದ ಹೊತ್ತು ಕಲೆಹಾಕಿ ಚೈತ್ರ-ವೈಶಾಖ, ಪ್ರಭವ-ವಿಭವ, ಬಣ್ಣದ ತಗಡಿನ ಕುಕ್ಕುರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ರಸವತ್ತಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ-ಮಹಾಭಾರತದ ಕತೆ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳೂ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಮುಂದೆ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಮಾಡಿದರು. "ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿತು ಸುಸ್ತಾಗಿರ್ತವೆ. ಹೆವಿ ಸಿಲಬಸ್ ಬೇರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಔಟ್‌ಡೇಟೆಡ್ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ ಗೊತ್ತಿದ್ರೆ ಸಾಕು, ಈ ಚೈತ್ರ-ವೈಶಾಖ ಎಲ್ಲಾ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಬರ್ತದೆ ಹೇಳಿ? ಸಾಯಂಕಾಲದ ಆ ಪ್ರೀಶಿಯಸ್ ಹೊತ್ತನ್ನ ಬೇರೆ ಏನಾದ್ರೂ ಪರ್ಸನಾಲಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಹದಕ್ಕೆ ವ್ಯಯ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಒಳ್ಳೇದಲ್ವಾ?" ಅಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ "ಯಾಕಪ್ಪ ನಿಂಗೆ ಇಲ್ಲದ ಉಸಾಬರಿ. ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ದುಡಿದದ್ದು ಸಾಲದೇನು? ತಣ್ಣಗೆ ಮನ್ಯಾಗೆ ಕೂಡು" ಅಂತಂದ. "ನಿನಗೆ ಮೊದಲು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೂ ಇದೇ ಓದು ಅಲ್ಲೇನೋ?" ಎಂದು ಮಾಸ್ತರರು ಅಮಾಯಕ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರು. ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು "ಓಲ್ಡ್‌ಮ್ಯಾನ್" ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮಾತುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

Scanned by CamScanner

ಹೋಗಲಿ, ಈ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಹವಾಸವೇ ಬೇಡ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ರಾಯರ ಮಠವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. "ರಾಯರ ಮಠಕ್ಕೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗವ್ವ?" ಅಂತ ಹೇಳಿ ಆಟೋ ಹತ್ತಿದರೆ, "ಯಜಮಾನರೆ, ಈ ಊರಾಗೆ ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರಾಯರ ಮಠ ಅವೆ. ನಿಮಗೆ ಯಾವ ರಾಯರ ಮಠ ಬೇಕು ಹೇಳಿ?" ಅಂತ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿತು. "ಹತ್ತಿರ ಇರೋ ಮಠ ಆದರೆ ಸಾಕು" ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ರಾಯರ ಮಠ ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು, ಹುಂಡಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವಂತೆ ದಕ್ಷಿಣೆ. ಆಗಾಗ ಬರುವ ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಜನ. ಎರಡು ರಸ್ತೆಗಳ ಆಚೆ ಇರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಮಠದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಠಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು. ಹೇಗೆಂದು ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಶೈಲಿಯ ಸಭೆಗಳು, ಮುಖ್ಯ ಅರ್ಚಕರು ತಮ್ಮ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ತಲ್ಲಣವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿದ್ದವು. ತಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದ ಶ್ಯಾಟಿಗೆ (ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆ) ತೇಪೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಬರೀ ಗಂಧ ಅಕ್ಷತೆ ತುಳಸಿಗಳಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಾರಾಗಿರುವ ಬಡರಾಯರಿಗೂ, ದಿನಕ್ಕೊಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ದುಬಾರಿ ಶ್ಯಾಟಿಗಳನ್ನು ಹೊದೆದು, ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಝಗಝಗನೆ ಮಿರುಗುವ ಈ ರಾಯರಿಗೂ ಯಾವುದೇ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಕಾಣದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ದಿನಚರಿಯನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಯಾವುದಾದರೂ ಖಾಲಿ ಸಿಟಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಒಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಾಪಾಸ್ಸಾಗುವುದು. ಬಿಲ್ಲೆ ಹಾಕಿದರೆ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುವ ಮಷಿನ್ ಅನ್ನು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಯುವ ಜವಾನನ ಹತ್ತಿರ ಅವನ ಕುಟುಂಬದ ಕಷ್ಟಸುಖದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಯ ಬಳಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ನಿಂತು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಮತ್ತು ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡುವುದು. ಅವರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ. ಆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿಂತಲ್ಲೇ ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಣಗುಟ್ಟುವುದು. ಮಗನೇನಾದರೂ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಿಲ್ ಕಟ್ಟಿ ಬಾ ಎಂದರೆ ಖುಷಿಯಿಂದ ಹೋಗಿ ಬರುವುದು. ಇವೊಂದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮನ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುವುದು!

ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಮಗನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಿ ಕೊಡುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ಸೋತಿದ್ದ ನೆನಪು ಹಸಿಹಸಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಂತಹ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುವ ಧೈರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಗ ಮನೆಯನ್ನು ಧಿಡೀರ್ ಎಂದುಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಒಂದು ದಿನ ಮದುವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಯಾರೋ ಆಫೀಸಿನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯಂತೆ, ತಂದೆ–ತಾಯಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ತಬ್ಬಲಿ. ಉಗುಳು ನುಂಗುತ್ತಲೇ "ನಮ್ಮ ಜನಾನಾ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಮಗ ಸಣ್ಣಗೆ ನಕ್ಕು "ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಕೇಳೋ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ...." ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದ. " ಸಂದ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ನಂಗೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲಪ್ಪ....." ಅಂತ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಅಲ್ಲಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ನೇರ ನುಡಿ, ಹಸಿ ಗೋಡೆಗೆ ಹರಳು ಒಗೆದಂತೆ ಮಾತು.

"ವಿಶ್ವವೇ ನನ್ನ ಮನೆ, ಮಾನವ ಜನಾಂಗವೇ ನನ್ನ ಬಂಧುಗಳು", "ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿ ಎನಬೇಡ, ದೇವನೊಲಿದವನೇ ಜಾತ" ಎಂದೆಲ್ಲಾ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ಪಾಠ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಗೋಪಣ್ಣನವರು ಕಾಸಿಂಸಾಬರ ಜೊತೆಗೆ, ಊರಿನ ಇತರ ಜಾತಿಯವರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಬದುಕಿದ್ದರಾದರೂ, ಕಾಸಿಂಸಾಬರ ಮಗಳು ಚಾಂದಿನಿಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆ ಎಂದೂ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ.

ಸರಳವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಆಡಂಬರವಿಲ್ಲದಂತೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮದುವೆ ನಡೆಯಿತು. ತಮಗೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಬಂಧು ಬಳಗವಿಲ್ಲ, ಹುಡುಗಿಯ ಕಡೆಗಂತೂ ಸರಿಯೋ ಸರಿ. ಎಲ್ಲಾ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ಟಾರ್ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಗೋಪಣ್ಣನವರೂ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹಾಡಿ

Scanned by CamScanner

ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಮುಗಿದು ಹೋದ ಆ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇದು ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹ ಎಂಬ ವಿಶೇಷವೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಯ್ತು. ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು ಊಟದಲ್ಲಿಯೇ! 'ಇದು ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್ನಾ? ಇದು ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್ನಾ ?" ಅಂತ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ, ಕಡೆಗೆ ಮೊಸರನ್ನವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು, ಒಬ್ಬ ಅನಾಥ ಹುಡುಗಿಗೆ ಬದುಕು ಕೊಟ್ಟನಲ್ಲ ಅಂತ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಮಗನಿಗೆ "ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ನೋಡು, ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ನೋಡು" ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ನಗು ಬಂದಿತ್ತು.

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ರೇಖಾ ಒಳ್ಳೆಯವಳೆ. "ಮಾವ" ಅಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಮಗನಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಕೆಲಸವಂತೆ. ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಪಗಾರವೂ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು. ಗಾಣದೆತ್ತಿನಂತೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಗನಂತೂ ಸರೇ ಸರಿ. ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡಾದರೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ದುಡಿದು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬರುವ ಮಗ-ಸೊಸೆಯರನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ರಾತ್ರಿ ಬಂದವರೆ ಊಟ ಕೂಡ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೇ ಉಟ್ಟಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶನಿವಾರ, ಆದಿತ್ಯವಾರ ರಜೆಯೆಂಬುದು ಬರೀ ನಾಮಕಾವಸ್ಥೆಗೆ ಮಾತ್ರ. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಏನೋ ನೆಪ ಹೂಡಿಕೊಂಡು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ತಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರಿಕೆಯ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದಾದರೂ ಈತರಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಿದೆಯೇ? ಎಂದು ಗೋಪಣ್ಣನವರು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸೋಲುತ್ತಿದ್ದರು. ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮನ ಮುಂದೆ "ನೋಡಿದೇನೆ ಸೊಸೀನ? ಹೆಂಗಸರು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಪಾದಿಸೋದು ಕಂಡಿದ್ಯಾ?" ಅಂತ ವರದಿಯೊಪ್ಪಿಸಿದ್ದರು.

ಉಳಿದದ್ದೇನೇ ಇರಲಿ, ಸೊಸೆ ಯಾವ ಜಾತಿ ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಗೋಪಣ್ಣನವರಿಗೆ ಒಳಗೊಳಗೇ ಕೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ಮಾತಿನ ನಯಗಾರಿಕೆ. ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನದ ಸ್ವಭಾವ, ಅಡುಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನಮ್ಮವರೇ ಇರಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಒಂದೆರಡು ವಾರದ ನಂತರ ರೇಖಾ ಗೋಪಣ್ಣವರ ಬಳಿ ಬಂದು "ನಾನು ಚಿಕನ್ ಬಿರಿಯಾನಿ ಮಾಡಿದ್ರೆ ನಿಮಗೆ ದೇಜಾರಾಗಲ್ಲ ಅಲ್ಲಾ? ಯಾಕೋ ತಿನ್ನಬೇಕು ಅಂತ ತುಂಬಾ ಆಸೆ ಆಗ್ತಿದೆ" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಖಕ್ಕೆ ರುಪ್ಪೆಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಗೋಪಣ್ಣನವರು ಈಗ ಎಂತಹ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. "ಪಾತ್ರೆ ಬೇರೆ ಉಪಯೋಗಿಸಮ್ಮ" ಅಂತ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಮರುದಿನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೃಷ್ಣನ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಕೈಮುಗಿದು, "ಮೂಲತ: ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾದ ನಿನಗೆ ದಿನಾ ಅನ್ನ-ಹುಳಿ ತಿನ್ನಿಸಿ ನಾಲಿಗೆ ಚಪಲ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನೆಲ್ಲಾ ನಾಟಕವಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೋ ನಮ್ಮಪ್ಪ" ಅಂತ ಭಕ್ತಿ ಪರವಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು.

ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮಗ ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಾರಾಡುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯ್ತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಹೋದರೆ, ಸಂಜೆ ರೇಖಾ ಒಬ್ಬಳೇ ಕಾರು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. "ಅರ್ಜೆಂಟ್ ಆಗಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕೆಲಸ ಬಂತು ಮಾವ. ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನೆರಡು ದಿನಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ ಬರ್ತಾರೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ತಾವು ಬಳ್ಳಾರಿಗೂ ಹಾಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೋಪಣ್ಣನಿಗನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಇವನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದನ್ನಿಸಿ, ಅದರ ಒಂದೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ತಾನವನ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರಯಾಣಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದೆನೆ? ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದರೆ ತನಗೆ ಎಳ್ಳು ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ಸೀದಾ ಅಮೇರಿಕಾದ ವಿಮಾನ ಇವರು ಹತ್ತಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೇನೋ? ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇರ್ತೀವಿ ಅಂತ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ ತಾನು ಕಾಗೆಯಾಗಿ ಬಂದು ಪಿಂಡ ಮುಟ್ಟಬಾರದು ಅಂತ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಜನಿವಾರವನ್ನೇ ಬಿಸುಟು ಹಾಕಿದ ಇವನಿಂದ ಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪಿಂಡವೂ ಇಲ್ಲ, ಮರಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ತಾನೆ, ಅದರಾಗೆ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡರು.

Scanned by CamScanner

ಹೀಗೆ ದಿನಗಳು ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೆ ಒಮ್ಮೆ ಅಚಾನಕ್ಕಾಗಿ ಊರಿನಿಂದ ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ತಮ್ಮ ಊರೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದಷ್ಟು ಗೋಪಣ್ಣನವರಿಗೆ ಖುಷಿಯಾಯ್ತು. ಕಾಸಿಂಸಾಬರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲೂ ಬಿಡದಂತೆ ಊರಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರ ವಿವರವಾಗಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬದಲಿಗೆ ಸೇರಿದ ಯುವಮಾಸ್ತರು ಹೇಗೆ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹಳ್ಳದಾಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನೀರು ಇರ್ತದಾ, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರಿ ವರ್ಷಾ ವರ್ಷ ನಡಿತದಾ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಸೊಸೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ದಿನ ತುಂಬಿವೆಯಾದ್ದರಿಂದ ರೇಖಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. "ಹೆರಿಗೆ ದಿನ ಹತ್ತಿರ ಅದಾವೇನಮ್ಮ?" ಅಂತ ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರೇಖಾಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದರು. ಸೊಸೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಣ್ಣ ಸಂಕೋಚದಿಂದಲೇ "ಕಾಸಿಮ್ಮಾ ಚಿಕನ್ ಬಿರಿಯಾನಿ ಬೇಕಂದ್ರೆ ಹೇಳೋ... ಸೊಸಿ ಸಂಕೋಚದಿಂದಲೇ ಭಾಳ ಛಲೋ ಮಾಡ್ತಾಳೆ..." ಅಂತ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ವೇದನೆಯನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಕಾಸಿಂಸಾಬರಿಗೆ ಗಲಿಬಿಲಿಯಾದರೂ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು "ನಿನ್ನ ಮನಿಯಾಗೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಹೆಂಗೆ...ಹೆ. ಹೆ. ಹೆ. ಬೇಡ ಬೇಡ..." ಅಂತಂದು ಶಾಖಾಹಾರಿ ಆಹಾರವನ್ನೇ ತಿಂದರು.

ಊಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಮೆತ್ತನೆಯ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಗೋಪಣ್ಣನವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. "ಮಗ, ಸೊಸಿ ಇಬ್ಬರೂ ಭಾಳದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾರೆ ಅಂತ ಕೇಳಿನಿ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಅಡಿಗಿ ಮನಿ ಪಡಸಾಲಿ ಥರಾ ಫಾರಿನ್‌ಗೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ ಅಂತ ಊರಾಗೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಭಾಳ ಸಂತೋಷ ಆಯ್ತು ಬಿಡು. ನೀನು ಇಂಥಾ ಮಗನ್ನ ಪಡೆಯೋದಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಿ" ಎಂದರು. "ಹೌದಪ್ಪ ಹೌದು, ಭಾಳ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡೀನಿ" ಅಂತ ಗೋಪಣ್ಣ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟರು.

"ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಈ ವರ್ಷ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡ್ತಾನೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನಾಗೇ ಓದಿಕೊಂಡಾನೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗರಂಗೆ ಹುಷಾರಲ್ಲ ಬಿಡು. ಕಡಿಮೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಬಂದಾವಂತೆ. ಈಗ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವಲ್ಲದು. ಓದಿಗಿಂತ ಮಾಡಿದ ಸಾಲ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟಾಗಿ ಕುಂತದೆ. ತೀರಿಸೋದು ಹೆಂಗಪ್ಪಾ ಅಂತ ನೆನಸಿಗೊಂಡರೆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ದಿ ಸುತ ಬರಂಗಿಲ್ಲ. ವರ್ಕ್‌ಶಾಪೂ ಸರೀಗೆ ನಡೀವಲ್ಲದು. ದಿನ ದೂಡೊದೇ ಕಷ್ಟ ಆಗ್ಯಾದೆ. ಗೋಪಣ್ಣ ನೀನೇ ಹೆಂಗನ್ನಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೋ... ನಿನ್ನ ಮಗ-ಸೊಸಿ ಮನಸು ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಗ್ತದೆ" ಅಂತ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿ ಹೋಯ್ತು "ನೀನೆನೂ ಚಿಂತಿ ಮಾಡಬೇಡ. ನಾನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳ್ತಿನಿ" ಅಂತ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ರೇಖಾಗೆ ಮಗನ ಬಯೋಡೇಟಾ ಕೊಟ್ಟರು. "ಹೆಂಗೆ ಬರದಾನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಮ್ಮ ನೀವು ಇನ್ನೂ ಚೆಂದಾಗಿ ಬರೀಬೇಕು ಅಂತಂದ್ರೆ, ಹಂಗೇ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳ್ತೀನಿ"ಅಂತಂದರು. ರೇಖಾ ಅದೆಲ್ಲಾ ಬೇಡವೆಂದಳು. ಮನೆಯವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದವರೆಗೆ ಕಾಸಿಂಸಾಬರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಲು ಹೋದರು. ಕಾಸಿಂಸಾಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು "ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗಿಂದ ದರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಸೋದೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗ್ಯದೆ ನೋಡು. ನೀನೇ ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ಮಾಡಿಸು ಕಾಸಿಮ್ಮ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಸ್ಸು ಹತ್ತುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಗೋಪಣ್ಣನ ಕೈ ಹಿಡಿದು "ಕೈ ಬಿಡಬೇಡ ಗೋಪಣ್ಣ ಭಾಳ ಕಷ್ಟ ಆಗ್ಯದೆ..." ಅಂತ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಹೇಳಿದರು. ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲೂ ಆಗದಂತೆ ಧ್ವನಿ ಗದ್ಗದಿತವಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಅವರ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಸಣ್ಣಗೆ ತಟ್ಟಿದರು.

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಷೂನ ಲೇಸನ್ನು ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಬಯೋಡೇಟಾವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಾಡಿ-ಸಿದ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವಂತೆ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ, "ಆಗಲ್ಲಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಕಂಪಿನಿನಾಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ಡಿಸ್ಟಿಂಕ್ಷನ್ ಆದರೂ ಇರಬೇಕು. - ತುಂಬಾ ಹೋಪ್‌ಲೆಸ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಅವೆ. ಅವನು ಓದಿರೋ ಕಾಲೇಜೂ ಅಂತ ಹೆಸರುವಾಸಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲ" ಅಂತಂದ. ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. "ಹಂಗಂದ್ರೆ ಹೆಂಗೆ ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಕಾದವರು. ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ

Scanned by CamScanner

ಮಾಡಿದವರು. ನೀನು ಈವತ್ತು ಹಿಂಗೆ ಪಠಪಠ ಅಂತ ಮಾತಾಡ್ತಿರೋದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಕಾರಣ. ಈಗ ಹೀಗಂದ್ರೆ ಹೆಂಗೆ ಹೇಳು..." ಅಂತ ಗೋಗರೆದರು. ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಇದು ಕಿರಿಕಿರಿಯೆನ್ನಿಸಿತು.

"ಅಪ್ಪ ಬಿ ಲಾಜಿಕಲ್, ಯಾವಾಗೋ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯಕ್ಕೂ, ಈಗ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸೋದಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲಿಂದೆಲ್ಲಿಯ ಸಂಬಂಧ. ಕಂಪನಿ ನನ್ನ ಸ್ವಂತದಲ್ಲಪ್ಪ ಯಾರೋ ಅಮೇರಿಕಾದವರದು. ಬರೀ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದ್ದವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೊಗಳ್ತಾರೆ. ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಇದ್ದಿದ್ರೆ ನಾನೇ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸ್ತಿದ್ದೆ"

"ಕಂಪನಿ ಅಮೇರಿಕಾದ್ದು ಆದರೆ ಏನಾಯ್ತೋ? ನಮ್ಮ ದೇಶದಾಗೇ ಅದಲ್ಲೇನು. ನೀವೇ ಎಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದು, ನೀನು ಕಾಸಿಂಸಾಬರ ಕಷ್ಟ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ತಾರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೂ ನಡಿತದೆ. ಬರೀ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗೇ ಕೆಲಸ ಅಂತಂದರೆ, ದಡ್ಡರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಹೇಳು? ಅವರೂ ಬದುಕು ಮಾಡಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ? ಯೋಗ್ಯತೇನ ಬರೀ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಅಳೀಲಿಕ್ಕೆ ಆಗ್ತದೇನು?"

ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು.

"ಅಪ್ಪ ನಿಂಗೆ ಹೆಂಗೆ ಹೇಳಿದ್ರೂ ಅರ್ಥ ಆಗವಲ್ತಲ್ಲ. ಮಲ್ಟಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಂಪನಿನಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದು ಅಂದರೆ ಏನಂತ ಅಂದುಕೊಂಡಿ ನೀನು? ಕನ್ನಡ ಸಾಲಿ ಮಾಸ್ತರ ಕೆಲಸ ಅಂತ ಮಾಡೀ ಏನು?..."

ಮುತ್ತು ಒಡೆದುಹೋಗಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಆಡಿದ ಮಾತಿನ ಕ್ರೂರತೆ ಅರಿವಾಯ್ತು "ಐ ಆಂ ಸಾರಿ ಅಪ್ಪ..." ಅಂತಂದ. ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮಾತನಾಡುವ ಯಾವ ಧೈರ್ಯವೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸೀದ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಹಾಸಿಗೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಟೇಬಲಿನ ಮೇಲೆ ನಗುನಗುತ್ತಿರುವ ಹೆಂಡತಿಯ ಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. "ನನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಡೆ. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿರಲಾರೆ. ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದಂಗೆ ಮಾಡಿದ ಸೇವಾ ನಿನ್ನ ಮಗನ ಕಣ್ಣಾಗೆ ಕಾಲಕಸ ಆಯ್ತಲ್ಲೆ..." ಅಂತ ದು:ಖದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಕಣ್ಣಿಂದ ಎರಡು ಹನಿ ಜಾರಿದವು.

ಮಗ ಒಳಗೆ ಬಂದು, ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಕೂತ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರ ತಲೆ ಸವರಿ "ಅಪ್ಪ, ಆವೇಶದಾಗೆ ಏನೋ ಮಾತಾಡಿಕೊಟ್ಟೆ. ತಪ್ಪಾಯ್ತು ನಿಜ ಹೇಳ್ತೀನಿ, ಬರೀ ಕೈ ತುಂಬ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತೆ ಅನ್ನೋದು ಬಿಟ್ರೆ ನನಗೆ ಇರೋ ಅಧಿಕಾರ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಯಾರೋ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಾಡಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಕಾರ ಎತ್ತೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಸಿಂಸಾಬರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನ ಹೇಳಿದರೆ ಅರ್ಥ ಆಗಂಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏನೇ ಹೇಳಿದ್ರೂ ಅವರ ಮಗಂಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಂಗಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದ್ರೆ ನಾನು ಕಾಸಿಂಸಾಬರಿಗೆ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ"ಅಂತಂದ. ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಮಾತಿಗೆ ಗೋಪಣ್ಣಮಾಸ್ತರರು "ಬೇಡಪ್ಪ, ಕಾಸಿಂಸಾಬನು ಸಹಾಯ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೇ ಹೊರತು, ಸಾಲವನ್ನಲ್ಲ" ಅಂತ ಸೋತ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು.

ಆ ಘಟನೆಯ ನಂತರ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಕಾದ ಗಾಜಿನಂತಾದರು. ಕೆಲವೇ ಹನಿ ತಣ್ಣೀರು ಬಿದ್ದರೂ ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗುವಂತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದು ಮರುದಿನ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದೂವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ರೇಖಾಳಿಗೆ ಹೆರಿಗೆಯ ನೋವು ಶುರುವಾದಾಗ! ಮಗನಿನ್ನೂ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. " ಮಾವ, ಅವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿರಿ" ಅಂತಂದಳು. ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಮಗನ ಫೋನ್ ನಂಬರ್ ನೆನಪಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆ ನೋವಿನಲ್ಲಿಯೇ ರೇಖಾ "ಳ..ಲ..ಳ...ಳ..." ಅಂತ ಹೇಳಿದಳು. ಮಾಸ್ತರರು ನಡುಗುವ ಕೈಯಿಂದ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರು. ಮಗ ತಕ್ಷಣ ಹೊರಟು ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ಆದರೆ ಅವನು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆ ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ. ಮಗ ಮನೆಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಗೋಪಣ್ಣನವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೋಚಲಿಲ್ಲ.

Scanned by CamScanner

ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರ ಸಹಾಯವನ್ನಾದರೂ ಕೇಳೋಣವೆಂದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಈ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಸಿಟ್ಟಾಗುತ್ತಾರೇನೋ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಸೊಸೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು "ಈಗ ನೋವು ಹೆಂಗದಮ್ಮಾ? ಪರವಾಗಿಲ್ಲವಾ?" ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡರು. ದೇವರ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ "ಸುಸೂತ್ರ ಹೆರಿಗೆ ಆಗೋ ಹಂಗೆ ನೋಡ್ಕೋಳಪ್ಪ" ಅಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು.

ಮಗ ಬೇಗನೆಯೇ ಬಂದ. ರಾತ್ರಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಹೆಚ್ಚಿರಲಿಲ್ಲ, ರೇಖಾ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಮುಂದೆ ಕಾರು ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಆದರೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವೊಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬಂದ್! ಗೇಟಿನ ಮುಂದೆ ತೂಕಡಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪೇದೆಯೊಬ್ಬ "ದೊಡ್ಡ ಸ್ಕಾಂಡಲ್ ಆಗೈತೆ ಸಾರ್... ಎಲ್ಲಾ ಬಂದ್... ಡಾಕ್ಟರಮ್ಮನ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಾರೆ...." ಅಂತ ಹೇಳಿದ. ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುವದೆಂದು ತೋಚಲಿಲ್ಲ. "ಹೌ ಕ್ಯಾನ್ ದೆ ಡು ದಟ್..." ಅಂತ ಜೋರಾಗಿ ಅಂದ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮುಂದೆ ಕೂಗಾಡುವದು? ಡಾಕ್ಟರರ ಮನೆಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ. ಎಂಗೇಜ್ ಟೋನ್ ಬಂತು. " ಫೋನ್ ತೆಗೆದು ಇಟ್ಟಾರೆ ಸಾರ್... ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ..." ಅಂತ – ಪೇದೆ ಹೇಳಿದ.

ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿದೆ ಎಂಬುದೂ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಹೊಸ ಕೇಸನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ? "ಸುಮ್ಮನೆ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗ್ರಿ ಸಾರ್.... ಅದೇ ಬೇಸು...." ಅಂತ ಪೇದೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. "ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆನಾ.... ನೊ....ನೊ...." ಅಂತ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರೇ ತಲೆ ಹಾಕಿ "ಈಗ ಅದೇ ವಾಸಿ ಅನ್ನಿಸ್ತದೆ ಪ್ರಹ್ಲಾದ. ಹೆರಿಗೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಂದ್ರೆ ಒಳ್ಳೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಶಿಫ್ಟ್ ಮಾಡೋಣ" ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಆಗ ಬೇರೆ ದಾರಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪೇದೆಯಿಂದಲೇ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅದು ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ.

ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರೇ ಗತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ರಿಸೆಪ್ಷನ್ ಬಿಕೋ ಎನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿ ಅವರಿವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ. ಯಾರು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ದಾದಿಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇ ಓಡಿ ಹೋದ. "ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಚಾ ಕುಡಿಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಯಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಾಯಿರಿ" ಅಂತಂದಳು. "ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಆಗಲೇ ನೋವು ಶುರುವಾಗದ್ರೀ..." ಅಂತ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತರಿಸಿದ. "ರೀ ಮಿಸ್ಟರ್, ಎಲ್ಲಾರ ಹೆಂಗಸರೂ ನೋವು ಶುರುವಾದ ಮೇಲೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬರೋದು.... ನಿಮ್ದೇನೋ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕೇಸ್ ಅನ್ನೋ ತರಹ ಆಡ್ತಿರಲ್ಲ... ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಕೊಳ್ರಿ...' ಅಂತಂದಳು. ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಮೈ ಕೈ ಪರಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ತನ್ನಂಥವರು ಸರಕಾರದಿಂದ ಈ ತರಹದ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು?

ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುರಿದ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಆತಂಕದಲ್ಲಿ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರೂ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಒಳಗೆ ಹೋದ ಮಗ ಇನ್ನೂ ಹೊರ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಕುಳ್ಳನೆಯ ದಾದಿಯೊಬ್ಬಳು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತಳು "ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರಲ್ಲೇನ್ರಿ?" ಅಂತಂದಳು. ಮಾಸ್ತರರು ಹೌದೆಂದು ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿದರು. ದಾದಿಯ ಮುಖ ಇಷ್ಟಗಲ ಅರಳಿತು. "ನಾನ್ರಿ ಮಾಸ್ತರ.... ರಾಧ.... ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಗಂಗಣ್ಣನ ಮಗಳು.... ಗುರ್ತು ಸಿಗಲಿಲ್ಲೇನ್ರಿ? ನೀವು ನಂಗೆ 'ಗಿಡ್ಡ ಪುಟಾಣಿ ಮಕ್ಕಳ ರಾಣಿ' ಅಂತ ಕರೀತಾ ಇದ್ರಿ ನೋಡ್ರಿ...." ಅಂತಂದಳು. ಮಾಸ್ತರರು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೇ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಈ 'ಗಿಡ್ಡ ಪುಟಾಣಿ' ನೆನಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ "ಹೌದೇನಮ್ಮ.... ಭೇಷಿದ್ದೀಯೇನಮ್ಮ...." ಅಂತ ಮಾತನಾಡಿಸಿದರು.

Scanned by CamScanner

ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲಾ ಸರಾಗವಾಗಿ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ರಾಧ ಅದೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಸ್ಟ್ರೆಚರ್ ತಂದಳು. ಒಂದಿಬ್ಬರು ಆಯಾಗಳನ್ನು ಜವಾನರನ್ನು ಕರೆತಂದಳು. "ಏನೂ ಹೆದರಬೇಡ್ರಿ ಮಾಸ್ತರೆ.... ಹೆರಿಗೆ ಸುಸೂತ್ರ ಆಗ್ತದೆ...." ಅಂತ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದಳು. ಒಂದು ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದಳು. "ಆಯಾಸ ಆಗಿದ್ರೆ ಹಂಗೇ ಅಡ್ಡ ಆಗ್ರಿ ಮಾಸ್ತರ್.... ಹೆರಿಗೆ ಆದ ಮೇಲೆ ನಾನೇ ಎಬ್ಬಿಸ್ತೀನಿ....." ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ "ಯಾವ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹ್ಯಾಂಡಲ್ ಮಾಡ್ತಾರೆ?" ಎಂ.ಡಿ.ನಾ ಇಲ್ಲಾ ಎಂ.ಎಸ್.ಎಸ್. ನಾ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ ರಾಧ "ಮಗ ದೊಡ್ಡ ಸಂಬಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾನಂತೆ ಕಾಣಿಸ್ತದಲ್ಲರೀ ಮಾಸ್ತರ..." ಅಂತ ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. "ಮತ್ತೆ ಸಿಜರಿನ್ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗ್ತದೇನಮ್ಮ?" ಎಂದು ಗೋಪಣ್ಣ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. "ಆಯ್, ಗೊತ್ತಿರೋ ಕೇಸಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರರು ಕತ್ತರಿ ಹಾಕಂಗಿಲ್ಲ ಬಿಡರಿ...." ಎಂದು ನಕ್ಕು ಉತ್ತರಿಸಿದಳು.

ಮತ್ತೆರಡು ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆಯೂ ಆಯ್ತು "ಮೊಮ್ಮಗ ಹುಟ್ಟಾನೆ... ನೋಡ ಬರ್ರಿ ಮಾಸ್ತರರ... ಬಳ್ಳಾರಿ ಬೆರಕಿ ಮುಖದಾಗೆ ಎದ್ದು ಹೊಡಿತದೆ..." ಅಂತ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿದಳು. ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ಮುದುರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮುದ್ದೆಯಂತಹ ಕೂಸು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕಂಡಂತೆ ಸಣ್ಣಗೆ ನಕ್ಕಿತು. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರ ಹೃದಯ ಹಿಗ್ಗಿತು. ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಥೇಟ್ ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮನ ಮುಖ! ಮಗರಾಯ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸೆಪಟ್ಟ, "ಹುಷಾರು ಹೀಗೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿಗೋಬೇಕು." ಅಂತ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಮಗನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ದೇಹದೊಳಗೆ ಸಂತೋಷದ ಸೆಲೆಯೊಂದು ಹರಡಿ ಮೈ ಜುಂ ಆಯಿತು. ಹೆಂಡತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಅವಳ ಹಣೆಯನ್ನು ಸವರಿದ. ರೇಖಾ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಮುಗುಳುನಕ್ಕಳು.

ಹತ್ತು ದಿನ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಿತು. "ಮಾಸ್ತರರೆ... ಮಾಸ್ತರರೆ...." ಎನ್ನುತ್ತಾ ರಾಧ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. "ನೀವು ಮನೀಗೆ ಹೋಗಿ ತಣ್ಣಗೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ರಿ, ಮಾಸ್ತರರೆ, ರಾತ್ರಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡ್ಕೋಳ್ತೀವಿ..." ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. "ಮೊಮ್ಮಗಗೆ ಒಂದು ಛಲೋ ಹೆಸರು ಹುಡುಕಿಡ್ರಿ..." ಅಂತ ಹೇಳಿದಳು. ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದರೂ ಕೇಳದೆ ಅದೆಂತಹದೋ ಡಿಸ್ಕೌಂಟ್ ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬೆರಗಾಗುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಬಿಲ್ ಆಗಿತ್ತು.

ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ದಿನ ಮಾಸ್ತರರು ರಾಧಳಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟ ಹಣ್ಣು-ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವುಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ನೋಟುಗಳನ್ನು ವಿನಯವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದ ರಾಧ "ಏನ್ರಿ ಮಾಸ್ತರರ... ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಹಣ ಹೆಂಗೆ ತೊಗಳ್ಳಿಕಾಗ್ತದೆ ರೀ...."ಅಂತಂದಳು. "ಹಂಗಲ್ಲಮ್ಮ ಇಷ್ಟು ಹಚ್ಚಿಗೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಿ... ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಾವು ಏನಾರ ಕೊಡಬೇಕೋ ಬ್ಯಾಡೋ...." ಅಂತಂದರು. "ಮಾಸ್ತರರ, ಬದುಕು ಮಾಡೋದು ಹೆಂಗೆ ಅಂತ ಕಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೀರಿ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದು ಬೇರೆ ಏನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗ್ತೈತೆ ಬಿಡ್ರಿ" ಅಂತಂದು ಖಡಾ ಖಂಡಿತವಾಗಿ – ಹಣವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು. ಕಾರಿನ ತನಕ ಬಂದು, ಮಗುವಿನ ಮೂಗನ್ನು "ಅ...ಲ...ಲಾ...." ಎಂದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಳು.

ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ವಾಪಾಸು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಮಾತನಾಡಿದ. "ಅಪ್ಪ, ರಾಧಳಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತಾ ಸಿಗಂಗಿಲ್ಲ ಅನಿಸ್ತದೆ. ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಖಬರಿಲ್ಲದಂಗೆ ದುಡಿದು ಯಾರೋ ಅಮೇರಿಕಾದವನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಹ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಬರಿತೀವಿ. ಅವರಿಗೆ ನಾವ್ಯಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಅವರ್ಯಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರೋದು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿರೋ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮಾತ್ರ..." – ಅಂತಂದ. ರೇಖಾಳ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸುಕುಮಾರನಿಗೆ ಅದೇನರ್ಥವಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಸಣ್ಣಗೆ ನಕ್ಕ!

Scanned by CamScanner

ಕಥೆಗಾರರ ಪರಿಚಯ

ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಸಂಡೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕಥೆಗಾರ ವಸುಧೇಂದ್ರ ಅವರು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ವಸುಧೇಂದ್ರ ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕಥೆಗಾರರೂ ಹೌದು. ಮನೀಷೆ, ಉಗಾದಿ, ಚೇಳು, ಹಂಪಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್, ಮೋಹನಸ್ವಾಮಿ, ವಿಷಮ ಭಿನ್ನರಾಶಿ ಮುಂತಾದವು ಇವರ ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳು. ಹರಿಚಿತ್ತ ಸತ್ಯ ಇವರ ಕಾದಂಬರಿ. ಕೋತಿಗಳು, ವರ್ಣಮಯ, ಐದು ಪೈಸೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಮುಂತಾದವು ಇವರ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನಗಳು. ಮಿಥುನ, ಎವರೆಸ್ಟ್ ಇವರ ಭಾಷಾಂತರ ಕೃತಿಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ ಕಥಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮಾಸ್ತಿ ಕಥಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ವಸುಧೇಂದ್ರ ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಲೇಖಕರೂ ಆಗಿ ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕಥೆಯ ಆಶಯ

"ಯುಗಾದಿ" ಕಥೆಯು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರಾಗಿರುವ ಗೋಪಣ್ಣ ಅವರಿಗೂ ಅವರ ಸಾಫ್ಟ್ ವೇರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮಗನಿಗೂ ಉಂಟಾಗುವ ಅಂತರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕಂದರಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆಯಿಂದಲೇ ಆದವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಈ ಕಥೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಸೂಚಿಸುವಂತಿದೆ. 'ರೂಢಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಕಷ್ಟ; ಮುರಿಯುವುದು ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟ; ಮರೆಯುವುದಂತೂ ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟ!'- ಇದು ವಸುಧೇಂದ್ರ ಅವರು ಬಳಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಲು.

"ಯುಗಾದಿ" ಕತೆಯಲ್ಲಿ **ಬದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಿರಿಯ ಜೀವಿಯೊಬ್ಬನ ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಕೆಳಸ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಮೌಲ್ಯಗಳೇ ಕತೆಯ ತಿರುಳಾಗಿವೆ.**

ಹಳೆಯ ರೂಢಿಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ರೂಢಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಾಣುವ ಅವರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಆಶಯಗಳು ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರೌರ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಬಲ್ಲ ಚತುರತೆ ಇರುವ ಲೇಖಕನಿಗೆ, ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಮೌಢ್ಯ, ಆಚರಣೆಗಳ ಕ್ರೌರ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಮೂರ್ತನೆಲೆಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಗುಣವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ವರ್ಗಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವು

Scanned by CamScanner

ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ

17. ಮೆಗಾನೆ ಎಂಬ ಗಿರಿಜನ ಪರ್ವತ

- ಡಾ. ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ

ಮೂಲತ: ಬಯಲುಸೀಮೆಯ ಬೆಂಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನನ್ನಂಥವನಿಗೆ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ಒಂದು ಆನಂದದ ಸಂಗತಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಹಸಿರು ವನರಾಶಿಯಾಗಲೀ, ಹರಿಯುವ ಹಳ್ಳಗಳಾಗಲೀ, ಗೊಂಚಲು ಹೂವಾಗಲೀ ಬಯಲುಸೀಮೆಗೆ ಕೇವಲ ಮಳೆಗಾಲದ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು.

ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಕೆ. ಕರೀಂಖಾನ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯ ಮೊದಲ ಹಂತವಾಗಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶ್ರೇಣಿಯ ಆಜುಬಾಜಿನ ಎಲ್ಲ ಗಿರಿಜನರ ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ವೀಡಿಯೋ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಲೆನಾಡು ಕೂಡ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬರಿದಾಗಿ, ಬಯಲಾಗಿ, ಬರಡಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗುವ ಅಪಾಯದ ಮನವರಿಕೆಯಿದ್ದ ಕರೀಂಖಾನರು ಹಸಿರು ಉಳಿದಿರುವಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂಬ ಕಟ್ಟಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೂಡ ನಮಗೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತವಾಗಿ ನಾವು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದೆವು. ತಾಳಗುಪ್ಪದ ಗಿರಿಜನ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಯ ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ ನೆರವಿನಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೭೦ ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿ ನಾಗವಳ್ಳಿ ತಲುಪಿದೆವು.

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಕಣಿವೆಯೊಳಗೆ ಸುಂದರ ನದಿ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ನಾಗವಳ್ಳಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಮಲೆನಾಡಾಗೇ ಉಳಿದಿದ್ದುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಸಂತೋಷ ತಂದಿತ್ತು. ನಾಗವಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಹಾಡುವಳ್ಳಿಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ಒಡಲೊಳಗಿರುವ ಗೊಂಡ ಜನಾಂಗದವರ ಚಿತ್ರೀಕರಣ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಾಗವಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಾಡುವಳ್ಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿ ಜೀಪು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸುತ್ತಲೂ ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದೆವು. ಕೋಟೆಯಂತೆ ಹಬ್ಬಿದ ಪರ್ವತ ಸಾಲುಗಳು, ಮೊನಚು ಗಿರಿಶಿಖರಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆ ಎಬ್ಬಿಸಹತ್ತಿದವು. ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಸೂಜಿಯಂತೆ ಮೇಲೇಳುವ ಹೊಗೆ ವಸತಿ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ದೂರದೂರದಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯೋ, ಹಸುವೋ, ಮತ್ತಾವುದೋ ಪ್ರಾಣಿಯ ಶಬ್ದ ಆಗಾಗ ತೇಲಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಲಟ್... ಪಟ್.... ಎಂಬ ಮರಕಡಿಯುವ ಶಬ್ದವೂ ಕೇಳದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಡುವಳ್ಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಸಂಗೀತಪುರವೆಂಬ ಹೆಸರು ಇತ್ತಂತೆ. ಅದು ಜೈನರ ಊರಾಗಿತ್ತೆಂದು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ಈಗ ೧೦-೧೨ ಮನೆಗಳ ಕುಗ್ರಾಮ ಅಷ್ಟೆ.

Scanned by CamScanner

ಅಲ್ಲಿಂದ ಸುಮಾರು ೫ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅರ್ಕಳ ಎಂಬ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಹೊರಟೆವು. ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ದಾರಿ. ದಾರಿಯಂಚಿಗೆ ಮಂಡಿಯೆತ್ತರ ಬೆಳೆದ ಹುಲ್ಲು . ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬರ ಪಯಣ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳ ಗುಂಪು. ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿನ ತುಂಡು ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗೊಂಡರು ಮತ್ತು ದೀವರ ಜನಾಂಗ. ಕೊರಳಿಗೆ ಮರದ ಗಂಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ತುಂಡು ಹಸುಗಳ ಕೊರಳ ನಾದ. ನಾಗವಳ್ಳಿಯ ದೀವರ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ, ಗೊಂಡ ಜನಾಂಗದ ಕರಿಯ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು. ನಾಡಕೋವಿಯೊಂದನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಪ್ಪಟ ಬೇಟೆಗಾರನಂತೆ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದ ಕುಪ್ಪಯ್ಯನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದೇ ನಮಗೆ ತ್ರಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಿರುವು–ಮುರುವಿನ ಕೊರಕಲು ಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಮರೆಯಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಕಪ್ಪು ಚರ್ಮದ ದಷ್ಟಪುಷ್ಟನಾದ ಈ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಿಷ್ಣಾತ ಬೇಟಗಾರ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನಂತೆಯೇ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿನ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ, ಆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನಿಗೂ ಈ ಕುಪ್ಪಯ್ಯನಿಗೂ ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಸಾದೃಶ್ಯ–ವೈದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಗುಂಪಿಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಸರಕ್ಕನೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಾಯಿ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡದಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದ. ಏನೋ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಸೂಚನೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಗಕ್ಕನೆ ನಿಂತೆವು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಿಂತು ಎತ್ತಲೋ ನೋಡಿದ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಒಂದು ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಓಡತೊಡಗಿದ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಬೆಂಗಾವಲಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕರಿಯನೂ ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಓಡಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಓಡಿದ. ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಮೊಲವೊಂದು ಕುಪ್ಪಯ್ಯನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾಗಿಯೂ, ಬೇಟೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಅನಂತರ ವಿವರಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ೫ ಕಿ. ಮೀ. ಪ್ರಯಾಣಿಸಿದ ನಾವು ಅರ್ಕಳವೆಂಬ ಸುಂದರ ತಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದೆವು. ಹಾಡುವಳ್ಳಿಯಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪರ್ವತ ಶಿಖರವೊಂದು ಈಗ ನಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೇ ಇತ್ತು. ಆಗಾಗ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಮೋಡಗಳು ಕರಗಿ ಕರಗಿ ವಿವಿಧಾಕಾರ ತಾಳುತ್ತಿದ್ದವು.

೨

ಅಂದಿನ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಅರ್ಕಳದ ಗೊಂಡರ ಪರಿಸರವನ್ನು ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗುವುದಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಗಡೆ ಮೈಚಾಚಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯೊಂದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ 'ಮೆಗಾನೆ' ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿ ಇರುವುದಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿ 'ಕುಣಬಿ' ಎಂಬ ಜನಾಂಗ ವಾಸವಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಇದುವರೆಗೆ ಸೈಕಲ್ಲನ್ನೇ ನೋಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಿದ್ಧರಿರುವುದಾದರೆ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮೊದಲು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾಗಿಯೂ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ತಿಳಿಸಿದ. ಸಾವಿರಾರು ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿದ್ದ ಬೆಟ್ಟದ ಶಿಖರವನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ದಂಗಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಸವಳಿದಿದ್ದ ವಿಷ್ಣು ಎಂಬ ಸ್ವಲ್ಪ ದಡೂತಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗೆಳೆಯ "ಅಯ್ಯಪ್ಪ ನಾನಂತೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಪ್ರಥಮ ಉದ್ಗಾರವೆತ್ತಿದರು. "ಎಲ್ಲರೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ. ಹೋಗಿ

Scanned by CamScanner

LIBRARY
ATME
MYSORE

ಬರೋಣ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರ್ತೀವೋ, ಇಲ್ವೋ" ಎಂದು ಕ್ಯಾಮೆರಾಮನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿ ನನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಿದರು. ನಾನಂತೂ ಬೆಟ್ಟಹತ್ತಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂಬ ದೃಢ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ನಿರ್ಧಾರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಗೆಳೆಯ ಲಿಂಗೇಗೌಡ ಹತ್ತಲೇಬೇಕೆಂಬ ಹಟ ಹಿಡಿದರು. ಪಾಪ ವಿಷ್ಣು ಬಹುಮತಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಗೊಂಡರ ಒಬ್ಬ ಆಳನ್ನು ಹಾಡುವಳ್ಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಜೀಪು ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದೆವು. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕರೀಂಖಾನರು ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನ ಮೇಳ ನಡೆಸುವ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಮುಖರ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರೂ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಡ್ರೈವರ್ ಮೂಲಕ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಾಹಸಯಾತ್ರೆಗೆ ತೊಡಗಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಸಾಹಸ ಯಾತ್ರೆಯ ನಂತರ ನಾಗವಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗರ ತಲುಪುವುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ೬ ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸರಿ, ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಮಸುಕು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣ ಸಾಗಿತು. ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಕೋವಿ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿ ಹೊರಟ. ಅರ್ಕಳದ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರು ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿದ್ದ ಪೆಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೂಡಿದರು. ಕರಿಯ ಹಿಂದಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಾವಲಿಗೆ. ಗೊಂಡಾರಣ್ಯ, ಹಲವು ಹತ್ತು ಜಾತಿಯ ಹೆಮ್ಮರಗಳು, ನೂರೆಂಟು ರೀತಿಯ ಬಳ್ಳಿಗಳು, ಚಿಯ್‌ಯೋ.... ಎನ್ನುವ ಜೇರುಂಡೆಗಳ ಶಬ್ದ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕೆಂಬೆಳಕಿದ್ದರೂ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕತ್ತಲ ಅನುಭವ. ನೂರಿನ್ನೂರು ಅಡಿ ಏರುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಏದುಸಿರು, ಅಸ್....ಉಸ್.... ಎನ್ನುವ ತೊಳಲಾಟ. ಒಬ್ಬರಷ್ಟೇ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂಥ ಕಿರುದಾರಿ. ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಗಿಡಗಂಟೆ, ಮರಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಕಾಡುಮಿಕದಂತೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಮುಂದಾದರೂ ಸಾಕು ಕುಪ್ಪಯ್ಯನನ್ನು ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ತೋರಿಸುವಂತೆ ಅಂಗಲಾಚುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಏರುತ್ತಾ ಏರುತ್ತಾ ಆವರಿಸಿದ ಕಗ್ಗತ್ತಲು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಸದಾದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೂಕಿತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಿಣಮಿಣಗುಟ್ಟುವ ಮಿಂಚು ಹುಳುಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಾವಿರ ಅಡಿ ಏರಿರಬಹುದು. ವಿಷ್ಣು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕುಳಿತೇಬಿಟ್ಟ. ತನ್ನನ್ನು ತಮಾಷೆ ಮಾಡಿದ ಲಿಂಗೇಗೌಡರನ್ನು ವಾಚಾಮಗೋಚರವಾಗಿ ಶಪಿಸಿದ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ವಿಷ್ಣು ಮಾತ್ರ ಸುಸ್ತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಷ್ಣು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಕೂರುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಯಾವಾಗ ವಿಷ್ಣು ಕೂತನೋ ಅವನ ಮೇಲೆ ಗೂಬೆ ಕೂರಿಸಿ ನಾವೂ ಕೂತೆವು. ಹೀಗಾದರೆ ನೀವು ಮೆಗಾನೆ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊಣಗುತ್ತಲೇ ಕುಪ್ಪಯ್ಯನೂ ನಿಂತ.

ಕುಪ್ಪಯ್ಯನ ಅವಸರಕ್ಕೆ ಬೇಸರದಿಂದಲೇ ಮತ್ತೆ ಪಯಣ ಮುಂದುವರೆಸಿದೆವು. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಕರಿಯ ಬಲಕ್ಕೆ ಹೋದೀರಿ, ಎಡಕ್ಕೇ ನಡೆಯಿರಿ, ಜೋಕೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬಲಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಅಡಿ ಅಳದ ಕಮರಿ ಇತ್ತಂತೆ. ಕತ್ತಲಾದುದರಿಂದ ಅದೇನೂ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಕಿಯ ದೊಂದಿಯನ್ನಾದರೂ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಕರಿಯ ಗೊಣಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಟಾರ್ಚ್ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸರಿ, ಕುಪ್ಪಯ್ಯ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಒಣಗಿದ ಬೆತ್ತದಂತಿದ್ದ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಕಂತೆಕಟ್ಟಿ, ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ. ಅದು ರವರವನೆ ಉರಿಯುವ ದೊಂದಿಯಾಯಿತು.

Scanned by CamScanner

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದಾರಿ ಕಾಣುವಂತಾಯಿತು. ಅಂಥ ನಾಲ್ಕು-ಐದು ದೊಂದಿಗಳು ಉರಿದು ಭಸ್ಮವಾದರೂ ಆ ಜಾಗ ಸಿಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸುಸ್ತೋ ಸುಸ್ತು. ಸುಮಾರು ಎತ್ತರವನ್ನು ಬಸವಳಿಯುತ್ತಾ ತಲುಪಿದ ಮೇಲೆ ನೀಲಾಕಾಶ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಮಿನುಗಿದವು. ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವಿದ್ದ ಚಂದ್ರನೂ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ನಕ್ಕ. ಮರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿರಳವಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಸಣ್ಣ ಕಾಲು ಹಾದಿ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾರು ಅಗಲವಾಯಿತು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಜೀವ ಬಂದಂತಾಗಿ ಮಾತು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. "ಇಂಥ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರಲು ಇವರಿಗೇನು ಬಂದಿತ್ತು ದಾಡಿ" ಎಂದು ಲಿಂಗೇಗೌಡ ತಮ್ಮ ಗಮ್ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೈದು ಕುಣಬಿಯವರ ದಡ್ಡತನವನ್ನು ಅಳಿದರು. ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತುವಾಗ ವಿಪರೀತ ಬೆವರಿದ್ದ ಮೈನೀರು ಕ್ರಮೇಣ ಶೀತಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಚಳಿಯ ಅನುಭವವಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟು ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ ಆ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸುಯ್‌ಗುಡುತ್ತಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಶಬ್ದ ಅಲೆಅಲೆಯಾಗಿ ತೇಲತೊಡಗಿದಂತೆ ಕುಣಬಿಯರ ನಾಯಿಗಳು ಚುರುಕಾಗತೊಡಗಿದುವು. ದೂರದಿಂದಲೇ ಬೊಗಳುವ ಮತ್ತು ಕುಯ್‌ಗುಡುವ ಶಬ್ದ. ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೇ ನಾಲ್ಕಾರು ನಾಯಿಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೇ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದವು. ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಹಚಾಹಚ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನಿಂತವು. ಕುಣಬಿಯರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಸರುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಜನ ಯಾರಿರಬಹುದು? ನಾಲ್ಕಾರು ಗಂಡಸರು ಯಾವುದೋ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಗುತ್ತಾ ನಾಯಿಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಂದರು. ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲಿನ ಮುಖಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯಲು ತಡವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಜೋರಿನ ದನಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರ ಆತಂಕ ನಿವಾರಣೆಯಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಹೊತ್ತು ತಂದಿದ್ದವರ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಭಾರಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡರಲ್ಲದೆ ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಗದ್ದೆಯ ಪುಟ್ಟ ಬದುವಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದರು. ರಣರಂಗಕ್ಕೇ ಸಿದ್ಧವಾದಂತಿದ್ದ ನಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಒಡೆಯರ ನಡೆವಳಿಕೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ತಾವು ಬಾಲ ಮುದುರಿಕೊಂಡು ಮುಸಿಮುಸಿಗುಟ್ಟುತ್ತಾ, ನೆಲ ಮೂಸುತ್ತಾ ನಡೆಯತೊಡಗಿದವು. ಮಂದ ಬೆಳಕಿನ ನಡುವೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದಂತೇ ಇಡೀ ಹಾಡಿಯ ಜನರೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದರು. ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗುಡಿಸಲೊಳಗೆ ಮಿಣಕು ದೀಪಗಳು ಹತ್ತಿಕೊಂಡವು. ಒಂದು ಗುಡಿಸಲ ಮುಂದಿನ ವಿಶಾಲ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕಂಬಳಿ ಹಾಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೂರಿಸಲಾಯಿತು. ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬೆಂಡಾಗಿದ್ದ ನಮಗೆ ನೀಡಿದ ಬೆಲ್ಲದನೀರು ಅಮೃತ ಸಮಾನವಾಯಿತು. ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತ ಜನಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಂದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ 'ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರುವ ಹೋಗಿ' ಎಂದು ಕಳಿಸತೊಡಗಿದ. ನಮ್ಮ ವಾಸ್ತವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಗುಡಿಸಲ ಜಾಗವನ್ನೇ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಗಂಜಿ ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಹೊಟ್ಟೆಗೇನಾದರೂ ಬಿದ್ದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಒಣಮೋರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನಾವು ಬಟ್ಟಲುಗಟ್ಟಲೆ ಗಂಜಿ ಕುಡಿದೆವು. ವಿಷ್ಣುವಂತೂ ಉಂಡು ಎಷ್ಟು ದಿನವಾಗಿತ್ತೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹೀರತೊಡಗಿದ.

Scanned by CamScanner

೩

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದಾಗ ಇದು ಪರ್ವತವೇ ಅಲ್ಲ, ಯಾವುದೋ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವಂತೆ ಇಡೀ ಸ್ಥಳ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಎತ್ತರದ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಕುಡಿಯೊಡೆದಿದ್ದವು. ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಹತ್ತಿಬಂದ ಪರ್ವತ ಯಾವುದು? ಇದೇನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಏಣಿಯೇ? ಇದೇ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ವಿಶೇಷ! ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೊಂದು ಬೆಟ್ಟ, ಆ ಬೆಟ್ಟಗಳ ದುರ್ಗಮ ಕಣಿವೆ-ಕಂದರಗಳಲ್ಲೂ ಜನ ಜೀವನ. ನಮಗಂತೂ ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸಿತು. ಮೂಡಣ ಸೂರ್ಯ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಏಳುಗಂಟೆ ಮೀರಿತು. ಮತ್ಯಾವುದೋ ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಯೇರಿ ಸೂರ್ಯ ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಚಾಚುತ್ತಿದ್ದ. ತೇಲಾಡುವ ಮೇಘಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ 'ಮೆಗಾನೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಲೂಬಹುದು ಎನ್ನಿಸಿತು. ಅರಳೆ ರಾಶಿಗಳಂಥ ಮೋಡಗಳ ತೇಲಾಟ ಮನಮೋಹಕವಾಗಿತ್ತು.

ಆಗಲೇ ಇಡೀ ಕುಣಬಿಯರ ಹಾಡಿ ಬದುಕಿಗಿಳಿದಿತ್ತು. ನೀರಿನ ಕೊಡ ಹಿಡಿದ ಹೆಂಗಸರು, ಕಂಬಳಿ ಗೊರಬೆ ಕವುಚಿಕೊಂಡ ಗಂಡಸರು, ನಡುವಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಕುಡುಗೋಲು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟವರು, ಮಕ್ಕಳು, ಮರಿಗಳು. ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹತ್ತಾರು ಗುಡಿಸಲು ನೆಲದಿಂದ ಹೊರಚಿಮ್ಮಿದ ಅಣಬೆ ಮೊಗಟುಗಳಂತೆ ಕವುಚಿ ಕುಳಿತಿದ್ದುವು. ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸಗಣಿಯಿಂದ ಸಾರಿಸಿದ ಅಂಗಳ, ಅಂಗಳದ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತುಳಸೀಗಿಡ, ಅತ್ಯಂತ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಓರಣ. ಎತ್ತರದ ಜಾಗದಿಂದ ಸಣ್ಣ ಝರಿಯಂತೆ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಓಟೆಗಳ ಮೂಲಕ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸ್ತವದ ನಲ್ಲಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತುಂಬಾ ತಂಪಾದ ನೀರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಡಿಸಲೂ ನಿಸರ್ಗದ ನಡುವಿನ ಸಹಜಾಕೃತಿ.

ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಕಿರಿದಾದ, ಬಗ್ಗಿ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಗಿಲು. ಗುಡಿಸಲಿನ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧಾಕೃತಿಯ ರಂಗೋಲಿ, ಚಿತ್ತಾರ. ಪ್ರತಿ ಗುಡಿಸಲ ಚಿತ್ತಾರಗಳಿಗೂ ಅವರದೇ ವಿಶೇಷತೆ ಮತ್ತು ಮೆರಗು. ಗುಡಿಸಲ ಒಳಹೋದರೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲು, ಕಿಟಕಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಸಣ್ಣ ಗೂಡಿನಂಥ ರಂಧ್ರ ಜಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಇವರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಚಳಿಯ ಅನುಭವವೇ ಇರಬಹುದು. ಒಳಮನೆ ತುಂಬಾ ಸರಳ. ಕೋಣೆಗೂ, ಮಲಗುವ ಜಾಗಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಅಂತರವಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆಯಬೇಕು. ಗುಡಿಸಲ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಚ್ಚಲ ಮನೆ. ಕಿರಿದಾದ ಬಾಯಿಯ ಗುಡಾಣಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಣ್ಣಿನ ಹಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಬಿಸಿ ನೀರು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮೀಯಬಹುದು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರ ಅಭ್ಯಂಜನ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ನಮಗೆ ಆ ಹಂಡೆ ನೋಡಿಯೇ ಅದರ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಗುಡಿಸಲ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಗೆ ದನಕರುಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಪುಟ್ಟಮನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಡಿಕೆಯೇ ಬಾಗಿಲು.

ಸಾಗರ, ಭಟ್ಕಳ, ಯಲ್ಲಾಪುರ ಮುಂತಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಕುಣಬಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಹೆಗಡೆಯವರ ಮನೆಗಳ ಜೀತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಕುಣಬಿಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಏಳು-ಬೀಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ, ಉದ್ಧಾರ ಅಥವಾ ಅವನತಿ ಈ ಜಮೀನುದಾರರ

Scanned by CamScanner

ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೆಗಾನೆಯ ಕುಣಿಬಿಗಳ ವಿಶೇಷತೆಯೆಂದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶ: ಈ ಪರ್ವತ ಹತ್ತಿಬಂದು ಮೆಗಾನೆಯ ಕುಣಬಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವ ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಬರಲಿಲ್ಲವೇನೊ?

ಇಂಥ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಕುಣಬಿಗಳ ಜೊತೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುತೂಹಲ ಉಂಟಾದದ್ದು ಸಹಜ. ಕೇಳಿದಾಗ ಹಾಡಿಯ ಯಜಮಾನ ೭೦ ವರ್ಷದ ಯಂಕು ಹೇಳಿದ ರೀತಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಇವರು ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಂಗಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರಾಗಿದ್ದ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಒಂದು ದಾರಿ ತೋರಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿದ್ದ ಕುಣಬಿಯವರು, ಹಸಲರು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಯಾವ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲ, ವಸತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸರಿ, ಬಡಪಾಯಿ ಕುಣಬಿಯರ ಒಂದೆರಡು ಪಂಗಡಗಳು ಬದುಕು ಅರಸುತ್ತಾ ಅಲೆದಾಡಹತ್ತಿದವು. ಯಾವ ಒಡೆಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೂ ಒಂದು ಸೇರಕ್ಕಿ, ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಿ ಗುಡ್ಡ ಇಳಿದು ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿಗಾಗಿ ಪರದಾಡಹತ್ತಿದರು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಕಡಿದಾಗಿ ನಿಂತ ತನ್ನ ನೀಳ ಶರೀರವನ್ನೇ ಹಸ್ತವಾಗಿ ಚಾಚಿದ ಮೇಗಾನ ಪರ್ವತ ಇವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿತು.

ಯಂಕು ಮತ್ತೂ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ– "ನಾವೆಲ್ಲಾ ಗೋವಾದ ಕಡೆಯವರು. ನಮ್ಮ ತಾತಂದಿರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಸಾಲನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ವಲಸೆ ಬಂದ ನಾವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತೆವು. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಮರಾಠಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಯೂ ಅಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡವೂ ಅಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಋಣಾನುಬಂಧ...." ಋಣಾನುಬಂಧ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೆದಕಿದರೆ ಯಂಕು ಮತ್ತಷ್ಟು ಭಾವಜೀವಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ – "ಋಣಾನು ಬಂಧವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೇನು ಸ್ವಾಮಿ? ಯಾವುದೋ ಗೋವಾ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕಾಡು ಕಾಡು ಅಲೆದು ಎತ್ತಂಗಡಿಯಾಗಿ ಇದೀಗ ಇಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಜಮೀನು ಪಡೆದು ಧನ್ಯರಾದೆವು" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಯಂಕುಗಾಗಲೀ, ಅವರ ಸಹಚರರಿಗಾಗಲೀ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಜಮೀನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬೆಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಬರುವುದೂ ಅನಿವಾರ್ಯವೇ. ಆದರೂ ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ತನ್ನದೆಂಬುದೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದಾಸ್ಯದಲ್ಲೇ ಬದುಕಿದ ಇವರಿಗೆ ಕಚ್ಚೆಯಗಲದ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನು ಕೂಡ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿದೆಯೆಂದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೧೮೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಈ ಮೆಗಾನೆಯ ಕುಣಬಿಯರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದಾದ ಸುಮಾರು ೪೦ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖಂಡರಿಗಾದರೂ ಮೆಗಾನೆಗೆ ಶಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಥವಾ ಮೆಗಾನೆಯಲ್ಲಿ ಜನರಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವೂ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ (ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ). ಅದುವರೆಗೆ

Scanned by CamScanner

ಯಾವ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೂ ಆ ನೆಲವನ್ನು ನೋಡುವ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಲೀ, ಕುತೂಹಲವನ್ನಾಗಲೀ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಲೀ, ಸಮಾಜ ಸೇವಕರೆಂಬುವರಾಗಲೀ ಆ ಐದು ಸಾವಿರ ಅಡಿ ಬೆಟ್ಟಹತ್ತುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿಲ್ಲವಂತೆ; ಆದರೂ ಸಾಗರದ ಕೆಲವು ಮುಖಂಡರ ನೆರವಿನಿಂದ ಕುಣಬಿಯರು ಹತ್ತು ಜನತಾ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಂಚುಗಳನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತು ತಂದದ್ದೇ ಒಂದು ಸಾಹಸವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಆ ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಡೆ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದ್ದು, ಕಾಡುಹುಲ್ಲಿನ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಅವು ಅಣಕಿಸುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹುಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿಗಿರುವ ಸೌಂದರ್ಯ ಅವಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಂತೂ ಸತ್ಯ.

ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಾರದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸುಮಾರು ೪೦ ವರ್ಷದ ದುರ್ಗು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ "ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ, ಐದು ಸಾವಿರ ಅಡಿ ಇಳಿಯಬೇಕು. ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡದಿಂದ ಹಾಡುವಳ್ಳಿಗೆ ೫ ಕಿ.ಮೀ. ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಷ್ಟುದೂರ ಹೋಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂತಿರುಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ನಾವಂತೂ ಕಲಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಾದರೂ ಕಲಿಯಲಿ ಎಂದರೆ ಯಾರೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಮಾಸ್ತರು ಬರುವುದು ಮಾತ್ರ ಅನುಮಾನ". ಇದು ಮುಗ್ಧ ದುರ್ಗುವಿನ ನಿಜವೆನ್ನಬಹುದಾದ ಅನುಮಾನ ಕೂಡ.

ಇನ್ನು ಕಾಯಿಲೆ–ಕಸಾಲೆಗಳು ಬಂದರೆ ಬೇರು, ಕಷಾಯ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತೀರಾ ಉಲ್ಬಣಿಸಿದರೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸೇರಿ ಬಿದಿರು ಬೊಂಬಿನ 'ಚಟ್ಟಿ' ಕಟ್ಟಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ರೋಗಿಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ಸರ್ಕಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬೆಟ್ಟ ಇಳಿದು ಭಟ್ಕಳದ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಇವರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಇನ್ನು ಕುಣಬಿಯರ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತ ವಿಶೇಷತೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಗಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ತರುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹೆಣ್ಣು ಕೇಳಲು ಬರುವವರೂ ಅಪರೂಪವೇ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಗಂಟುಹಾಕಿಕೊಂಡ ಸಂಬಂಧಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಬಹುಶ: ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕುಣಬಿಯರು ಮೊದಲಿನ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯ ಮತ್ತು ರೂಪವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಗಣೇಶ ಎಂಬ ಕುಣಬಿ ಕಲಾವಿದ ನಕ್ಕು ಸುಮ್ಮನಾದ. ಆದರೂ ಮೆಗಾನೆಯ ಕುಣಬಿಯರಲ್ಲಿ ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾದ ಹುಡುಗರಿದ್ದಾರೆ. ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸುಂದರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಕುಣಬಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀತಿಯ ಹವ್ಯಾಸ. ಸಿಂಗರಿಸಿದ ತುರುಬಿಗೆ ಕೋಮಲವಾದ ಕಾಡು ಕುಸುಮದ ಪಕಳೆಗಳ ಮೆರಗು.

Scanned by CamScanner

ಕುಣಿತವಿಲ್ಲದೆ ಜಾನಪದ ಬದುಕಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಮೆಗಾನೆಯಲ್ಲೂ ದಿನದ ದುಡಿತದ ಆಯಾಸವನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವಂತೆ ಮದ್ದಳೆಯ ನಾದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದ್ದಳೆಯ ಪಲ್ಲವಿಗೆ ತಾಳದ ಅನುಪಲ್ಲವಿ. "ಸ್ವಾಮಿ ಶರಣು ದೇವಕೋ, ಸ್ವಾಮಿ ಶರಣು ದೇವಕೋ" ಸೊಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾರಂಭ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥಾನಕಗಳ ಸರಮಾಲೆ. ಈ ಹಾಡಿಗೆ ತಕ್ಕನಾಗಿ ಹರೆಯದ ಹುಡುಗರು ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ, ರವಿಕೆ ತೊಟ್ಟು, ತಾಳ ಮತ್ತು ಮದ್ದಳೆಯ ಲಯಕ್ಕೆ ಸೊಂಟ ಬಳುಕಿಸುತ್ತಾ, ನರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕುಣಬಿಯರಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಕುಣಿಯುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಗಂಡಸರೇ ಹೆಣ್ಣಿನ ವೇಷ ತೊಟ್ಟು ಅತ್ಯಂತ ನವಿರಾಗಿ ಕುಣಿಯುವಾಗ ಮನಸ್ಸು ಮುದಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ೭೦ ವರ್ಷದ ಗಣೇಶ ಈ ಹಾಡಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಲಾವಿದ. ತಂದೆ–ತಾಯಿಂದ ಕಲಿತ ರಾಮಾಯಣ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಮಿಶ್ರ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ೫ ರಾತ್ರಿ ೫ ಹಗಲು ಸತತವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾನಂತೆ. ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಹಬ್ಬ ಬಂದರಂತೂ ಕುಣಬಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಂಭ್ರಮ. ಜೊತೆಗೆ 'ಹೋಳಿ ಸಿಗ್ಮಾ' ನರ್ತನ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೋಲುಪದ, ಗುಮಟೆ ಪದಗಳ ರಸದೌತಣ.

ಹಾಸನ ಕಡೆಯ ಬಯಲುಸೀಮೆಯಿಂದ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮೆಗಾನೆ ಸೇರಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಅಲ್ಲಿನ ಗಣಪಿ, ಶಾಂತಿ, ಸೋಮಿ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡದ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿರುವುದು ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ. 'ನಮ್ಮ ಎರಡಡಕೆ ನಿಮ್ಮ ಎರಡಡಕೆ ಜೋಡು ಮಾಡಯ್ಯಾ ಶಿವನೇ....' ಎಂಬ ಹಾಡು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕಿವಿ ನೆಟ್ಟಗಾದವು. ಕೊಂಕಣಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಾಠಿಯ ಅರ್ಥವಾಗದ ಹಾಡುಗಳನ್ನೇ ಹಗಲೂ–ರಾತ್ರಿ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಕಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಲಿಂಗೇಗೌಡರು ಈ ಹಾಡು ಕೇಳಿ ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಆ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಜೀವಕೊಟ್ಟರು.

ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣ. ಕುಣಬಿಯರ ಹಾಡಿ ನಮ್ಮ ಹಾಡಿಯೇ ಅದದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ತಂದಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ದೂರದ ಲೋಕದಿಂದ ಬಂದಿಳಿದ ನಾವೇ ಮಹಾಗಣ್ಯರು ಎಂಬಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಕ್ಯಾಮೆರಾಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ವಿಶೇಷ ಊಟವಾದ 'ಪೋಳಿ'ಯನ್ನು ಬಡಿಸಿ 'ಗುಳ್ಳಾಣಿ' ಪಾಯಸ ಕುಡಿಸಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದರು. ಕುಣಬಿಯರು ಕೋಳಿ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೋಳಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ತಮಾಷೆ ಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ ತಮಾಷೆಯನ್ನೇ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಬೆಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ಅರ್ಕಳಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಕೋಳಿ ತರಿಸಿ ಗೊಂಡರ ಕರಿಯನಿಂದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಡಿಸಿ ಸಂತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದರು. ಕುಣಬಿಯರ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಈಗೀಗ ಮೆಗಾನೆಯ ಶಿಬಿರಕ್ಕೂ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಗಾಳಿ ಬೀಸತೊಡಗಿದೆ. ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿರುವ ಗಂಡಸರು ಹಾಡುವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಹಿಡಿದು ಭಟ್ಕಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಬರುವ ಸಾಹಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಿನ ಮೆಗಾನೆಯ ಹುಡುಗಿಯರ ಬೆನ್ನು ಕುಪ್ಪಸ ಕಂಡಿದೆ. ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಹಳಬರು ಮಾತ್ರ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಮುದುಕಿಯರು ಮೊಣಕಾಲಿನಿಂದ ಸೀರೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕಟ್ಟಿ ಅದೇ ಸೀರೆಯ ಸೆರಗನ್ನು ಎದೆಗೂ ಬಿಗಿಯುತ್ತಾರೆ. ವಯಸ್ಸಾದ ಗಂಡಸರು ಬರೀ ಲಂಗೋಟಿಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ವಾಲೆ,

Scanned by CamScanner

ಕಡಕು, ಪಿಲ್ಲಿ, ತೋಳುಬಂದಿ, ಕಾಲುಕಡಗ, ಮಣಿಸರ ಹಾಕಿದ ಹೆಂಗಸರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಸರು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ತಕಡಕು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿನ ಹುಡುಗರು ಭಟ್ಕಳದ ಬನಿಯನ್ ಮತ್ತು ಖಾಕಿ ಚಡ್ಡಿ ತೊಡಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ನೋ, ಪೌಡರ್ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಂ ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಹುಡುಗಿಯರು ಮೆಗಾನೆಯ ಹಾಡಿಯ ಹುಡುಗರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ರೋಮಾಂಚನ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ನಾಗರೀಕ ಜಗತ್ತಿನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲರೂ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ವಿಷಾದನೀಯ.

೪

ಕುಣಬಿಯರ ಆತ್ಮೀಯ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅವರ ಜೀವನಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಹೊರಟಾಗ ಇಡೀ ಹಾಡಿಗೆ ಹಾಡಿಯೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಳಿಸಲು ಬಂತು. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದು ಗುಡಿಸಲ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಅವರ ಜೊತೆ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಫೋಟೋ ತೆಗೆದರು. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಕೈಬೀಸಿ ಹೊರಟಾಗ ಹಾಲು, ಸಿದ್ದು, ಸೋಮು, ಚಿನ್ನು ಎಂಬ ಮುದ್ದು ಹುಡುಗರು ಅಟ್ಟಣೆ ಮೇಲಿಂದ ಹಕ್ಕಿ ಬೆದರಿಸುವ ಡಬ್ಬ ಬಡಿಯುತ್ತಾ, ಸೀಟಿ ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು.

ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೊರಟ. ಹಾಡಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮೊನ್ನೆ ಬಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಇಳಿಯುವುದೋ ಅಥವಾ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನಡೆದು ಸೀದಾ ನಾಗವಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಇಳಿಯುವುದೋ ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನೇ ಕೇಳಿದ. ಯಾವ ದಿಕ್ಕು ಯಾವ ಮೂಲೆ ಯಾವ ಕಾಡುಕಂದರವೂ ತೋಚದಿದ್ದ ನಮಗೆ ಕುಪ್ಪಯ್ಯನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುವುದು ಎಂದೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಳಿಸುವುದು, ಬೀಳಿಸುವುದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕುಪ್ಪಯ್ಯನಿಗೇ ಬಿಟ್ಟೆವು. ನಾಗವಳ್ಳಿ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಇಳಿದರೆ ಸುಮಾರು ೮ ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರಯಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿದಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಇಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೇ ಇದ್ದ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ಅಡಿ ಬೆಟ್ಟ ತೋರಿಸಿ ಈ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿ ಆ ಕಡೆ ಇಳಿಯಬೇಕು ಎಂದ. ಮತ್ತೆ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತುವ ಪಡಿಪಾಟಲು ಬೇಡವೇ ಬೇಡ ಎಂದು ವಿಷ್ಣು ಹಠ ಮಾಡಿದ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ–ವಿಷ್ಣು ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನೇ ನಡೆಸಿದರು. ಇಲ್ಲೂ ವಿಷ್ಣು ಸೋತ. ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತುವುದು ಮೊದಲಾಯಿತು. ತುಂಬಾ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಅಡಿ ಏರಿದೆವು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಹುಶ: ಐದು ಸಾವಿರ ಅಡಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದೆವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ದೂರದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳ ನಡುವೆ ಭಟ್ಕಳ ಗೋಚರಿಸಿತು. ನೀಲ ಸಾಗರ, ಮಸುಕು ಮಸುಕಾಗಿ ಕಾಣತೊಡಗಿತು. ಭಟ್ಕಳದ ಸೇತುವೆ, ಬಂದರಿನ ಸೂಚನಾಗೋಪುರ ಎಲ್ಲವೂ ಕಾಣತೊಡಗಿದವು. ಆಳೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದ ಹುಲ್ಲಿನ ನಡುವೆ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಮತ್ತು ಕರಿಯ ನಮ್ಮ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕಂಡು ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಪರ್ವತವೇ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಶಾಲ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ತೆಳುಗಾಳಿಗೆ ಇಡೀ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ತೆರತೆರೆಯಂತೆ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದೊಂದು ಮನಮೋಹಕ ದೃಶ್ಯ. ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ನಡುವೆ ಅದನ್ನು ಸೀಳಿಕೊಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನಮಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹಿಂದುಮುಂದಿನವರೇ ಕಾಣದಂತೆ ನಾವು ಯಾವುದೋ ಲೋಕದಲ್ಲಿ

Scanned by CamScanner

ಅಂತರಪಿಶಾಚಿಗಳಾಗಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮೈ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೆಂತಹ ವೈಚಿತ್ರ? ಇಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಇಡೀ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಮರವಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಬಯಲು ಅದೇ ಒಂದು ಲೋಕ.

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಶಿಖರಾರೋಹಣ ಮಾಡಿದ ಸಂತೃಪ್ತಿ ನಮಗೆ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಮತ್ತು ಕರಿಯನ ಜೊತೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಫೋಟೋ ತೆಗೆದೆವು. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಬೆಟ್ಟದ ತುತ್ತ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂತು ಇಡೀ ಮಲೆನಾಡನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಆಸ್ವಾದಿಸಿದೆವು. ಮತ್ತೆ ಕುಪ್ಪಯ್ಯನ ಅವಸರಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಇಳಿಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾದೆವು. ಕಡಿದಾದ ಇಳಿಜಾರು. ಶರೀರದ ಭಾರ ಹಿಡಿದು ಚಮತ್ಕಾರಿಕವಾಗಿ ಇಳಿಯಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಮತ್ತೂ ಬೃಹದಾಕಾರದ ಕಾಡು ಎದುರಾಯಿತು. ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲನ್ನೇ ಕಾಣದ ಕಪ್ಪು ನೆಲ, ತರಗೆಲೆ ಕೊಳೆತು ಮಣ್ಣಿನೊಡನೆ ಸೇರಿಹೋದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಒಂದು ಥರಾ ಹಿತವಾಗಬಹುದಾದ ವಾಸನೆ. ಮರಮರವನ್ನೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾ ವಾಸರ ತಪ್ಪದಂತೆ ಇಳಿಯತೊಡಗಿದೆವು. ಗಿಡ–ಬಳ್ಳಿ–ಮುಳ್ಳುಗಳು ಆಗಾಗ ತರಚಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣೂ ವಿಷ್ಣು ಮೇಲೆ. ಇವನೆಲ್ಲಿ ಬಂಡೆ ಉರುಳಿದ ಹಾಗೆ ಉರುಳಿ ಏಕಾಏಕಿ ನಾಗವಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಬೀಳುವನೋ ಎಂಬ ಭಯ. ಅವನಂತೂ ಉಸಿರು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಪಿಸುತ್ತಾ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ; ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಬುಡಮೇಲಾಗಿ ಉರುಳಿದ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಮರಗಳು ಅಡ್ಡಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಕಡೆ–ಈಕಡೆ ಕಂದರಗಳು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರಕ್ಕೂ, ನೆಲಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿ ಹೊರಬರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾಹಸಗಳೂ ಆದವು. ಕೊನೆಗೂ ವಿಷ್ಣು ಒಂದು ಕಡೆ ಬಿದ್ದೇ ಬಿದ್ದ. ನಾಲ್ಕಡಿ ಉರುಳಿ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ವೃಕ್ಷದ ಒಡಲಿಗೆ ತಗಲಿಕೊಂಡ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಗೀರಿದ ಒಂದು ಬೇರು ಒಂದಿಷ್ಟು ರಕ್ತದ ರುಚಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿತು. ತಕ್ಷಣವೇ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತನಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಗಿಡದ ಸೋಪ್ಪನ್ನು ಒಸಕಿ ಹಿಂಡಿ ರಕ್ತ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದ. ಅಂತೂಇಂತೂ ಬೆಳಗ್ಗೆ ೧೧ ಗಂಟೆಗೆ ಮೆಗಾನೆ ಬಿಟ್ಟ ನಾವು ಸಂಜೆ ೪ ಗಂಟೆಗೆ ನಾಗವಳ್ಳಿ ತಲುಪಿದೆವು! ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆ ದಣಿದ ದೇಹ, ಬಂದವರೇ ನಾಗವಳ್ಳಿಯ ಹೊಳೆಗೆ ಧುಮುಕಿ ಮನಸಾರೆ ಈಜಾಡಿದೆವು. ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಬರಲು, ಮನಸ್ಸೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಲಾಗತೊಡಗಿದಾಗ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಬಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನೀರಿನಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಫರ್ಲಾಂಗ್ ನಡೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಡಿಸಲು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಗುಡಿಸಲಿನ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಎಲೆ ಹಾಸಲಾಗಿತ್ತು. ಘಮಘಮ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಹಸಿವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕುಪ್ಪಯ್ಯನ ಮನೆಯ ಮೀನಿನ ಊಟ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಮೃತ ಸಮಾನವೇನು? ಅಮೃತವೇ ಆಗಿತ್ತು!

Scanned by CamScanner

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಯಾಗಿ, ಕುಲಸಚಿವರಾಗಿ, ಲಲಿತಕಲಾ ನಿಕಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ನಿಕಾಯಗಳ ಡೀನ್ ಆಗಿ ಅಪಾರವಾದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅನುಭವವಿರುವ ಡಾ. ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರು ಜರ್ಮನಿಯ ವೂಜ್‌ಬರ್ಗ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿಯೂ ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಮೆಡಿಕಲ್, ಕೃಷಿ, ಕಾನೂನು ಮುಂತಾದ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಇವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿತ್ತು. ಇವರು ನೀಡಿದ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರೂ ಆಗಿರುವ ಡಾ. ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರು ಉಜ್ಜನಿ ಚೌಡಮ್ಮ, ದಾಸಪ್ಪ-ಜೋಗಪ್ಪ, ಸಿದ್ದಿಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಾಡು-ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ, ಗಿರಿಜನರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ, ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಗೊಂಡರ ರಾಮಾಯಣ, ಬುಡಕಟ್ಟು ದೈವಾರಾಧನೆ, ವಿಸ್ಮೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಚಿತ್ರ ಸಂಪುಟ, ದೇಸಿ ಕನ್ನಡ ಪರಂಪರೆ, ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಮುಂತಾದ ೨೫ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವಲ್ಲದೇ 'ಆನೆಕಾಡು' ಎಂಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತ ಭಿನ್ನ ನೆಲೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಮೆಗಾನೆ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ರಸವತ್ತಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ 'ಗಿರಿಜನ ನಾಡಿಗೆ ಪಯಣ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ ಕೃತಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸ ಕಥನದ ಆಶಯ

"ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಸ್ಯಸಂಪತ್ತು ಬಯಲುಸೀಮೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂತಹ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು" ಎಂಬಂತೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ನಿಸರ್ಗದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಕುಣಬಿ ಜನಾಂಗದವರ ಬದುಕಿನ ಯಶೋಗಾಥೆಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಇಡೀ ಕುಣಬಿ ಜನಾಂಗದ ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಗಾನೆ ಪರ್ವತದ ಈ ಜನರ ಬದುಕು ಹಿಂದೆ ಹೇಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದಾಗಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುಣಬಿ ಜನಾಂಗದವರ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು, ಅವರ ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಯ ಮನರಂಜನೆಯ ಜೀವನಶೈಲಿ ಮತ್ತು ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹಾಗೂ ಅವರು ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

Scanned by CamScanner

ಭಾಗ – ಐದು

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

Scanned by CamScanner

ಭಾಗ – ಐದು

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

18. ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯ ವಿಜ್ಞಾನ

– ಡಾ. ಕರೀಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ

ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದೀರ್ಘವಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಮನುಕುಲದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೈಕಸುಬಾಗಿ ಆರಂಭವಾದ ಈ ಕಲೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ವಿಸ್ಮಯಕರ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದ್ದರ ಜೊತೆಗೆ ಪರಿಸರಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದವು. ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ಸ್ಥಾನ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆಯಾಯಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಚ್ಚಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳೇ ಆಯಾಯ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಯ ಕೈಕೌಶಲ್ಯ, ನೈಪುಣ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ವಿಕಾಸವಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ನಡೆದವು. ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಕಾಲದ ನಿರಂತರತೆಯಲ್ಲಿ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನೂ, ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ, ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡವು. ಮಡಕೆ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಮನೆಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ, ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ತಾರದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೇಯುವಲ್ಲಿ, ಚರ್ಮದಿಂದ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ, ವಿಧವಿಧ ವಸ್ತುವಡವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ – ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕರಕುಶಲಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೇ ಬೆಳೆಯಿತು. ಈ ಕಲೆ ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ, ಹವ್ಯಾಸ, ವೃತ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳುವವರೆಗೆ ವಿಕಾಸಹೊಂದಿತು.

ಕ್ರಿಪೂ. ೨೫೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಭಾರತೀಯ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಭಾರತೀಯ ನೇಕಾರರು ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದ ಬಣ್ಣಗಳ ಬಗೆಗಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿರದೆ ಹಲವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತವು ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ಮುದ್ರಣ ಕಲೆಗೆ ಮೂಲ ನೆಲೆ.

Scanned by CamScanner

ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಭಾರತೀಯ ನೇಕಾರರು ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣಕಟ್ಟುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣವು ಅತಿಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ಬಣ್ಣವನ್ನು ನಿಸರ್ಗದತ್ತವಾದ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ, ಖನಿಜಾಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳಿಂದ ಪಡೆದು ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಬಣ್ಣದ ಮೂಲದ ತಿರುಳನ್ನು ಆದಿಮಾನವನ ಹಂತದಲ್ಲೇ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸುಮಾರು ೩೦೦ ಗಿಡಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವು ತಮ್ಮ ಬೇರು, ಕಾಂಡ, ಚಿಗುರು, ಎಲೆ, ಹೂವು, ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಕುಂಕುಮ, ಅರಿಶಿನ, ನೀಲಿ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬೇಕಾದ ಮೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿವಿಧ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಬ್ಬಿಣದ ಲವಣವನ್ನು ನೇರಳೆ, ನೀಲಿ, ಹಸಿರು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟುವ ಕಲೆ ಇಂದಿಗೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟುವ ಕಲೆ ಹಾಗೂ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನಾಂಗಗಳು ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಂತಹ ಕಲಾವಿದರಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಶೇಖರಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತೀಯರ ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತ ಬಣ್ಣಗಳ ಬಗೆಗಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದೆ. ಬಟ್ಟೆಗಿರಣಿಗಳ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಬಣ್ಣಗಳ ವ್ಯಾಪಕ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾರತೀಯ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಣ್ಣಗಾರರು ತಮ್ಮ ಗತವೈಭವದ ಈ ಕುಲಕಸುಬನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನಾಂಗವು ಬಟ್ಟೆಗೆ ಬಣ್ಣಕಟ್ಟುವ ಕುಲಕಸುಬನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ನಿರಾಸಕ್ತವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವಿಡೀ ಅನುಭವಿಸಿದ ಬಡತನ ಹಾಗೂ ಕುಲಕಸುಬನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟದಿಂದಾಗಿ ಈ ವೃತ್ತಿ ಯುವಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಬೇಡವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಗ್ರೀಸ್, ಏಷಿಯಾ ಮೈನರ್, ಅರೇಬಿಯಾ ಹಾಗೂ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಬೇಡಿಕೆಯಿತ್ತು. ಈ ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ಮೆಗಾಸ್ತನೀಸ್, ಸ್ಟ್ರಾಬೋ ಮೊದಲಾದವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಟರ್ಕಿಯರು, ಆಫ್ಘನ್ನರು, ಮೊಗಲರು ಹಾಗೂ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಮುಂತಾದವರು ಭಾರತದ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟಿನ ಜೊತೆ ಈ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರು; ಸಿಂಹಾಸನವೇರಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೊರೆಯೂ ನೇಕಾರರಿಗೆ, ಕಸೂತಿಗಾರರಿಗೆ, ಚಿತ್ರಗಾರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬಣ್ಣಗಾರರಿಗೆ ತಂತಮ್ಮ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು, ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

Scanned by CamScanner

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ, ಹಲವು ಕಾಯಿದೆ ಕಟ್ಟಳೆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾರಿ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿತು. ಇದರಿಂದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ತತ್ತರಿಸಿಹೋದವು. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಮತ್ತು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಗರಕೇಂದ್ರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯತೊಡಗಿದಂತೆ ಆ ಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳು ಅದರ ಗಾಢ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಜನರು ಸಹಜವಾಗಿ ಅಗ್ಗದ ಬೆಲೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಾವು ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾರಲಾಗದೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ವಸ್ತು-ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದರು. ಗಡಿಯಾರ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ತನ್ನ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬೇಕಾಯಿತು; ಹಾಗೆಯೇ ಚಮ್ಮಾರ ಸಹ ಅಪರೂಪಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ಹರಿದ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಾಯಿತು.

ಇದರಿಂದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ತಯಾರಿಸುವ ವಸ್ತುವಿಗೂ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂತರ ಉಂಟಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಜನರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಕಲೆಯನ್ನು ಇದು ಆಕ್ರಮಿಸಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಬರುಬರುತ್ತಾ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ಬೆಲೆ ಅಧಿಕವಾಗತೊಡಗಿತು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೊಂಡ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಘನತೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳು ಬಂದವು. ಗ್ರಾಹಕರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯದಿದ್ದ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ತೆತ್ತಿದರೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳನ್ನೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಯಾರಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಯಾರಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಅಧಿಕವಾದರೂ ಗ್ರಾಹಕರು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಸೌಂದರ್ಯ, ವಿನ್ಯಾಸ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮುಂತಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಣಗಳು.

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾದ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲಾರವು. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಎಷ್ಟೇ ಗಾಢವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಸಮಾಜಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಕೈಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅಮೇರಿಕಾದ ದಕ್ಷಿಣದ ಪರ್ವತದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿ ತಯಾರಕರು ಈಗಲೂ ತಮ್ಮದೇ

Scanned by CamScanner

ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಶೈಲಿಯ ಕುರ್ಚಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳ ವಿನಿಮಯದ ಮೂಲಕ ಕುರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕುರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಹಣಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕುರ್ಚಿಯ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬಳಸುವ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿಯೂ, ಅಗ್ಗವಾಗಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ವೇತನ ದೊರೆಯುವ ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಕಸುಬನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಅಮೆರಿಕಾದ ಇನ್ನುಳಿದ ಭಾಗಗಳ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜೀವನಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವ, ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಜನಾಂಗವೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಶೈಲಿಯ ಬದುಕಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಕಮ್ಮಾರಿಕೆಯಂತಹ ಹಲವು ಕಸುಬುಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಜನಾಂಗವು ತಾವು ಕೇಳುವ ಹಳೆಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೋಟಾರು ಚಾಲಿತ ಉಪಕರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಯಾಂತ್ರೀಕೃತ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಳಸಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಧರ್ಮ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ನಂಬಿಕೆ ಇವುಗಳ ಜೊತೆ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆ ಗಾಢ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಜನಾಂಗ ಹಗುರವಾದ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಓಡಾಡುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಹಗುರ ಗಾಡಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಈ ಗಾಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಲಾಭಗಳಿಸಲಾರವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಮ್ಮಾರರಿಗೆ ಈ ಗಾಡಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಕೈತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ದೊರೆತಂತಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ದೊರೆಯದೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ಅವನತಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಕಲೆಯ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಜೀವನೋಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಿಪೇರಿಯಿಂದಲೇ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳೂ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ನಂಬಿಕೆಗಳ ಬಲದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೇಕಾರರಿಗೆ ಹರಿದ, ಬಳಸಿ ಬಿಸಾಕಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕುಶಲ ಕಲೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣಿಯುವವರಿಗೆ ಹರಿದ, ಮುರಿದ, ಕಿತ್ತುಹೋದ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೆಣಿದು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ಕಸುಬುಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಶೈಲಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅಲ್ಮೆರಾ ಮಾಡುವವನು ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಆತ ಬೇರೇನನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

Scanned by CamScanner

ಹಾಗೆಯೇ ಕಮ್ಮಾರ ಸಹ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವೆಲ್ಡಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಹುಪಾಲು ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆ ಒಳಗಾದರೂ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಕಸುಬನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ನೇಕಾರರು ಚಿಂದಿಬಟ್ಟೆಯ ಕಂಬಳಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಗ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನೇಯುವರು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೂಲಸಾಮಗ್ರಿಯಾದ ಚಿಂದಿ ಬಟ್ಟೆಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ ಅತಿಕಡಿಮೆ ಅಥವಾ ಉಚಿತ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಂಬಳಿಗಳನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ಕಂಬಳಿಗಳಿಗಳ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಲವು ಕಸುಬುಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕರಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಯೊಬ್ಬನು ತಾನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ. ಯಾವುದೇ ಯಂತ್ರಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿದಿರಿನ ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣೆಯುವವರು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ಕಾಗದ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾರಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಾರರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ವಸ್ತುವಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಅದರತ್ತ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಅವಸಾನದ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಉಳಿವಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ, ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ಉಳಿದು ಬಂದಿರಲು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪನ್ನ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಕೌಶಲ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಹೊರತಾಗಿರುವ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ, ಘನತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಹೆಚ್ಚು ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳ ಅಂಗಡಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಅಂಗಡಿಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಲಾಭವೇ ಹೊರತು, ಸ್ಥಳೀಯ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವ ಲಾಭ ಕಡಿಮೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ತಾನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮಾರಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬಹುದು. ಆಗ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಸಹಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿ ಅವನು ತನ್ನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಕಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಾಣಿಜ್ಯದ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿಹೋದ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಸುಬನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ

Scanned by CamScanner

ಮೂಲಕವೋ ಕಲಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಯಾರಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಬಗೆಯ ಕುಶಲ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ನೇಕಾರಿಕೆ, ಚಿನ್ನ–ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆಲಸ ಮತ್ತಿತರ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸಿ ಅವನ್ನು ಕಲಾಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವ ತಂತ್ರಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿರುವುದು ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕಲಿಕೆಯ ಒತ್ತು ಪರಂಪರೆಯ ಪಾಲನೆಯ ಮೇಲಿರದೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿನ್ಯಾಸದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ.

ಇಂದು ಪ್ರಪಂಚದ ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕರಕುಶಲ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಹವ್ಯಾಸದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಲವಾರು ಜನರು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಉಪಯುಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂತೋಷ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅಲಂಕಾರಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಆಪ್ತರಿಗಾಗಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹವ್ಯಾಸಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಟ್ಟೆ ನೇಯುವ, ಕುರ್ಚಿ–ಮೇಜು, ಬುಟ್ಟಿ, ಡಬ್ಬಿ ಮಾಡುವ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಲತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಹಾಗೂ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಕುಶಲಕಲೆಗಳನ್ನು ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕುಶಲ ಕಲೆಯ ಸತ್ವವು ನಿಕಷಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಕಲಿತು, ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರವನ್ನು ರೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧವಾದ ಇಂಥ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯ ಅಂಶದ ಕೊರತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹವ್ಯಾಸಿ ಕಲಾವಿದರಿಂದ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇವತ್ತು ಯಾವುದು ಕರಕುಶಲ ಕಲೆ, ಯಾವುದು ಕರಕುಶಲ ಕಲೆ ಅಲ್ಲ – ಎಂದು ಗೆರೆ ಎಳೆದು ಗುರುತಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಅದರ ವಿನ್ಯಾಸ, ಕೌಶಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಲಬೆರಕೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿಯೊಡನೆಯೇ ಕವಲೊಡೆದ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗೆ ಸಿಗದ ಸಂಘಟನೆ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಎಷ್ಟು ನಿಜವೋ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಿಗೂ ಸಿಗದೆ ಹೋದದ್ದು ಅಷ್ಟೇ ನಿಜವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ತನ್ನ ತಾಯಿಬೇರಾದ ಈ ಪರಂಪರೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಮರಸದಿಂದ ಬೆಸೆಯುವ ಮೂಲಕ ಹಳೆಬೇರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸಚಿಗುರನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯ.

Scanned by CamScanner

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಡಾ. ಕರೀಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ ಅವರು ಕತೆಗಾರರಾಗಿ, ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿ, ಭಾಷಾಂತರಕಾರರಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರು ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಯುಜಿಸಿಯ ಎಮಿರಿಟಸ್ ಫೆಲೋ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

'ವ್ಯಷ್ಟಿ ಸಮಷ್ಟಿ' (ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ, ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ನವ್ಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ), 'ಸಂಕಥನ', 'ಶತಮಾನದ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ', 'ವಿಸ್ತಾರ', 'ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ದರ್ಶನ', 'ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಕಥಾನಕ', 'ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಬದುಕು ಬರಹ', 'ಟೆಂಪೆಸ್ಟ್ ಅಧ್ಯಯನ', 'ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ ಮತ್ತು ಅಭಿಜಾತ ಪರಂಪರೆ', 'ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ', 'ಬಸವಣ್ಣ ಪುನರ್ಲೇಖ', 'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಥನ' (ಎಮಿರಿಟಸ್ ಫೆಲೋ ಯೋಜನೆಗೆ ಬರೆದ ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥ) ಇವರ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ವಿಮರ್ಶಾ ಗ್ರಂಥಗಳು.

'ಕರಿಮಣ್ಣಿನ ಗೊಂಬೆಗಳು', 'ಸಂಧಾನ', 'ನೆನಪಲ್ಲ ವಾಸ್ತವ', 'ಕಡಲಮಂತು', 'ಹಕ್ಕಿಬೆಂದೊ ಹಕ್ಕಿಮರಿ ಬೆಂದೊ' ಇವರ ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳು. 'ಮಳೆಕೋಗಿಲೆ' ಇವರ ಕಾದಂಬರಿ. 'ಅನುರೂಪ', 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು', 'ಆಫ್ರಿಕನ್ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು' ಇವರ ಅನುವಾದಿತ ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳು. 'Companions and Other Stories' ಇದು ಇವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದಿತ ಕತೆಗಳ ಸಂಕಲನ.

ಲೇಖನದ ಆಶಯ

ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸ ಇದೆ. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಪ್ರದೇಶವಾರು ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪರಿಣಾಮ ದಿಂದ ಹಲವು ಕಾಯ್ದೆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಭಾರಿ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾದ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಲವಾರು ನಿದರ್ಶನಗಳು ಮುಖಾಂತರ ಕರೀಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿರವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಧರ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆ ಜೊತೆ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ಒಂದು ಗಾಢವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದ ತಾಯಿ ಬೇರಾಗಿ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸತನವೂ ಬೆಳೆಯಲು ಡಿ ವಿ ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಹಳೆ ಬೇರು ಹೊಸ ಚಿಗುರು ಒಂದಾಗಿರಲು ಮರ ಸೊಬಗು ಎಂಬಂತೆ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹೊಸ

Scanned by CamScanner

21. ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದಕೋಶ : ತಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳು (ಆಡಳಿತ ಕನ್ನಡದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳು)

– ಡಾ. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಶ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮೊದಲಾದವುಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ, ತಾಂತ್ರಿಕವಾದ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ ಪದಗಳೇ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳು. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಳಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮೂಲ ಪದಗಳನ್ನೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವಿಷಯ ಅಥವಾ ಭಾಷಾ ಪರಿಣಿತರಿಂದ ಪದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ/ರೂಪಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳ ಸಮೂಹವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಧ್ಯಯನ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ, ವ್ಯಾಸಂಗ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ, ಶುಲ್ಕ ವಿನಾಯಿತಿ ಮನವಿ ಪತ್ರ, ಪರೀಕ್ಷಾ ಶುಲ್ಕ, ಅಂಕಪಟ್ಟಿಗಳ ದೃಢೀಕರಣ, ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೂಚನೆ, ತರಗತಿ, ಹಾಜಾರಾತಿ ಪತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪದಗಳೂ ಕಾಲೇಜು / ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ / ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದಗಳಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ, ಎಲ್ಲ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲೂ ಇದೇ ಪದಗಳ ಉಪಯೋಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳ ಪದಗುಚ್ಚವನ್ನು ಸಿದ್ದಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರಾಜಸ್ವ ಸ್ವೀಕಾರ, ಠೇವಣಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ. ದೃಢೀಕರಣ, ದಾಖಲಾತಿ, ಅನುಚ್ಛೇದ, ಹಾಜರಾತಿ, ಅನುಮತಿ, ಅಂಗೀಕಾರ, ಅವಲೋಕನ, ಅನುಷ್ಠಾನ, ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ರಜೆ, ಗಳಿಕೆ ರಜೆ, ಹಬ್ಬದ ಮುಂಗಡ, ಪ್ರವಾಸ ಭತ್ಯೆ, ಕರಡು ಪತ್ರ, ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಡು ಬರುವಂತಹದ್ದು.

ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಹಲವಾರು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪದಕೋಶ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಾನುಕ್ರಮಾವಾಗಿ (alphabetical order) ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಪದಕೋಶ ಕೈಪಿಡಿ: ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ	
Abbreviation	ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸು / ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಪದ
Abscond	ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊ / ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡು / ಪರಾರಿ
Absolute power	ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರಾಧಿಕಾರ / ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ
Abstract	ತಿರುಳು/ ಸಾರಾಂಶ (ಸಂಗ್ರಹ: ಘೋಶ್ವಾರೆ/ಗೋಶ್ವಾರೆ)
Abstract Bill	ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಬಿಲ್ಲು
Absurd	ಅಸಂಬದ್ಧ
Accept	ಸ್ವೀಕರಿಸು

Scanned by CamScanner

Acceptable	ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹ
Accident, Coincidence	ಆಕಸ್ಮಿಕ
Accounts of Receipts and Balances	ಜಮಾ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಕು ಲೆಕ್ಕ
Accused	ಆಪಾದಿತ
Acknowledgement	ಸ್ವೀಕೃತಿ / ಅಂಗೀಕಾರದ ರಸೀದಿ
Acquaintance Register	ವೇತನ ಪಾವತಿ ವಹಿ
Acquisition	ಸ್ವಾಧೀನತೆ
Acquit	ಖುಲಾಸೆ
Action Plan	ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆ
Adjourn	ಮುಂದೂಡು
Adjournment Motion	ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ
Adjustment of Accounts	ಲೆಕ್ಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ
Adjustment, Reconciliation	ಹೊಂದಾಣಿಕೆ
Administrative Approval	ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅನುಮೋದನೆ
Agenda	ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ
Aggregate	ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ
Agree	ಒಪ್ಪು
Agreement, contract	ಒಡಂಬಡಿಕೆ
Allotment	ಹಂಚಿಕೆ
Alternative	ಪರ್ಯಾಯ
Amendment	ತಿದ್ದುಪಡಿ
Analysis	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
Ancestral	ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ
Announcement	ಪ್ರಕಟಣೆ
Annual Turn over	ವಾರ್ಷಿಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಮೊತ್ತ
Anonymous	ಬೇನಾಮಿ / ಅನಾಮಧೇಯ
Anticipatory Bail	ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಜಾಮೀನು
Anticipatory Pension	ನಿರೀಕ್ಷಾ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ
Antisocial	ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿ / ಸಮಾಜಘಾತುಕ
Apology	ಕ್ಷಮೆಯಾಚನೆ
Appellant	ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರ
Application	ಅರ್ಜಿ
Apprenticeship	ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿ/ ಕಲಿಕೆ/ತರಬೇತಿ
Approval	ಅನುಮೋದನೆ
Approved	ಅಂಗೀಕೃತ
Approximate	ಸರಿಸುಮಾರು / ಅಂದಾಜು
Architecture	ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ
Article	ಅನುಚ್ಛೇದ

Scanned by CamScanner

Assessment/ Valuation	ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯ
Assets and Liabilities	ಆಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ದಾಯಿತ್ವಗಳು
Attachment	ಜಪ್ತಿ / ಲಗತ್ತು / ಅಡಕ
Attack	ಆಕ್ರಮಣ
Attest	ದೃಢೀಕರಿಸು
Audit	ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ
Audit report	ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿ
Authentic, Authorized	ಅಧಿಕೃತ
Authorization Letter	ಅಧಿಕಾರ ಪತ್ರ
Autonomy (Independent)	ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ
Availability	ಲಭ್ಯತೆ
Bail	ಜಾಮೀನು
Basic pay	ಮೂಲವೇತನ
Board	ಮಂಡಳಿ
Bonafide	ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ/ನಂಬಿಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ
Bond Paper	ಛಾಪಾ ಕಾಗದ
Bonded Labour	ಜೀತದಾಳು
Borrow	ಎರವಲು
Budget	ಮುಂಗಡ ಪತ್ರ
Bureaucracy	ನೌಕರಶಾಹಿ / ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ
By Hand	ಮುದ್ದಾಂ, ಖುದ್ದಾಗಿ
Calculation	ಗಣನೆ, ಲೆಕ್ಕಚಾರ/ ಲೆಕ್ಕಮಾಡು
Capital	ಬಂಡವಾಳ
Capitalist	ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ
Cash Account	ನಗದು ಖಾತೆ
Cash Balance	ನಗದು ಶಿಲ್ಕು (ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಹಣ)
Cash Book	ನಗದು ಪುಸ್ತಕ
Cash Disbursement	ನಗದು ಬಟವಾಡೆ / ನಗದು ಪಾವತಿ / ನಗದು ವಿತರಣೆ
Casual	ಸಾಂದರ್ಭಿಕ
Casual Leave	ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ರಜೆ
Catalogue	ವಿಷಯಪಟ್ಟಿ
Caution money	ಭದ್ರತಾ ಹಣ
Certificate of Character	ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ
Certificate of Posting	ಅಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ
Chapter	ಅಧ್ಯಾಯ
Charge Allowance	ಪ್ರಭಾರ ಭತ್ಯೆ
Charge Report	ಕಾರ್ಯಭಾರ ವರದಿ
Charge Sheet	ದೋಷಾರೋಪ ಪಟ್ಟಿ

Scanned by CamScanner

Charged Expenditure	ನಿಯೋಜಿತ ವೆಚ್ಚ
Cheque	ಚೆಕ್ಕು / ಹುಂಡಿ ಹಣದ ಚೀಟಿ
Cheque	ಚೆಕ್ಕು / ಹುಂಡಿ ಹಣದ ಚೀಟಿ / ಧನಾದೇಶ
Circular	ಸುತ್ತೋಲೆ
Civil Service Rules	ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ನಿಯಮ
Civil Supplies	ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು
Civil Works	ಸಿವಿಲ್ ಕಾಮಗಾರಿ
Claim	ಹಕ್ಕು
Clarification	ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ
class and grade	ವರ್ಗ ಮತ್ತು ದರ್ಜೆ
Classification	ವರ್ಗೀಕರಣ
Clerk, Office Assistant	ಗುಮಾಸ್ತ / ಕಚೇರಿ ಸಹಾಯಕ
Client	ಕಕ್ಷಿದಾರ
Code of Civil Procedure	ನಾಗರಿಕ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆ
Commission	ಆಯೋಗ
Commission of Enquiry	ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗ
Commuted Leave	ಪರಿವರ್ತಿತ ರಜೆ
Comparative Statement	ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪಟ್ಟಿ
Compensation	ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ
Compensatory allowance	ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯೆ
Competent Authority	ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
Competitive Examination	ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
Complimentary copy	ಗೌರವಪ್ರತಿ
Comprehensive	ಸಮಗ್ರ
Concession	ರಿಯಾಯಿತಿ
Condition	ಷರತ್ತು
Condonation	ಮನ್ನಿಸುವಿಕೆ
Confession	ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ
Confidential record	ರಹಸ್ಯ ದಾಖಲೆ
Confidential report	ರಹಸ್ಯ ವರದಿ
Consent	ಸಮ್ಮತಿ
Consolidation	ಕ್ರೋಡೀಕರಣ (ಬಲವರ್ಧನೆ)
Consumer	ಗ್ರಾಹಕ
Contempt	ನಿಂದನೆ
Contempt of Court	ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿಂದನೆ
Controller	ನಿಯಂತ್ರಕ
Controlling Officer	ನಿಯಂತ್ರಣಾಧಿಕಾರಿ
Controversial	ವಿವಾದಾಸ್ಪದ

Scanned by CamScanner

Conveyance Allowance	ವಾಹನ ಭತ್ಯೆ
Copy right	ಗ್ರಂಥಸ್ವಾಮ್ಯ
Corporation	ನಿಗಮ
Corrigendum	ತಿದ್ದೋಲೆ
Counter Attack	ಪ್ರತಿದಾಳಿ
Crime, Offence	ಅಪರಾಧ
Criminal	ಅಪರಾಧಿ
Crisis	ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು
Daily Allowance	ದಿನಭತ್ಯೆ
Daily Balance	ದೈನಿಕ ಶಿಲ್ಕು
Daily report	ದೈನಿಕ ವರದಿ
Daybook	ದೈನಂದಿನ ವಹಿ
Demonetization	ಅನಾಣ್ಯೀಕರಣ
Demonstration	ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ
Demy Official Letter	ಅರೆಸರ್ಕಾರಿ ಪತ್ರ
Department	ಇಲಾಖೆ
Deposit	ಠೇವಣಿ
Deposit money	ಠೇವಣಿ ಹಣ
Depreciation	ಅಪಮೌಲ್ಯ
Deputation	ನಿಯೋಜನೆ
Designation	ಪದನಾಮ
Determination	ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ
Dictionary	ನಿಘಂಟು
Direction	ನಿರ್ದೇಶನ
Disapproval	ಅಸಮ್ಮತಿ
Discretion	ವಿವೇಚನೆ
Dishonest	ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ
Disobedience	ಅವಿಧೇಯತೆ
Disposable	ಬಿಸಾಡಬಹುದಾದ
Dissolution	ವಿಸರ್ಜಿಸು
Dissolve	ರದ್ದು
Document, Bond	ದಸ್ತಾವೇಜು
Draft, Rough copy	ಕರಡು
Drawing and disbursing Officer	ಹಣ ತೆಗೆಯುವ ಮತ್ತು ಬಟವಾಡೆ ಅಧಿಕಾರಿ
Disbursing Officer	ಬಟವಾಡೆ ಅಧಿಕಾರಿ
Earn	ಗಳಿಕೆ
Earned Leave	ಗಳಿಕೆ ರಜೆ
Efficiency	ದಕ್ಷತೆ

Scanned by CamScanner

Election Code of Conduct	ಚುನಾವಣಾ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆ
Electoral Role	ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿ
Eligibility	ಅರ್ಹತೆ
Emblem	ಲಾಂಛನ
Eminence	ಔನ್ನತ್ಯ
Enclosure	ಅಡಕ
Encumbrance	ಪೂರ್ವಾಧಿ (ಋಣಭಾರ)
Endorsement	ಹಿಂಬರಹ
Enforce, Implement	ಜಾರಿಗೊಳಿಸು
Enjoyment	ಉಪಭೋಗ
Enquiry	ಸಾಮಾನ್ಯ ತನಿಖೆ / (ಪ್ರಶ್ನೆ)
Ensure	ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸು
Entrance Examination	ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆ
Establishment	ಸ್ಥಾಪನೆ
Etiquette	ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ
Evaluate	ಬೆಲೆಕಟ್ಟು
Evaluation	ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ
Ex officio	ಪದನಿಮಿತ್ತ
Examination Leave	ಪರೀಕ್ಷೆ ರಜೆ
Excise	ಅಬಕಾರಿ / ಉತ್ಪಾದನಾ ಸುಂಕ
Executive	ಕಾರ್ಯಾಂಗ
Exempt	ವಿನಾಯಿತಿ
Expenditure	ವೆಚ್ಚ
Expert	ತಜ್ಞ
Express	ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸು
Expression	ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ (ಪ್ರಕಟಿಸುವಿಕೆ/ ನಿರೂಪಣೆ)
Extrajudicial	ನ್ಯಾಯಿಕವಲ್ಲದ / ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ / ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹೊರಗಿನ
Face Value	ಮುಖಬೆಲೆ
Facts and Figures	ಅಂಕಿ ಅಂಶ
Failure	ವಿಫಲತೆ
Fair copy	ಶುದ್ಧಪ್ರತಿ
Fake	ಖೋಟಾ
Family Pension	ಕುಟುಂಬ ವೇತನ
Favor (American)/Favour (British)	ಅನುಕೂಲಕರ
File	ಕಡತ
Financial Adviser	ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹೆಗಾರ
Financial Year	ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷ

Scanned by CamScanner

First Information Report (FIR)	ಪ್ರಥಮ ಮಾಹಿತಿ ವರದಿ
Fitness Certificate	ಅರ್ಹತಾ ಪತ್ರ
Fluctuation	ಅಸ್ಥಿರತೆ
Folk	ಜನಪದ
Folklore	ಜಾನಪದ
Footnote	ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿ
Forenoon	ಪೂರ್ವಾಹ್ನ
Form	ನಮೂನೆ
Formal	ಔಪಚಾರಿಕ
Foundation	ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ
Fraction	ಅಂಶ / ಭಾಗ
Fragile	ದುರ್ಬಲ
Fraternity	ಸಹೋದರತ್ವ
Fraud	ಮೋಸ
Fulltime	ಪೂರ್ಣಾವಧಿ
Furniture	ಪೀಠೋಪಕರಣ
Gazette	ರಾಜ್ಯಪತ್ರ
Gazette Officer	ಪತ್ರಾಂಕಿತ ಅಧಿಕಾರಿ
Globalization	ಜಾಗತೀಕರಣ
Glossary	ಪದಕೋಶ, ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ
Governance	ಆಳ್ವಿಕೆ/ ಆಡಳಿತ
Gradation	ಶ್ರೇಣೀಕರಣ
Grant	ಅನುದಾನ
Grant in aid	ಸಹಾಯಾನುದಾನ
Grievance Cell	ದೂರು ವಿಭಾಗ
Guarantee	ಭರವಸೆ / ಜಾಮೀನುದಾರ / ಹೊಣೆಗಾರ / ಖಾತರಿದಾರ
Habit	ಅಭ್ಯಾಸ
Half Pay Leave	ಅರ್ಧ ವೇತನ ರಜೆ
Hand bill	ಕರಪತ್ರ
Hand Book, Manual	ಕೈಪಿಡಿ
Harassment	ಕಿರುಕುಳ
Harmony	ಸೌಹಾರ್ದ
Head of Department	ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
Headline	ತಲೆಬರಹ
Headline	ಶೀರ್ಷಿಕೆ
Hereditary	ಅನುವಂಶಿಕ
High-power Committee	ಉನ್ನತಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿ
History of Service	ಸೇವಾಚರಿತ್ರೆ

Scanned by CamScanner

Home Industry	ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆ
Honorarium	ಗೌರವ ಸಂಭಾವನೆ
Hospitality	ಆತಿಥ್ಯ
Humiliation	ಅವಮಾನ
Identity card	ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ
Imitation	ಅನುಕರಣೆ
Immature	ಅಪ್ರಬುದ್ಧ
Immovable Property	ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿ
Impartial	ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ
In due course	ಯಥಾಕ್ರಮವಾಗಿ
Inauguration	ಉದ್ಘಾಟನೆ
Incentive	ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ
Income	ಆದಾಯ
Incorrigible	ತಿದ್ದಲಾಗದ
Increment	ಬಡ್ತಿ / ಏರಿಕೆ / ವೃದ್ಧಿ
Indigenous	ದೇಶೀಯ
Insolvency	ದಿವಾಳಿತನ
Inspection	ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ
Installment	ಕಂತು
Integration	ಭಾವೈಕ್ಯತೆ
Intention	ಇಂಗಿತ
Interim Order	ಮಧ್ಯಂತರ ಆದೇಶ
Interpretation	ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ / ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ
Interview	ಸಂದರ್ಶನ
Intra-vires	ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ
Introductory, Preamble	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ
Invalid	ಅಸಿಂಧು
Investigation	ತನಿಖೆ
Jail	ಬಂದೀಖಾನೆ
Joint Session	ಜಂಟಿ ಅಧಿವೇಶನ
Joint Venture	ಜಂಟಿ ಉದ್ಯಮ
Judicial Enquiry	ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ
Key Note	ಮುಖ್ಯ ಟಿಪ್ಪಣಿ
Kidnap	ಅಪಹರಿಸು
Land Acquisition	ಭೂಸ್ವಾಧೀನ
Land revenue	ಭೂಕಂದಾಯ
Landmark	ಎಲ್ಲೆ ಗುರುತು / ಹೆಗ್ಗುರುತು
Last Pay Certificate	ಅಂತಿಮ ವೇತನ ಪತ್ರ

Scanned by CamScanner

Lawsuit	ಮೊಕದ್ದಮೆ / ವ್ಯಾಜ್ಯ / ದಾವೆ
Legal Action	ಕಾನೂನು ಕ್ರಮ
Legal Claim	ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಹಕ್ಕುಸಾಧನೆ
Legal Opinion	ಕಾನೂನು ಸಲಹೆ
Legitimate	ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ / ಕಾನೂನುಬದ್ಧ
Liability	ದಾಯಿತ್ವ / ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ / ಬಾಧ್ಯತೆ
Liaison Officer	ಸಂಪರ್ಕಾಧಿಕಾರಿ
Liberal	ಉದಾರ
License	ಪರವಾನಗಿ
Limit	ಪರಿಮಿತಿ
Local Allowance	ಸ್ಥಳೀಯ ಭತ್ಯೆ
Local self-Government	ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸರ್ಕಾರ
Low Income Group	ಕಡಿಮೆ ವರಮಾನ ವರ್ಗ
Lowest	ಕನಿಷ್ಠ
Magazine	ನಿಯತಕಾಲಿಕೆ
Magnanimous	ಉದಾತ್ತ
Magnificent	ಶೋಭಾಯಮಾನ / ಭವ್ಯವಾದ / ಉಜ್ವಲವಾದ
Maintenance and Repairs	ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ದುರಸ್ತಿ
Maintenance Charge	ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚ
Major Penalty	ಗುರುತರ ದಂಡನೆ
Malpractice	ದುರಾಚರಣೆ/ ಅಕಾರ್ಯ/ ಕಾನೂನು ವಿರೋಧಿ ಕಾರ್ಯ
Man Power	ಜನಶಕ್ತಿ
Mandamus	ನ್ಯಾಯಿಕ ಪರಮಾದೇಶ / ಆಜ್ಞಾ ಪತ್ರ
Manipulation	ಕೈಚಳಕ / ಕುತಂತ್ರ
Maternity Leave	ಪ್ರಸೂತಿ ರಜೆ
Means of Livelihood	ಜೀವನೋಪಾಯ
Mechanization	ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ
Medical Certificate	ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ
Memo	ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರ
Ministerial Staff	ಲಿಪಿಕ ನೌಕರರು
Misappropriation, Misuse	ದುರುಪಯೋಗ
Misbehavior	ದುರ್ವರ್ತನೆ
Miscellaneous	ಇತರೆ
Miscellaneous Expenditure	ಸಂಕೀರ್ಣ ವೆಚ್ಚ
Mode of Payment	ಸಂದಾಯ ವಿಧಾನ / ಪಾವತಿಸುವ ವಿಧಾನ
Modernization	ಆಧುನೀಕರಣ
Modification	ಮಾರ್ಪಾಡು
Monopoly	ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ

Scanned by CamScanner

Monotony	ಏಕಧ್ವನಿ
Moral Code	ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆ
Moral, Ethic	ನೈತಿಕ
Motivating Power	ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿ
Motto	ಧ್ಯೇಯೋಕ್ತಿ / ಗುರಿ
Movable Property	ಚರಾಸ್ತಿ
Movement	ಆಂದೋಲನ (ಚಳವಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಚಾಲನೆ)
Mutual	ಪರಸ್ಪರ
Nationality	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ
Negative	ಋಣಾತ್ಮಕ
Negligence	ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ / ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ / ಉದಾಸೀನತೆ / ಅಲಕ್ಷ್ಯತೆ
Neutral	ತಟಸ್ಥ
No Confidence Motion	ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ
No objection certificate	ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ
Note	ಟಿಪ್ಪಣಿ
Notification	ಅಧಿಸೂಚನೆ
Numerical	ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ
Obedience	ವಿಧೇಯತೆ
Occasion	ಸಂದರ್ಭ
Occupation	ವೃತ್ತಿ
Office bearer	ಪದಾಧಿಕಾರಿ
Office copy	ಕಚೇರಿ ಪ್ರತಿ
Office Procedure	ಕಚೇರಿಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ
Official Document	ಅಧಿಕಾರ ದಾಖಲೆ
On behalf of	ಪರವಾಗಿ
Opine	ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸು
Opponent	ಎದುರಾಳಿ
Opportunity	ಅವಕಾಶ
Optional	ಐಚ್ಛಿಕ
Order	ಆದೇಶ
Outlook, Perspective	ದೃಷ್ಟಿಕೋನ / ಹೊರನೋಟ / ಮೇಲ್ನೋಟ
Overwrite	ತಿದ್ದಿಬರೆ
Participation	ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ
Partnership deed	ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ ಪತ್ರ
Pass	ಅಪ್ಪಣೆ ಚೀಟಿ
Pay Scale	ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿ
Pay slip	ವೇತನ ಚೀಟಿ
Penalty	ದಂಡ

Scanned by CamScanner

Pending Statement	ಇತ್ಯರ್ಥ ಬಾಕಿ ಪಟ್ಟಿ
Permanent Post	ಖಾಯಂ ಹುದ್ದೆ
Petition	ಆವೇದನೆ / ನಿವೇದನೆ/ ಮನವಿ
Positive	ಧನಾತ್ಮಕ
Preamble	ಪೀಠಿಕೆ
Predecessor	ಪೂರ್ವಾಧಿಕಾರಿ
Preference	ಆದ್ಯತೆ
Prejudice	ಪೂರ್ವಗ್ರಹ / ಪೂರ್ವಗ್ರಹೀತ
Prescribed form	ನಿಗದಿತ ನಮೂನೆ
Press conference	ಪತ್ರಿಕಾ ಗೋಷ್ಠಿ
Probationary Period	ಅರ್ಹತಾವಧಿ / ಖಾಯಂಪೂರ್ವ ಅವಧಿ / ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥ ಅವಧಿ
Probationary Period	ಖಾಯಂಪೂರ್ವ ಅವಧಿ / ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥ ಅವಧಿ
Proceedings	ನಡವಳಿ/ ನಡೆವಳಿ
Product	ಉತ್ಪನ್ನ
Qualifying Service	ಅರ್ಹತಾದಾಯಕ ಸೇವೆ
Quality Control	ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ
Quarterly	ತ್ರೈಮಾಸಿಕ
Questionnaire	ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ
Quotation	ದರಪಟ್ಟಿ
Raw materials	ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿ
Reasonable grounds	ಯುಕ್ತ ಆಧಾರಗಳು / ವಿವೇಚನೆಯುಳ್ಳ ಆಧಾರಗಳು
Receipt	ರಸೀದಿ
Recommendation	ಶಿಫಾರಸು
Reconciliation of Accounts	ಲೆಕ್ಕ ಸಮನ್ವಯ
Reconciliation Statement	ಸಮನ್ವಯ ಪಟ್ಟಿ
Record	ದಾಖಲೆ
Recruitment	ನೇಮಕಾತಿ
Rectify	ಸರಿಪಡಿಸು
Reference	ಉಲ್ಲೇಖ
Reform	ಸುಧಾರಣೆ
Refund	ಮರುಪಾವತಿ
Regenerate	ಪುನರುತ್ಪಾದನೆ
Regeneration	ಪುನರುಜ್ಜೀವನ
Register	ವಹಿ
Regularization	ಸಕ್ರಮೀಕರಣ
Rehearsal	ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸ
Reimbursement	ವೆಚ್ಚ ತುಂಬುವುದು / ವೆಚ್ಚ ತುಂಬಿಕೊಡು

Scanned by CamScanner

Release	ಬಿಡುಗಡೆ
Relief works	ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸ
Remarkable	ಗಮನಾರ್ಹ
Remarks	ಷರಾ
Reminder	ನೆನಪೋಲೆ / ಜ್ಞಾಪನ / ಜ್ಞಾಪನಾ ಪತ್ರ
Remuneration	ಸಂಭಾವನೆ
Renovation	ನವೀಕರಣ
Repair	ದುರಸ್ತಿ
Report	ವರದಿ
Representation	ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ
Representation	ಮನವಿ
Republic	ಗಣರಾಜ್ಯ
Request	ಕೋರಿಕೆ
Requirement	ಅಗತ್ಯತೆ
Reservation	ಮೀಸಲಾತಿ
Reserve Found	ಮೀಸಲು ನಿಧಿ
Resignation	ರಾಜೀನಾಮೆ
Resource	ಸಂಪನ್ಮೂಲ
Responsibility	ಜವಾಬ್ದಾರಿ
Retrospect	ಪೂರ್ವಾನ್ವಯ ಜಾರಿ
Reveal	ಪ್ರಕಟಪಡಿಸು
Revenue	ಕಂದಾಯ
Reward	ಇನಾಮು
Royalty	ರಾಜಧನ
Rule	ನಿಬಂಧನೆ
Sanction	ಮಂಜೂರಾತಿ
Satisfactory	ಸಮಾಧಾನಕರ
Scarcity	ಅಭಾವ
Self-Government	ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸರ್ಕಾರ
Short term Loan	ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲ
Short term Notice	ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸೂಚನೆ
Show cause Notice	ಕಾರಣ ಕೇಳುವ ಪತ್ರ
Special Casual Leave	ವಿಶೇಷ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ರಜೆ
Starred Question	ಚುಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ
Stationery	ಲೇಖನ ಸಾಮಗ್ರಿ
Stipend	ತರಬೇತಿ ಭತ್ಯೆ
Stock Verification	ದಾಸ್ತಾನು ಪರಿಶೀಲನೆ
Subjudice	ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಣಾಧೀನ

Scanned by CamScanner

Subsidy	ಸಹಾಯಧನ
Subsistence Allowance	ಜೀವನಾಧಾರ ಭತ್ಯೆ
Superannuation Pension	ವಯೋ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ
Suspension	ಅಮಾನತು
Table of Contents	ವಿಷಯಸೂಚಿ / ಪರಿವಿಡಿ
Tax	ತೆರಿಗೆ
Temporary Post	ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಹುದ್ದೆ
Tenant	ಗೇಣಿದಾರ/ ಬಾಡಿಗೆದಾರ
Tentative	ತಾತ್ಕಾಲಿಕ
Tenure post	ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾವಧಿ ಹುದ್ದೆ
Terminate	ವಜಾ ಮಾಡು
Testimonial	ಯೋಗ್ಯತಾ ಪತ್ರ / ಪ್ರಶಂಸಾ ಪತ್ರ
Transaction	ವಹಿವಾಟು
Transfer	ವರ್ಗಾವಣೆ
Travelling Allowance	ಪ್ರಯಾಣ ಭತ್ಯೆ
Treasury	ಬೊಕ್ಕಸ / ಖಜಾನೆ / ಕೋಶ
Treaty	ಒಪ್ಪಂದ / ಕರಾರು
Trespass	ಅತಿಕ್ರಮಣ
Tribunal	ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ
True copy	ನಿಜಪ್ರತಿ
Ultra – vires	ಸಂವಿಧಾನ ಬಾಹಿರ
Unanimity	ಏಕಭಿಪ್ರಾಯ
Unauthorized	ಅನಧಿಕೃತ
Unconditional	ಬೇಷರತ್
Unconstitutional	ಅಸಂವಿಧಾನಿಕ
Unconventional	ಅಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ
Undertaking	ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ, ಉದ್ಯಮ, ವ್ಯವಹಾರ
Unified	ಏಕೀಕೃತ
Uniformity	ಏಕರೂಪತೆ
Unilateral	ಏಕಪಕ್ಷೀಯ
Unparliamentarily	ಅಸಂಸದೀಯ
Unproductive	ಅನುತ್ಪಾದಕ
Unspent Balance	ವೆಚ್ಚವಾಗದ ಉಳಿಕೆ
Utilization Certificate	ಬಳಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ
Valid	ಸಿಂಧು
Valuable	ಅಮೂಲ್ಯ
Value, Price	ಕ್ರಯ
Variety	ವಿವಿಧತೆ

LIBRARY
ATME
MYSORE

Scanned by CamScanner

Vernacular Language	ಜನಭಾಷೆ / ಆಡುಭಾಷೆ / ದೇಶಿಯ ಭಾಷೆ / ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಪಂಗಡದ ಭಾಷೆ
Vested interest	ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ
Vigilance	ಜಾಗೃತಿ
Violation	ಉಲ್ಲಂಘನೆ
Voluntary Organization	ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆ
Voucher	ದೃಢೀಕರಣ ಚೀಟಿ
Waive off	ಮನ್ನಾ
Warehouse	ಉಗ್ರಾಣ
Warning	ಎಚ್ಚರಿಕೆ
Waste land	ಪಾಳು ಭೂಮಿ
Water Meter	ಜಲಮಾಪಕ
Ways and means	ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳು
Weighing machine	ತೂಕದ ಯಂತ್ರ
White Paper	ಶ್ವೇತಪತ್ರ
Withhold	ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದು / ನಿಲ್ಲಿಸು
Work Order	ಕಾರ್ಯಾದೇಶ
Working Committee	ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ
Yield	ಇಳುವರಿ
Zeal	ಉತ್ಸಾಹ

Scanned by CamScanner